

5237

059

3-83

2010

2096

242

1922

ՀԱՅԿԱՊԵՏԱԿԱՆ

ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԵՄԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

059

-83

ԳԼԵՑՈՒՄ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՀԱՅԿԱՊԵՏԱԿԱՆ ԵՄԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՅԱՆՁԵՑԷՔ

օթ օր նոր ելած քաշուները

Firestone

ՄԻԱԿԸ

ՅԱՅՐՈՒՅՆ ՍԻՔԷՐ ՇԵԼԵՏԻՈՒԹՅ
որոնց **ՍԴԵՆԷՆ ՇԱՏ** համբայ կտնդ
հրաշալուորսւմ է

ԸՆԳԷ

ՆԵՐՅԱՅՄՏՈՒՑԻՑԻՉԻ

ԼԻՏԱՆԱՆԻ

ԵՒ

ՍՈՒՐ ԻՈՅ՝

ՇԱՐԼ ՔՈՐՍ

ԵՒ ԸՆԿ

Աստուր հրապարակ

ՊԵՅՐՈՒՅ

Մասնաճիւղեր՝

Ալեքսանտրով

Անտիոք

Դաւաթկոս

Զանգե

Թարսուս

Քրիբոջի

Էսթրաքիա

Հալէպ

Համա

Հոմս

Նէպէիլ

Նոնիէ

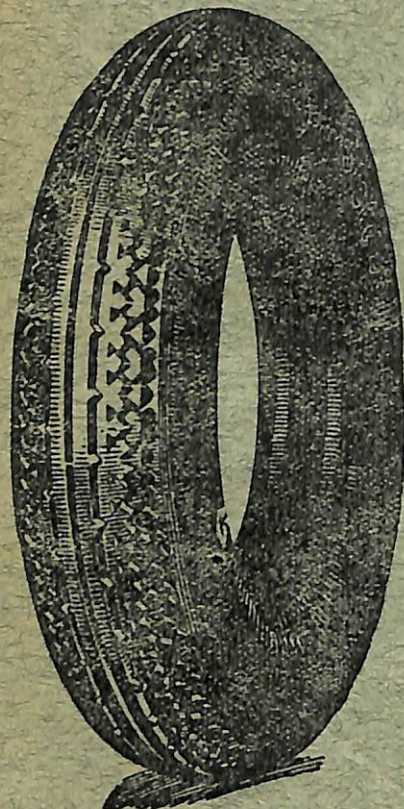
Շիրա

Չաթրուն

Ուրյուս

Ուր

Տարսուր

059

2-83

71

№ 2760

1929

ՀՈՍՀՈՍԻ ՏԱՐԵԳԻՐԻԸ

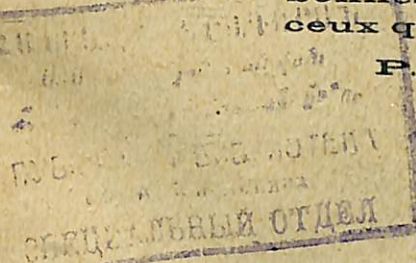
Տոմարական թուական Հայր

ՌՅՀԸ-ՌՅՀԹ

2401

Il n'y a pas de
bonnes gens que
ceux qui rient.

P.L. Courrier

2096

ՏՊ. «ՀՈՍՀՈՍ»

— ՊԵՅՐՈՒՅ —

26681-42

ՅԵՐԵՐԱՆԵՐԿԱՅԵՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԿԱՐՃՈՒԹԻՒՆԸ

Կերկարին

	ժ. վ.
Յուճուարի մեջ	1 4
Փեհրուարի »	1 38
Մարտի »	1 50
Ապրիլի »	1 26
Մայիսի »	1 23
Յունիսի »	1 19

Կը կարճեան

	ժ. վ.
Յուլիսի մեջ	1 2
Յգոստոսի »	1 50
Սեպտ.ի »	1 46
Հոկտ.ի »	1 40
Նոյեմբ.ի »	1 14
Դեկտ.ի »	1 17

5778-57

ՅՈՒՆՈՒԱՐ (31 օր)

1	Գշ. ԿԱՂԱՆԴ և տարեմուտ 1929 թուականին
2	Դշ.
3	Եշ.
4	Ուր.
5	Շբ. Ճրագալոյց ծննդեան և մկրտութեան
6	Կիր. Ծննդի և ՄԿՐՏՈՒԹԻՒՆ (Լա. յայտնու.
7	ԲՇ. Մեռելոց [Թիւն]
8	Գշ.
9	Դշ.
10	Եշ.
11	Ուր.
12	Շբ.
13	Կիր. Անուանակոչութիւն
14	Բշ. Ծնունդ Յովհ. հայրապետին
15	Գշ.
16	Դշ.
17	Եշ. Անտոնի, Պարոտմայ. Ոնոյր/ուսի
18	Ուր.
19	Շբ. Թէոդոսի
20	Կիր.
21	Բշ.
22	Գշ.
23	Դշ.
24	Եշ.
25	Ուր. Յովհ. մարգարէին
26	Շբ. Սարգսի զօրվ.ին, որդւոյն՝ Մարտիրոսի և
27	Կիր. [14 զինուորացն]
28	Բշ. Ատովմանց
29	Գշ. Սուքիասանց (Լա. Փրանկիսկոսի Սաղի-
30	Դշ. [զեց. ոյն.]
31	Եշ. Ոսկեանց

ՓԵՏՐՈՒԱՐ (28 օր)

- 1 Ուր.
- 2 Շբ. Սահակայ Պարթևի (Լտ. տեառնընդառաջ)
- 3 Կիր.
- 4 Բչ. Մարկոսի եպո.ի, Պիոնի, Կիւրղի, Բենիամինի
- 5 Գչ. Ղևոնդեանց քահանայից
- 6 Դչ.
- 7 ԵՇ. ՎԵՐԴԱՆԱՆՅ և 1036 Վկայից
- 8 Ուր.
- 9 Շբ.
- 10 Կիր.
- 11 Բչ. Ա. օր մեծ պահոց
- 12 Գչ.
- 13 Դչ. (Լտ. Օր Մոխրոց)
- 14 ԵՇ. ՏԵՍՈՆԸՆԴԱՌԱԶ
- 15 Ուր.
- 16 Շբ. Թեոդորոսի զօրվ.ին
- 17 Կիր.
- 18 Բչ.
- 19 Գչ.
- 20 Դչ.
- 21 Եչ.
- 22 Ուր.
- 23 Շբ. Կիւրղի Եղմ.այ և միւս Կիւրղի և մօրն՝ Անւ
- 24 Կիր. [նայի]
- 25 Բչ.
- 26 Գչ.
- 27 Դչ.
- 28 Եչ.

ՄԱՐՏ (31 օր)

- 1 Ուր.
- 2 Շբ. Յովհ. Եղմ.այ և Յովհ.ու օձնեցւոյն
- 3 Կիր.
- 4 Բչ.
- 5 Գչ.
- 6 Դչ.
- 7 Եչ.
- 8 Ուր.
- 9 Շբ. 40 մանկանցն Սերառտացւոց
- 10 Կիր.
- 11 Բչ.
- 12 Գչ.
- 13 Դչ.
- 14 Եչ.
- 15 Ուր.
- 16 Շբ. Գր. Լուսաւորչին մոլաւ ի վիրառն
- 17 Կիր. (Լտ. Յովսեփայ Ած. ահօրն)
- 18 Բչ.
- 19 Գչ.
- 20 Դչ.
- 21 Եչ.
- 22 Ուր.
- 23 Շբ.
- 24 Կիր. Ծաղկազարդ (եւս Լտ.)
- 25 Բչ. Աւագ Բչ. (Յն. և Լտ. Աւետուհի. Հր. ծոմ
- 26 Գչ. (Հր. փութիմ) [Եսթերայ):]
- 27 Դչ.
- 28 Եչ. Աւագ Եչ.: Տօն Հաղորդութեան և Ոտնլուայ
- 29 Ուր. » Ուր.: Յիշ. Չարչարանաց և խաչե-
- 30 Շբ. » Շբ.: Ճրագալոյց Զատիկի [լութեան]
- 31 Կիր. ԶԱՏԻԿ

ԱՊՐԻԼ (30 օր)

- 1 ԲՇ. Բ. օր Զատիկի (Մեռելաց)
- 2 ԳՇ. Գ. » »
- 3 ԴՂ.
- 4 ԵՂ.
- 5 Ուր.
- 6 Շբ. Յիշ. գլխատման Յովն. Մկրտչին.
- 7 Կիր. Նոր կիւրակէ և Աւետուհի Ս. Կուսին.
- 8 ԲՂ.
- 9 ԴՂ.
- 10 ԴՂ.
- 11 ԵՂ.
- 12 Ուր.
- 13 Շբ.
- 14 Կիր. Կանաչ կիւրակէ. (Յն. ճաղկաղարդ):
- 15 ԲՂ.
- 16 ԴՂ.
- 17 ԴՂ.
- 18 ԵՂ.
- 19 Ուր.
- 20 Շբ.
- 21 Կիր.
- 22 ԲՂ.
- 23 ԴՂ.
- 24 ԴՂ.
- 25 ԵՂ. (Հր. Խամուրաբլ)
- 26 Ուր.
- 27 Շբ.
- 28 Կիր. Երևուհի Ս. Խաչին. (Տճկ. խորէլէլ):
- 29 ԲՂ.
- 30 ԴՂ.

ՄԱՅԻՍ (31 օր)

- 1 ԴՂ.
- 2 ԵՂ.
- 3 Ուր.
- 4 Շբ.
- 5 Կիր. (Յն. Զատիկ)
- 6 ԲՂ.
- 7 ԴՂ.
- 8 ԴՂ.
- 9 ԵՇ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
- 10 Ուր.
- 11 Շբ.
- 12 Կիր.
- 13 ԲՂ.
- 14 ԴՂ.
- 15 ԴՂ.
- 16 ԵՇ.
- 17 Ուր.
- 18 Շբ.
- 19 Կիր. ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍՏ (Էս Լտ.):
- 20 ԲՂ.
- 21 ԴՂ.
- 22 ԴՂ.
- 23 ԵՂ.
- 24 Ուր.
- 25 Շբ.
- 26 Կիր. Եղիա Մարգարէ (Լտ. Ամ. Սբ. Երրոր. Թեան)
- 27 ԲՂ. Հռիփսիմիանց
- 28 ԴՂ. Գայեանեանց
- 29 ԴՂ.
- 30 ԵՂ. Յովն. Կարապետի և Աթանգինիայի
- 31 Ուր.

ՅՈՒՆԻՍ (30 օր)

- 1 ՇԲ. ԳՐ. ԼՈՒՍԱԻՈՐՁԻՆ ԵՂՆ Ի ՎԻՐԱՊԷՆ
- 2 ԿԻՐ. ՏՕՆ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԵԿԵՂ. ԷՂՄԻԱԾՆԻ
- 3 ԲՆ.
- 4 ԳՆ.
- 5 ԴՆ.
- 6 ԵՆ. ԻՆՍԱՆԱՅՆ ՍԱՀԱԿԱՅ Լ ԵՈՎԱԿՓԱՅ
- 7 Ուր.
- 8 ՇԲ. ՄԵԾՆՆ ՆԵՐՍԵՍԻ ԿՅՐԱՊ. ԻՆ Լ ՈՒԹԱՅ
- 9 ԿԻՐ. ԲԱՐԵԿ. ԼՈՒՍՈՒՐՅԻ ՎԱՀՈՅ
- 10 ԲՆ. ԵՎԻՓԱՆՈՒ, ԲԱՐԵԼԱՅ
- 11 ԳՆ. ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՍԻ Լ ՀԵՂԻՆԵԱՅ
- 12 ԴՆ. (ՅՆ. ՀԱՄԲԱՐՃՈՒՄԸ)
- 13 ԵՆ.
- 14 Ուր.
- 15 ՇԲ. ԳՐԱՄ ՆՂԻ. ԳՐ. ԼՈՒՍԱՆՈՐՅԻՆ
- 16 ԿԻՐ.
- 17 ԲՆ. ԱՆՏՈՆԻՈՍԻ, ԹԵՓԻԼԻՈՍԻ
- 18 ԳՆ. ԴԱՆԻԷԼԻ ՄԱՐԳ. ԻՆ, ՍԵՂՐԱՔԱՅ, ՄԻՍԱՔԱՅ,
- 19 ԴՆ. [Լ ԱՐԵԹՆԱՔՈՎԻ]
- 20 ԵՆ. ԹԱՐԳՄԱՆՀԱՅՆ ՍԱՀԱԿԱՅ Լ ՄԵՆՐՈՍԱՅ
- 21 Ուր.
- 22 ՇԲ. ՏՐԳԱՏԱՅ ԱՐՔԱՅԻՆ, ԱՆԽԵՆԻ, ԽՈՍՐՈՎԻ-
- 23 ԿԻՐ. ԴԻԼԱՄ ՄՓԻՈՅՆ ԱԾԱԾՆԻ [ՄՐԽՈՍՏՅԱՅ]
- 24 ԲՆ. ՂՈՒՆԿԻՆՈՍԻ, (ԼՈ. ԾՆ. ԵՈՎԸ. ԿՐԱՊ. ԻՆ)
- 25 ԳՆ. ԶԱՔԱՐԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻՆ
- 26 ԴՆ.
- 27 ԵՆ. ԵՂԻՍԷԻ ՄԱՐԳ. ԻՆ
- 28 Ուր.
- 29 ՇԲ. 12 ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ Լ ՊՈՂՈՍԻ 13ՐԴ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ
- 30 ԿԻՐ. [ԼՈ. Լ ԵՆ. ՊՈՂՈՍԻ Լ ՊԵՐՐՈՍԻ]

ՅՈՒՆԻՍ (31 օր)

- 1 ԲՆ. Ա. ՕՐ ՎԱՀՈՅ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ:
- 2 ԳՆ.
- 3 ԴՆ.
- 4 ԵՆ.
- 5 Ուր.
- 6 ՇԲ. ՆԱՒԱԽԱՌԻՔ:
- 7 ԿԻՐ. ՎԱՐԳՎԱՌԻ:
- 8 ԲՇ. Բ. ՕՐ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ (ՄԵՆԵԼՈՅ):
- 9 ԳՆ.
- 10 ԴՆ.
- 11 ԵՆ. ԵՍԱՅԿԱՅ ՄԱՐԳ. ԻՆ:
- 12 Ուր.
- 13 ՇԲ. ԹՈՂԵՍԻ ԱՌԵՔ. ՈՅՆ Լ ՍԱՆԴԽՈՍՅԱՅ:
- 14 ԿԻՐ.
- 15 ԲՆ. ԿԻՐՅՈՒՆՈՍԻ, ԵՈՒՍՏԻԱՆԵԱՅ, ԵՒՓԻՄԵԱՅ Լ
- 16 ԳՆ. ԱԹԱՆԱՊԻՆԵԱՅ ԵՎԱ. ԻՆ: [ԳՐԻՍՏԱՆՆԱՅ]
- 17 ԴՆ.
- 18 ԵՆ. ԱՂԱՄԱՅ, ԱՐԷԼԻ, ԵՆՈՎՔԱՅ, ՆՈՅԻ, ՄԻՔԼԻՍԻ-
- 19 Ուր. [ԴԵԼԻ, ԱՐՐԱՀԱՄՈՒ, ՄՈՎՍԷՍԻ, ԱՀԱՐՈՆԻ]
- 20 [ԵՂԻԱՊԱՐՈՒ Լ ՍԱՄՈՒԷԼԻ]
- 21 ՇԲ. ԱՐԽԱՏԱԿԵԱՐԻ, ՎՐԹԱՆԵՍԻ, ԵՈՒՍԿԱՆՆ, ԳՐԻ-
- 22 ԿԻՐ. [ԴՐԻՍԻ]:
- 23 ԲՆ. ՄԱԿԱՐԱՅԵՂՈՅՆ, ԵՂԻԱՊԱՐՈՒ Լ ԱՅԼՆ:
- 24 ԳՆ. ՄԻՓԻԱՅ, ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՅ, ԶԱՔԱՐԻԱՅ, ՄԱ-
- 25 ԴՆ. [ԴԱՔԻԱՅ]:
- 26 ԵՆ. ՍՈՒԼԵԱՅ, ՊԻՍՏՈՍԻ, ԵԼՎԻՍԻ, ԱՂԱՎԵԱՅ:
- 27 Ուր.
- 28 ՇԲ. ԱԹԱՆԱՍԻ Լ ԿԻՐԵԼԻ ԿԱՅՐԱՊ. ԱՅՆ:
- 29 ԿԻՐ.
- 30 ԲՆ. ԿԻՐԱԿՈՍԻ, ԵՈՒՂԻՍՏԱՅ:
- 31 ԴՆ. ՎԱՀԱՆԱՅ ԴՈՂԹՆ ՄՅԵՈՅՆ, ԵՂԻՆԵԱՅ:

ՕԳՈՍՏՈՍ (31 օր)

- 1 Եջ. Պարսամայ, Ոնոփրիստի:
- 2 Ուր.
- 3 Շբ. Գրիգորի Ած. արանին:
- 4 Կիր.
- 5 Բշ. Եւգինէոսի, Մակարիոսի:
- 6 Գշ. Անդրէի զօրվ.ին: (Յն. Վարդավառ):
- 7 Դշ.
- 8 Եշ. Թէոդորոսի
- 9 Ուր.
- 10 Շբ.
- 11 Կիր. Բարեկ. Ած. ամնի պահոց:
- 12 Բշ. Ա. օր պհց. Ած. ամնի:
- 13 Գշ.
- 14 Դշ.
- 15 Եշ. (Յն. և Լտ. Վերափոխումն):
- 16 Ուր.
- 17 Շբ. Տօն Շողակաթի Ս. Էջմիածնի:
- 18 Կիր. ՎերԱփՈնՈՒՄն Ս. ԱԾ.ԱԾՆԻ
- 19 ԲՇ. Մեռելոց:
- 20 Դշ.
- 21 Դշ.
- 22 Եշ.
- 23 Ուր.
- 24 Շբ.
- 25 Կիր.
- 26 Բշ.
- 27 Դշ. Յովակիմայ, Աննայի և Իւղաբերիցն:
- 28 Դշ.
- 29 Եշ. Երեմեայ Մարգ.ին:
- 30 Ուր.
- 31 Շբ. Առաքելոցն Թովմայի, Յակոբի և Շմաւոնի:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ (30 օր)

- 1 Կիր. Գիւտ Գօաւոյ Ած. ամնի:
- 2 Բշ. Ստեփաննոսի Ուլնեցւոյն և Գոհարինեայ:
- 3 Գշ. Եգեկիէլի, Եզրի և Զաքարիայ:
- 4 Դշ.
- 5 Եշ. Յովհ. Կարապետին և Յորայ:
- 6 Ուր.
- 7 Շբ.
- 8 Կիր.
- 9 Բշ. Ա. օր Պահոց Խաչի:
- 10 Գշ. Բ. » » »
- 11 Դշ.
- 12 Եշ.
- 13 Ուր.
- 14 Շբ. Տօն Եկեղեցւոյ (Յն. և Լտ. Խաչվերաց):
- 15 Կիր. ԽԱՉՎԵՐԱՅ:
- 16 ԲՇ. Մեռելոց:
- 17 Գշ.
- 18 Դշ.
- 19 Եշ.
- 20 Ուր.
- 21 Շբ.
- 22 Կիր. Բարեկ. Վարդայ Խաչի:
- 23 Բշ. Մամասայ, Սիմէոնի սիւնակեցւոյն:
- 24 Դշ. Փեփրոնեայ, Մարիանեայ և Շուշանայ:
- 25 Դշ.
- 26 Եշ.
- 27 Ուր.
- 28 Շբ. Գէորգայ զօրվ.ին:
- 29 Կիր.
- 30 Բշ. Դաւթի Դվնեցւոյն:

ՀԱՅՏԵՄԲԵՐ (31 օր)

- 1 Գշ. Երոնեիայ եւ Նեքտարինեայ:
- 2 Գշ. (Լա. Տօն Պահապան Հրեշտակաց)
- 3 Եշ. Իշխանացն Սահակայ եւ Համաղասպայ:
- 4 Ուր. 72 աշակերտացն Բա. Ի:
- 5 Շր. Փոկասու եւ Երանոսի:
- 6 Կիր. Թեկղի, Վառլառայ:
- 7 Բշ. Փոկասու եւ Երանոսի:
- 8 Գշ. Թեկղի, Վառլառայ:
- 9 Դշ.
- 10 Եշ.
- 11 Ուր.
- 12 Շր. Ս. Թարգմանչաց եւ Նարեկացւոյն, Շնոր-
- 13 Կիր. [հալւոյն, Լամբրոնացւոյն:]
- 14 Բշ. Գր. Ի Աղ. Ից, Թաթլոյ, Թովմասու, Անտոնի:
- 15 Գշ. Աւանիայի, Մատթէոսի, Բառնարայ, Փի-
- 16 Դշ. [լիպոսի, Յովհաննու:]
- 17 Եշ. Դիոնեոսի, Տիմոթէոսի եւ Տիտոսի:
- 18 Ուր.
- 19 Շր. Մատթէոսի, Մարկոսի, Ղուկասու, Յով. ու:
- 20 Կիր.
- 21 Բշ. Ղուկասիանոսի, Յովսեփայ Ած. ահօրն, Ղա-
- 22 Գշ. [ղարու, Մարիամու եւ Մարթայի:]
- 23 Դշ.
- 24 Եշ. Արտեմիայ եւ Բրիտտափորի:
- 25 Ուր.
- 26 Շր. Ռեթէոսի, Դիոնեոսի, Սեղբեստրոսի,
- 27 Կիր. [Աթանասի, Կիւրղի, Եփրեմի, Բարսեղի:]
- 28 Բշ. Գրիգ. Եւս.
- 29 Գշ. Սեւերիանոսի, Բարեւայ:
- 30 Դշ.
- 31 Եշ. Յովհ. ու Ոսկերեքանին:

ՆՈՅՆԵՄԲԵՐ (30 օր)

- 1 Ուր. Կողմայի, Դամիանոսի:
- 2 Շր. Ամ. Սրբոյ:
- 3 Կիր.
- 4 Բշ.
- 5 Գշ.
- 6 Դշ.
- 7 Եշ.
- 8 Ուր.
- 9 Շր. Գրիգորի եւ Միքայէլի:
- 10 Կիր.
- 11 Բշ. Միլիանոսի, Մինասայ:
- 12 Գշ. Դեմետրիայ:
- 13 Դշ.
- 14 Եշ.
- 15 Ուր. Սկիզբն 40 աւուրց պահոց ծննդեան:
- 16 Շր. Անդրէի եւ Փիլիպպոսի:
- 17 Կիր.
- 18 Բշ. Բարեկ. Յիսնակաց պահոց:
- 19 Գշ.
- 20 Դշ.
- 21 Եշ. ԸՆԾԱՅՈՒՄՆ (Եւս. Լա. եւ Յն.)
- 22 Ուր.
- 23 Շր. Գրիգորի սքնչ., Նիկողայոսի եւ Միլոռնայ
- 24 Կիր.
- 25 Բշ. Յուլիանիայ, Կողմայի, Դամիանոսի, Ած
- 26 Գշ. Ղուկասիանոսի: [ատրոյ:]
- 27 Դշ.
- 28 Եշ. Կղեմայ եւ Բաղարատայ:
- 29 Ուր.
- 30 Շր. Թադէոսի եւ Բարթաղէմէոսի:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ (31 օր)

- 1 ԿԻՐ. Մերկերիոսի:
- 2 ԲՆ. Մինասայ, Երմոգինիայ, Գրարոսի, Ալեք-
- 3 ԳՆ. [սխանոսի:]
- 4 ԴՆ. Պողայ, Մակարայ, Արսէնի, Արապիոնի,
- 5 ԵՆ. [Մակարիոսի, Պիմէնի:]
- 6 Ուր. Նիկողայոսի Զմիւռնիոյ:
- 7 Շբ. (Լտ. Անարատ Յդ. Կուսին):
- 8 ԿԻՐ. Յղութիւն Ս. Ած. ածնի:
- 9 ԲՇ. Կուռնելիոսի, Պօգրկարպոսի:
- 10 ԳՆ. Ռաքէնտիոսի, Եւգինէոսի:
- 11 ԴՆ. Ուր. Յակոբայ՝ մծբնայ եւ Մարուգէի:
- 12 Շբ. Իգնատիոսի հայրապետին.
- 13 ԿԻՐ. ԴՆ.
- 14 ԴՆ.
- 15 ԵՆ.
- 16 Ուր.
- 17 Շբ. Նախավկայ սրբոյն Աբգարու:
- 18 ԿԻՐ. ԲՆ. Դաւթի մարգարէին:
- 19 ԳՆ. Ստեփանոսի նախավկին:
- 20 ԴՆ. (Լտ. Ծնունդ Քս. ի):
- 21 ԵՆ. Պետրոսի եւ Պօղոսի:
- 22 Ուր.
- 23 Շբ. Որդւոցն որոտման՝ Յակոբայ ե Յովհ. ու:
- 24 ԿԻՐ.
- 25 ԲՆ.
- 26 ԴՆ.

Նկար Տ. Անէմանի:

Handwritten signature and text at the bottom right of the page.

ԻՆՁՊԵՍ ԼՐԱՑԱՐԱԿՆԵՐ ԱՅՍ ՏԱՐԵՆԻՐՔԸ

Տեսած էք անշուշտ շինութիւնը սկսուած չէ՞ր թեր, որոնց հիմները դրուած՝ տարիներէ ի վեր կը սպասեն որ որմնագիրները շարունակեն սլոտերը բարձրացընել և աւարտել չէ՞նքը:

Տարեգիրքս ալ այս հառօսին պիտի գար մաղ մնաց:

Օգոստոսի սկիզբը տարեգրքիս հիմը դրուած էր գրաշարին ձեռագիրի... գրողին մէջ, բայց այդքան: Չկա՛ր աւելորդ գրաշար՝ որ շարէր այդ ձեռագիրները:

Պահ մը միջոց դռնուելով՝ մաս մը շարունակաւ: Բայց, «Հոսհոս» կար անգին, որ օրը օրին պէտք է լոյս տեսներ: Ուստի շարթուան մէջ եթէ քանի մը ժամ աւելնար «Հոսհոս»-էն՝ խեղճ տարեգրքիս կը նստի ռէր:

«Հոսհոս»ը վերի արտին ցորենն էր...:

Եկա՛ւ սեպտեմբերը, եկաւ Հոկտեմբերը եւ ի՞նչ կար շարունած տարեգրքէն: — Բանի մը էջ հաղիւ:

Օրերը կ'անցնէին, առանց ձեր եւ իմ... հաւաւու թիւնը ստանալու:

Նոյեմբերը եկաւ...: Երկու ամիս մնացած էր կաշանդին: 61 օր, ուսկից հանելով 8 կիրակիները՝ կը մնար 53 օր: Կաղանդէն զոնէ 15—20 օր առաջ ալ հրապարակ պէտք է ելլէր, որով 23 օր ունէի տարեգրքիս հրատարակութեան համար:

23 օր...! Պէյրուսի ո՞ր աւելորդ գրաշարներովը պի-

ՊՐ. ՂԱԶԱՐ ՊԵՏԻԿԵԱՆ

Հայէպի շատ ծանօթ կահագործը, որուն ղեկարուեցողական նրբանիւս ձեռնարկները հիանալի են պարզապէս:

Պր. Պետիկեան եթէ Ա. Ռերիկ-ը ծնած ըլլար, միլիոնատէր մը կ'ըլլար այսօր: Պիտի՛ չայ ազգը այսպիսի գաւակներովը ի՛սկապէս կը մեծնայ:

ՍՕՍԻԵԹԷ ՏԻԻ ՆԱԻԹ Ս. Ա.

Ա. Ի. ՄԱՆԹԱՇԷՖ ԵՒ ԸՆԿ.

Քարիւղ — պէնզին — հանքաիւղ

SOCIÉTÉ DU NAPHTHE S. A.

Sous la raison

A. I. MANTACHEFF & Co

Pétrole-benzine-huile

Marques: Bélier-Croissant-Toneline

Փնտտեցէք ամէն կողմ, Լիրանանի և Սուրիոյ բո-
լոր քաղաքներուն մէջ, Մանթաշէֆի ընտիր քարիւղը,
գորաւոր պէնզինը և անմամն հանքաիւղը, և միայն
ձեր շահուն համար գործածեցէք գանձը:

ԱՐՄԵՆԱԿ ՉԷՐՔԷԶԵԱՆ

ՇՈՓԵՆԱԻԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿ Լ

Հեռագրական հասցէ	Նամակատուիր հասցէ
Արմենակ Չէրքէզեան	Ֆոշ փողոց.
Պէյրուք	Պէյրուք
	Փոսթ — արկղ 660
	Պէյրուք

ՀԱՍՏՏՈՒԱԾ 1921-ԻՆ

Այս թուականէն ի վեր մեծ թուով հայ ճամբորդ-
ներ զրկած է Հարաւային Ամերիկա 25—45 սուրիա-
կանով: Դարձեալ ներկայիս օգտուելու համար առի-
թէն, աշխարհի սեւ մէկ կողմը եթէ պիտի ճամբոր-
դէք, առանց վարան ան, դիմեցէք իրեն և յիտի դրո-
նէք ամէն աջակցութիւն եւ դիւրութիւն:

ՄԻՇՏ ԳԻՆԵՐՈՒ ԱՆՀԱՄԵՍՍԱՍԿԱՆ ԶԵՂԶ

տի կրնայի՝ այս կարճ ժամանակամիջոցին մէջ դայն
հրատարակել:

Տարեգրքին լինել քէ չլինել հարցը մէջանդն էր...
Եթէ յայտարարած չըլլայի, տարեգրքը պիտի չը-
հրատարակէի, բայց յայտարարելու խալթը գործեր էի
եօեկի պիմակէ պիտ ալրպ, հնմեսի իքի ալրպ...
Եւ վճռեցի...:

Վճռեցի այսպէս՝ ինչպէս Ազեքսանդր կտրեց Գոր-
դեան հանգոյցը...:

— «Հոռոհո», ըսի, դուն ա՛լ չառ չփացար, աս-
րեգիրքն ալ քու եղբայրդ է, ժամանակ մը սանկ մէկ
կողմ կեցիր՝ քանի մը շաբաթ ալ անով զբաղիմ:

Եւ ձեր ու իմ «Հոռոհո»-ը, խեղճ «Հոռոհո»-ը, զրգ-
րաւոր վարժուած եւ յանկարծ երեսէ ձգուիլը տե-
սող մանուկներուն պէս ճիտը ծած՝ մէկ կողմ քաշուե-
ցաւ:

Ան՝ այսպէսով կրցայ տարեգրքին գրաշար տրա-
մադրել եւ օգոստոս 1ին սկսուած այս գործը ղեկաւմ-
բեր 15ին աւարտել... 23 օրուան մէջ:

Մի՛ հարցնէք թէ չորս ու կէս ամիսը ի՞նչպէս 23
օր կ'ընէ: Հոռոհոական հաշիւ մըն է ասիկա՝ որուն
ամէն մարդու խելքը չի հասնիր:

Եթէ զրկուեցաք քանի մը շաբաթ «Հոռոհո»-էն՝ այդ
զրկանքը ձեզի կը փոխարինուի ձեր թղթատելիք այս
համեղ հատորով...:

Ուրեմն՝

«Միթարեցէք զմիմիանս բանիւքս այս ոքի՛ւ...
ի՛նչ... քո»

Պէյրուք, 8 դեկտ. 928

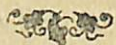
Մ. ԿԱԳՐԱՇ

17

ԳՈՐԾԱԿՈՐԾՔՆԵՆԵՐ

(Ինչե՞ր չեղի պիտի ունենան 1929 տարւոյ մէջ)

Տարին պիտի կազմուի 12 ամիսներէ եւ 365 կամ 366 օրերէ: (Այս վերջինին մասին շատ վստահ չեմ: Տետէ՛ք Օրացոյցի բաժինը):

Prof. Robinson Հրատի մէջ գտնուող իր սիրու-
կիէն պիտի ստանայ սիրահարական նամակ մը՝ եւ ու-
րախութենէն խելքը թոցնելով՝ յիմարանոց պիտի զըր-
ուի:

Դաշնակցական Նոր Հայաստանի կառավարութեան
եւ Իւրաւ Հանրապետութեան միջեւ ծագած սահմա-
նային վէճը Մոսկուայի եւ Անգարայի իրաւարարու-
թեամբ պիտի հարթուի:

Խորհրդային Հայաստան, ծովային զինաթափու-
թեան ծրագրին հաւանութիւն յայտնելով, Սեւանայ
լճին խայիխներուն tonageը պիտի պակսեցնէ:

ԽՆԴԱՆՔ

Պօղոս աշտ անցեալ ամառ բարեկամի մը գացեր էր Զահէ,
ուր՝ միմեքեր փռած օրերով կը մնար:

Տանտէրը, պրն. Գարալիս, Նրբութեամբ հասկըցնել ուզելով թէ
մնալը ալ բա՛ւ է. օր մը կ'ըսէ.

— Պօղո՛ս աղա, ո՞վ գիտէ ո՞րքան կարօտցած ըլլալու է զաւա-
կըդ:

— Այո՛, այո՛, եւ ճիշտ ատոր համար գրեցի Երուանդիս որ ին-
քըն ալ հոս գալ, կը պատասխանէ Պօղոս աղա՝ կարօտի հառա-
չով մը...

Ազգերու դաշնակցութիւնը պիտի մնանի, եւ ու-
ղորմած հոգի Ուիլսընի ընտանեկան գամբանը պիտի
ածփոփուի:

Մուսօլինի կարդինալ պիտի ձեռնադրուի:

Ամերիկեան Միացիալ Նահանգներու կառավարու-
թիւնը ձանձերու ու թաշուեններու համար ալ quota
մը պիտի հաստատէ:

Սուրիոյ Սահմանադիր Ժողովը պիտի գումարուի,
եւ Հայերուն ու Իւրաքերուն ազգային օճախներ պիտի
տայ Սուրիոյ անապատին մէջ:

Անգարայի աւագանին, գլխաւորութեամբ Ղազի
Մուսթաֆա Բէմալ, Ըմէթ եւ Քեազիմ փաշաներու,
քրիստոնէութիւնը պիտի ընդունի եւ Ղազի փաշան
պիտի ամուսնանայ իտալացի իշխանուհիի մը հետ՝
կնքահայրութեամբ Բիրիէ Վէնիզուօսի: Գսակի արա-
բօզութեան պիտի նախագահէ Ս. Պապը. չըջապա-
ռած տէր Զուէն արքեպիսկոպոսէ, Նազլեան գերծ. է
եւ տէր Մելիթօսէ:

Վենիզուօ՝ Ղազի Մուսթաֆա Բէմալ փաշայէն պի-
տի խնդրէ Խալիպէ Էմիպ հանըմի ձեռքը:

Էջմիածնի միաբանութիւնը եւ Վիեննայի Մխի-
թարեանները պիտի ձուլուին եւ Վիեննայի վանքը
Էջմիածնի պիտի փոխադրուի իր բոլոր կազմովը:

Թուրքիա պիտի ընդունի Սահակ-Մեսրոպեան տա-
ւերը:

Կիւնեքուն տարիքը տարի մը Լօ ետ պիտի երթայ:

ՀՈՍՀՈՍ

ՓԻՂԱԲԵՐ, ՓԲՍՏՈՍ ԵՒ

ՏԲԹ. ՎՈՐՈՆՕՓ

ԻՒՂԱՐՅՈՐ ՀԱՆՐԱՄ. — Պարի լուս կայ վրաս, Փիս-
տո՛ւ հանրմ.

ՓԻՍՏՈՍ ՀԱՆՐԱՄ. — Խեր է իշալլահ, աստուկ կա-
նուխ աս թարաֆները ինկեր էս:

ԻՒՂ. — Խերն ալ խօ՞ւք է: Կեցիր մէջը նստիմ տէ
նախնամ, նայէ խե՛ր է չէ նէ ի՞նչ է:

ՓԻՍ. — Վա՛յ, վախնամ նորէն քէմքը իրար ծե-
ծեցին, հախոտ իրար մեղցուցին:

ԻՒՂ. — Է՛հ. թամամ, տո ալ բէք հոգս էր քի տէ-
յօր հոս քեզի պիտի կայի:

ՓԻՍ. — Ասորատ տեղն ա տուն հախ ունիս: Հի-
մա սա ըսելիքդ ըսէ տէ նայիմ ինչո՛ւն ինչն է:

ԻՒՂ. — Իմին թիւթիւնս պարպեր է. հէլէ սա թիւ-
թիւնդ տուր սիկառա մը փաթթեմ: Հա՛, չէօյլէ: Կայ-
նէ քի խելքս կլօխս կայ... Սա ֆէնէսին թարաֆը
նստող զէնկին խօֆածը կը ճանչնաս, անանկ չէ՞:

ՓԻՍ. — Բա ո՞ր խօֆածը. կայնէ նայիմ:

ԻՒՂ. — Վուր է վախիք մը Արաքսիի տէնէն կը
տոռնար կոր...:

ՄՏԻՒ ՅՈՒՓԵՐ

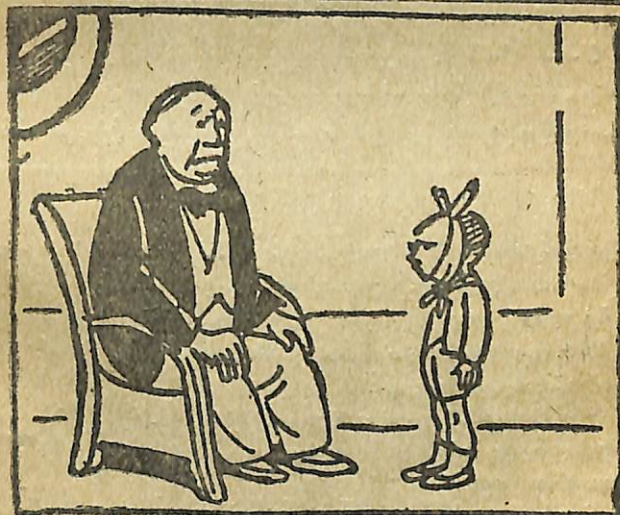
Ոչ որի վստահութիւն չունեցողին վստահութիւն մի՛ ունենաք:
ԱՐԹՈՒՐՈ ԿՐԱՅ
Սիրոյ մէջ մարդ կը վայելէ այն խաբկանքը՝ զոր ինք իրեն կը
ստեղծէ:

Հ. ՊԵՅԼ

ՓԻՍ. — Հէ՛...:

ԻՒՂ. — Անցածները... Անցածները կ'ըսեմ կոր
նէ՛ չորս հինգ ամիս կայ. Պարիզ մենծ տօքթօր մը կայ
եղեր, կայնէ՛ նայիմ, Զարուկս անուէն ա ըսաւ. հա...
Վոռէնհով... ասոր էտեւէն խապար է ըրեր քի հոս
կայ տէյի:

ՓԻՍ. — Բա՛, առ Վոռէնհով տէյի տօքթօրին կեծ
ի՞նչ կործ ունի եղեր... Հիւա՞նդ է, ի՞նչ է... Ատ
փիս մուստար անուէնով մարդէն ի՞նչ խեր կը պէջլէյէ
կոր... Զէյէր Պէլ ութի մէջ տօքթօրի խըթլըն է ին-
կեր: Բա՛, տարին չանցնի քի սիւնկէրի պէտ կետնէն չը

— Նօր տարիի շնահաւարութեան մարդ պիտի գայ...: Աս
թաշկինակը պիտի պահե՞ս երեսիդ վրայ...:

— Շատ կը համբուրեն, երեսս կը մաշի...:

պաւսնի։ Ինչ թիւրիւ հիաանդաւթին ըսեա նէ չեն
հապկընար։ Կլօխի ցա՛ւ, սաթլըճա՛ն, հումմա՛, մայա-
ռը՛ւ, մաճե՛ւ, խաղըզ՛, սէվտա՛, սարբլը՛խ, տըրսէվէ՛,
տալաթիս...։

ԻԻՂ. — Հախ ունիս, հախ ունիս ամա, առ մար-
գուն տէրաբ առ ըստծնեբուտ հիչ մէկ հառն ալ չէ
էգեբ...։

ՓԻՍ. — Ե՛հ, ետպա Ի՛նչ ցաւս կլլեր է խաֆածը։
Մաթլախ լիբանեբուտ իւքը ծանաթ էկեր է աէ կե-
պէկը ինկեր է...։

ԻԻՂ. — Ձէ՛, չէ՛, չը կիտցար...։ Կարգուիլ կ'աւ-
զէ կոր էգեբ...։ Կարգուիլ...։

ՓԻՍ. — Վո՛ւյ, կարգը կատարեն հէմէն։ Խօսքօճա
մանչեր, ախճիկներ ունի։ ալթըխ մէկ օտքը չուխաւըն
է. տար կարգուիլը ինչս պիտի ըլլայ։ Ե՛հ տա օտք-

ԵՆԴԱՆԲ

Օրիորդ մը փողօցէն անցած ատեն նշմարելով որ երիտասարդ
մը ցը հետապնդէ զինքը, կը դառնայ ու կ'ըսէ անոր.

— Գը բաւէ՛, պարո՛ն, ինչո՛ւ կը հետապնդէր զիս։

— Ձեզ կը սիրեմ, օրիորդ, անոր Ռամար ձեզի կը հետեւեմ, կը
պատասխանէ երիտասարդը։

— Ձեր ետեւէն կու գայ քոյրս որ ինծմէ գեղեցիկ է։

Ծրստասարդը ետին կը դառնայ, ու կը տեսնէ ահռելիօրէն
տգեղ պառաւ մը։

— Ձիս կը ծաղրէ՞ք, օրիորդ, կ'ըսէ երիտասարդը. ինչո՛ւ այդ-
պէս զիս կը խաբէր։

— Դուք ալ զիս կը ծախէր ու կը խաբէր, որովհետեւ եթէ
զիս իր սիրէիք ինչո՛ւ ետեւնիդ դարձար։

Թօր Վոռէնհո՛վը ինչ ընէ, Գօլուներն պազարը կէչմիշ
իտէ...։

ԻԻՂ. — Քա՛, իշտէ էս ա տա հարցուցի Ակոբիկիո։
«Գուզում Ակոբս, առ Վոռէնհո՛վը կնի՛կ է, ըսի»։ «Ձէ՛»,
մայրի՛կ, էրիկ մարդ, հէմ ա մօսկօֆ։ Աս օտքթօրը,
ըսաւ, էխաիարները կէնճըցնելու իւսճը կտեր է էգեբ.
իէթմիշլըխ սէքսէնլըխները քառասուն տարու տէլթ-
խանլը կը տարձուէնէ կոր էգեբ...։

ՓԻՍ. — Բէք հաւատալս չի կար կոր, ամա, Ի՛նչ կօ-
լօպօռաւ է։

ԻԻՂ. — Կօլօպօռաւ չէ, էկուր տէ անկանճիտ ըսեմ,
նայէ ի՛նչ կ'ընէ էգեբ

ՓԻՍ. — Մեղա՛յ, մեղա՛յ. պիբ եաշա տտեա կիբ-
տիք։ Քա՛, իմին չօճուխաւթեանս՝ հարս, ամէն տա-
րի մարտին, թօփալ Եօրկի մը կար Տէրիգիւղ, ան կը
կանչէր պախճային պիւթին ծառերը աշ ընել կու-
տար, խըռ էրիկները խայտիի, ետպան ալվանները՝
արմուտի, չաղլա պատէմիները՝ չէֆթալիի, ամի պա-
տէմները՝ անուշի, ամա հիչ չէի իմացեր քի մայժուն-
ները ինսաններու, ինսանները հայվաններու աշ ը-
նեն։ Ասիկա մեր կլիթուն փորձանք պիտի ըլլայ։ Ձեզ-
լայ կլլաւորս իմանայ։ Եանի ծուները թէփէիս կու-

ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅՈՒՆ

Նպատակը ո՛րքան հեռու ըլլայ, նոյնքան վեր պէտք է նշան
առնել։

ՏՃ ԼՐԹԵՐՍ

Հաւագոյն բժիշկը այն բժիշկն է որուն ետեւէն կը վազեն եւ
բնաւ չեն գտներ։

ՏԻՏՏՐՈ

գայ:

ԻՒՂ. — Գա', հապա Թորոս աղաս իմանայ նե... Զաթը կէնճուրեանը աչկը տուլան էր, առճախ քա- նի մը տարի է' ինքզինքը վար րաւ, ան ա գալգա- տըղընտան օթուրըյօր. է'հ, մալը մէլալը կը ծախէ' ինքզինքը կէնճըցնել կու տայ տէ արթըխ վո՞վ էրե- սը կը տեսնայ. կէս կիշերնել ախճիկներուն էտեւէն կը տառնայ:

ՓԻՍ. — Ատ ա հոգտ չըլլայ: Աստուած տար տէ տա Վոսէնհովը կար: Էս կիտեմ ընելիքս: Էլմասնեքս ծա- խելուս պէս կ'երթամ ինքիրենս 18 տարու ախճիկ շի-

— Սրիկային մէկը զիս հետապնդեց մինչեւ հոս...:

— Կնի'կ, պայուսակը պատուած է...: Յանած դրամներդ ժողվեր է այդ մարդը...:

նել կու տամ:

ԻՒՂ. — Զաթը քանի' տարու էնք քի. իրաւ ի- րաւցունէ քիթերնիս կետինը առած պառաւ չենք եա'. Ըսածիդ քի' Թող կայ տէ աշ մըն ալ էս զարնել տամ տէ 16 տարու Թըֆըլ ճահիլ ըլլամ քի տեսնողին տ պերնէն ճուրբըր վազէ:

Հելէ մեմէկ սիկառա տահա փաթթենք:

ՓԻՍ. — Էս ա էլլամ խտհիքին ճէզվէն անեմ:

ԷՊՐՈՒԿ ՀԱՆԸՄ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

Բանաստեղծը իր օրերիին հետ:

Գարնանային հրաւալի մայրամուտի մը' ամալի ծո- վեզեբ մը:

— Սիրելիս, բնութիւնը գեղեցիկ է, բայց կեանքը գեղեցկագոյն է. կեանքը գեղեցկագոյն է' բայց դուն ամենագեղեցիկ ես... Կ'ուզե՞ս. սա արեւը ճնջասե- նեակիդ համար կանքեղ շինեմ. կ'ուզե՞ս աստղերէն քա- զի օղեր պատրաստեմ, կ'ուզե՞ս լուսինէն ճակիդ քա- գ մը ճիւտեմ. կ'ուզե՞ս սոխակներուն դալլալէն օրերդ մը փերեմ. կ'ուզե՞ս...

— Ո՛չ, կ'ուզեմ որ քիչ մը պանիր-հաց առնես, փո- քսա անօթի է:

ՄՏԳԻ ՅՈՒՋԵՐ

Անկախութեան եւ ազատութեան ակը խնայութիւնն է:
ՏԿՆ. ԺՕՅՅՐԷՆ

Պատուոյ արժանի է այն մարդը որ կու լայ իր տղիտութեան զրայ, իսկ այն որ անվեհեր կ'աշխատի անկէ ելլելու' մեծ է արդէն:

Ժ. ՍԱՆՏ

Կնիկներուն մէջ ուեաբըտ չկայ,
Ոսկիներուն մէջ աեաբըտ չկայ.
Բան մը պիտ' ըսեմ թող արեդ չդայ,
Անապ մաքիդ մէջ հին եարդ չկայ:
Միբուած փարան է սթերլին, աօլար,
Մե'ղք որ չես գտած էրիկ մը յարմար,
Ես պիտի ըլլամ քեզի հար, մար, այր,
Գ'օգտէ քի իմին դիմացս ելար:
Ճռիլ մըն էիք, խաբուեցար խօտքի,
Սարը տեսածդ գիտցեր ես օսկի,
Շատ բան ըրեր ես խելքով խենդ խելառ
Մինչեւ որ իմին դիմացս ելար:
Ինչե'ր չես քաշած էրկանդ ծառքէն,
Սախըն աշխարհքին չըլլայ ընես քէն,
Տէր եզայ քեզի չեմ ուզեր քի լաս,
Աստուած ըսաւ քի դիմացս ելլաս:
Կէշութիւն կու գայ մարդոցը թօյէն,
Ան կը ճանչցուի ուլուզու սօյէն,
Կէօքսին խըլերէն, խառը մը պօյէն,
Նետած սուտերէն... պաւնուզու սօյէն...:
Երբ որ մը դուն ալ իշթահլիի պէս,
Գէչի պուշնուզով չէնցունես թէփէս,
Ա'խ, ոտքդ պագնեմ, ըսես, հա' չա'րթ է,
«Մօ', քու ալ խաֆատ պուշնուզի ա'րա է...»:
ԷՇՇԷԿ ՍԻՄՕՆ ՊԷՅ

Պարոն Բ. Բ. Օ'Բօննօր, անգլիացի նրբամիտ կը-
րապարակագիր մը, որ բնա'ւ ազգականութիւն չունի
Էթուարտ Թադաուորին Պալսոյ նախկին գեապանին հետ,
ճառ մը որոտասանեց Լոնտօնի մէջ: Իր ճաշին նիւթն
էր՝ շէշուազիտութիւնը իբր միջոց համաշխարհային
խաղաղութեանն:

Պարոն Օ'Բօննօր ապացուցանել օւզեց թէ եւրո-
պական ազգերը եթէ իրարու գէմ պայքար կը մղեն
պատճառ ա'յն է որ՝ այդ ժողովուրդները զերար լաւ
չեն ճանչնար եւ իրարու լեզուն չեն խօսիր:

Միեւնոյն լեզուն լաւ խօսող եւ իրարու ծանօթ
ազգերը ձեռք ձեռքի մէջ պիտի ապրին եւ իրար պի-
տի հոտուբաւն օւրեմն այսուհետեւ, եթէ հաւատք
ընծայելու ըլլանք Օ'Բօննօր հրապարակագրին:

Ոչ պէտք եղած գլուխը եւ ոչ ալ պէտք եղած ժա-
մանակը օւնիմ փնտռելու համար թէ ո'րքան ճշմար-
տութիւն կայ անգլիացի պաշտօնակցիս փաստերու-
թիւններուն մէջ:

Միակ սա' չափը դիտեմ որ եօթը հարիւր հազար
հազի մեռան Գերիներու ազատութեան պատերազմին
իմաստօրքեան կայծեր:

Ձուակներուն ապագան՝ մայրերուն ձեռակերտն է:

ՆԱԲՈԼԷՈՆ

Խօսիլը պէտք մըն է, օւնկնդրել՝ տաղանդ: ԼԱՇԱՆՊՈՏԻ

Ինքնիմէ գգուշանալը ուրիշներէն գգուշանալէն աւելի ղըժ-
ուարին է:

ՅԷՆԵԼԼՈՆ

մէջ Ամերիկա, Կոլւր չորս տարի տեւեց եւ թշնամի բանակները վերէն վար անգլիներէն կը խօսէին:

Երեսնամեայ պատերազմը մղողները գերմանախօսներ էին բոլոր, անոնց ամենքն ալ «շուքրութ» կ'ուտէին և ջուրի պէս կը խօսէին այն լեզուն, որով կը ապուի «Նայէ Տրայէ Բրէսէ»:

Աթէնք և Սպարթա տարիներով իրար կերան միեւնոյն մայրենի լեզուով:

Ուրեմն միեւնոյն լեզուն պայման մը չէ կռիւնքը և առաջը առնելու համար: Ո՛չ միայն միեւնոյն լեզուն կը խօսին, այլ միեւնոյն բարձին վրայ կը պառկին էրիկ կնիկները և առտուընէ մինչև իրիկուն Կոլւր պակաս չէ:

Լեզուագիտութիւնը խաղաղութեան պատճառ մը չըլլալուն վրայ իրական պատմութիւն մը գիտեմ ես, որ անմիջապէս միտքս եկաւ՝ Օ'Գոննօր բարեկամիս ճառը կարդացած միջոցիս:

Դահիրէ ճանչցայ հայ մը որ ահագին հարստութիւն ունէր, աղուորիկ կնիկ մը և մանչ զաւակ մը:

Երբ տղան տասներութը տարու եղաւ, Բարիզ ղըր-

Խ Ե Դ Ա Ե Բ

— Հայրիկ, թուաբանութեան մէջ օգնէ ինծի: Ատաղծագործ մը օրը եօթը դր2. կը շահի, շաքաթը...

— Տղա՛ս, թուաբանութիւն չէ ատիկա, նախնեաց պատմութիւն է...

Երկու մուրացիկներու միջև:

— Ա՛լ ո՛չ մէկուն քով գաւթ չկայ:

— Ոչ թէ գութ հապա՛կո՛ւտ չկայ:

կեցին փաստաբանութիւն սորվելու համար:

Վեց տարի ետքը որդին կը գրէր հօրը:

«Սիրելի հայրիկ,

«Այս շաքաթ վկայականս պիտի ասնեմ և licencié en droit զաւակ մը պիտի ունենաք:

«Կ'երևակայեմ ուրախութիւնը որ այս լուրը պիտի պատճառէ ձեզի և սիրելի մայրիկիս: Ձեր այս հրճուածի տրամադրութենէն օգտուելով, պիտի համարձակիմ թիրառ բանալ ձեզի և ձեր բարեացակամ ուշադրութիւնը հրաւիրել պարագայի մը վրայ, որմէ կախում ունի ապագայ երջանկութիւնս:

«Ինչպէս արդէն գրած եմ ձեզի, Տիւրան ընտանիքին հետ սերտ յարաբերութիւնով մը կապուած եմ, Բարիզ եկած օրէս ի վեր:

«Զիս իր զաւակին տեղ գրած էր Տիկին Տիւրան եւ մասնաւոր հոգածութիւն մը ցոյց տուած էր ինծի միշտ իր ամուսինը, որ Բարր-Լիոն-Մէտիթէրանէ երկաթուղիներու վարչութեան մէջ բարձրաստիճան պաշտօնատար մըն է եւ անձնակազմի կարեւոր հարստութիւն մը ունի:

«Սիւզան տնունով աղջիկ մը ունին, հա՛յր, որ հրեշտակի պէս աղուոր է եւ մայրապետի պէս պարկեշտ:

Իմաստութեան կայծեր

Ոչ մէկ բան կրնայ սպաննել արժանապատուութիւնը եւ ամէն բան զայն կը վիրաւորէ:

ՏԸ ՍԷԿԻԻՐ

Ազգի մը վրայէն անցնող քանի մը ժամուան թախծութենէն վհատիլ թոյլ մի՛ տաք դուք ձեզի:

ԲԱՍԹԵՕՐ

Բոլոր սրովս կը սիրեմ զինքը եւ ան ալ վրաս կը
խենդենայ: Տիւրան ամուսինները գուրգուրանք մը
ունին ինծի համար եւ հաշտ աչքով կը նային մեր ա-
պագայ ամուսնութեան: Դուք որ միշտ բարի եղած էք
ինծի համար, սիրելի հայրիկ, անշուշտ չպիտի չլանաք
ձեր օրհնութիւնները և հաւանութիւնը տալու, որով
կարենամ Օր. Սիւզանի հետ նշանուիլ՝ ձեր գիրկը չվերա-
դարձած: Եթէ Սիւզանը չառնեմ, պիտի սեռնիմ, հայր,
սայրիկիս ալ ըսէք ասիկա:

«Ձէ՛ք գիտեր, ի՞նչ աղջիկ է սիրածս, մինակ սա՛-
րեմ ու ինծի խելք տուած օրէն ի վեր բաւական
հայերէն կը խօսի եւ իր մայրենի լեզուէն զառ հինգ
լեզու գիտէ՝ անգլերէն, սպաներէն, իտալերէն, գեր-
մաներէն, եւ քիչ մըն ալ ռուսերէն:

«Անշուշտ չպիտի ուզէք որ ասանկ գոհար մը ձեռ-
քէս փախցնեմ, եւ պիտի բարեհաճիք ձեռ հաւանու-
թիւնը տալ, որուն կը սպասեմ անձկանօք:

Ձեր հարազատ որդին
ԼԵՒՈՆՆ

Տասնեւչորս օր ետքը Բարիզեան ուսանողը հետեւ-
եալ պատասխանը կը ստանար հօրմէն.

«Սիրելի Լեւոնս,

«Ապրի՛ս, տղաս, որ յոյսերս պարապ չի հանեցիր
եւ յարաւել աշխատութեամբ ձեռք կ'անցնես կոր փա-
տաբանի վկայականը: Գալով ամուսնութեան, տեւէ
առարկութիւն չունիմ եւ ազատ կը թողում գլքեզ սըր-
տիդ սիրածը առնելու: Մինակ սա՛ ըսեմ որ մայրիկդ
մինակ մէկ լեզու գիտէ և հախէն չեմ կրնար կոր գալ,
վեց լեզու գիտցողին հետ ի՞նչպէս գլուխ պիտի ելլես,
ասոր խեղս չի հասնիր կոր:

«Դարձեալ դո՛ւն գիտես»:

Յ. ԱԼՓԻԱՐ

ԱՆԻԾԱՊԱՏՈՒՄ

Մեր մամիկներուն անէծքներուն հետեւեալ կերպով
ենթակայ եղած է նոր սերունդը:

Գեճից օակը մօճախ: — Թիւնէլները:

Հասցիք, մաշիք: — Սիրահարութիւն:

Վիւնիւսիդ վերցայ: — Օղապարիկ:

Կրողը ձեզի տաճի: — Նոր տանները:

Չհասցիք ըլլալու: — Կիներուն նեղ փէշերը:

Փաճաւ՝ տունը մնաս: — Դրամօժիտ:

Ոսկի բռնէք մոխիր դառնայ: — Մխախտ:

Խօրլամիդ ըլլալ: — Բարեկենդանի դիմակաւոր
ները:

Աշուրնիս քեռնայ: — Կէօղիւկիւ զիւպէշները:

Հոթիք, ողոնոթիք: — Տեղական օճառները եւ տժան
քօլօնեաները:

Լեզուցիդ պապանձի: — Կարգ մը մեր բանա-
խօսները:

Խ Ե Ղ Ա Ե Բ

— Սիրելի բարեկամս, երբ Սուտան երթաս՝ չմոռնաս ինծի
կապիկ մը բերել:

— Գլխուս վրայ, չեմ մոռնար:

Սուտան գացողը երբ կը վերադառնայ, կը տեսնէ իր բարե-
կամը ու կը յիշէ կապիկ բերելու իր խոստումը:

— Սիրելի՛ս, կ'ըսէ, քեզ հիմա տեսնելու պէս յիշեցի որ մոռ-
ցայ կապիկը հետս բերել:

— Հոգ չէ, կը պատասխանէ բարեկամը, դուն եկար եւ հը
բաւէ, ի՞նչ պէտք կապիկի:

Աստուած հոգիներդ առնէ: — Մեր շօթեօրներէն...
օմանք:

Տունդ քանդուի: — Պէտքովի հին կալուածներուն
տէրերը:

Աստուծոյ կրակին գաս: — Տունդ ելեքարականու-
թիւն գտնուի:

ձղակեալ ըլլաս: — Ստախոս անէնթի մը ձեռքով
մինչեւ Արժանթին ճամբարդութիւն:

Անու հացի կարօս ըլլաք: — Հայ խմբագիրները,
ուսուցիչները եւ գերասանները:

Իմաստութեան կայծեր

Եթէ թշնամի մը դրամ փոխ տաս, գուցէ երբեմն զանկա քե-
զի բարեկամ ընես: Եթէ բարեկամի մը փոխ տաս, զանկա միշտ
թշնամի կ'ընես:

Բացարձակ սկզբունքներով ամէն բան հետեւեցնելը խաբ-
կանք մըն է: Բացարձակին վրայ յենողը ոչ մէկ բանի վրայ կը
յենու:

Եռասեր օրում մը չի կրնար խուսափել ծանձրոյթի տաքնա-
պէն:

Երջանկութիւնը անապահով և անցողակի է: Ժայռ պարտա-
կանութիւնը ապահով և յաւիտենական է: ՖԵՍԿԹԵՐՍԼԵՊԵՆ
Յաջողութիւնը երեք աղբակներու արդիւնքն է: Եռադանդի,
աշխատութեան և բախտի:

Աւելի օրժ քան կամք ունինք և յաճախ մեզ արդարացնելու
համար է որ մենք մեզի կ'երևարայինք թէ իրերը անկարելի
են:

Գողտնիքի մը ամէն յայտնութիւն՝ զայն վստահողին յան-
ցանքն է:

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐ

Ձեր ապահովութեան, հանգստութեան եւ
խնայութեան համար գործածեցէք միայն ու միայն

PNEUS PIRELLI

SPIDOLEINE

Սուրիոյ եւ Լիբանանի ընդհ. Աերկայացուցիչ
Հ. Դ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ

Բյաս տէ Մարթիր (հեռաձայն՝ 6—17) ՊԵՏՐՈՒԹ

ՊՐՈԶԱԹՈՂԹԻ ՀԱՆԱՔԱԾՈՅԻ ՀԱՄԱՐ՝ մասնաւորաբար Սու-
րիոյ, Լիբանանի եւ Ալաուիթի կողմաբարութեանց ամեն տեսակ
զրոյմաթղթերը եւ զանազանութիւնները (variétés) կը
գնենք եւ կը ծախենք ամենանպաստաւոր պայմաններով
Հետաքրքրուողները թող գիտնան ինձի՝ YVERT 1929 քա-
թալօկին թիւերով: ՎԵՐՄԱՆ ԳՈՒՅՈՒՆ
Փոսթարկ 491 Պէտրոս

ՍՐԹԱՄՊՈԼ՝ ՍԱՓՐԻԶԻ ՍՐԱՀ

ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԱԳՍՏՈՒՏԵԱՆ

Գործ պզտիկ ստույի եւ Սրամպոյ դեղատոմսին հով:

Սափրիչութիւնը գեղարուեստ մըն է: Դարձր եւ գեղար-
ուեստօրէն ամբողջով եւ մազը կտրել ուղղակիները յաճախող-
ները կ'ըլլան

«Սրամպոյ» սափրիչի սրահին:

ԴԱԽԻԹԵԱՆ, ԵՂՐՈՐՈՐԴԻՔ

ՊՐՈՍՍՅԱՆ ԴՐԱՆ ԶԻՇԴ ԴԵՄ, ՊԵՅՐՈՒԹ

Պատասխան եւ չափու վրայ ամեն տեսակ հագուստ
Այրերու եւ տղոց համար

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ՝ մեզախ եւ բոլոր շապիկներու եւ բի-
ժամանակու:

ԸՆՏԻՐ ԱՊՐԱՆՔ՝ ԱՆՄՐՅԱԼԻ ԳԻՆՆԵՐՈՎ

ԱԶԳԱԿԻՑՆԵՐՈՒՄ ՌԵՍԴԵՐՈՒԹԵԱՆԸ

Մի՛ խարուիք տնական սպասներ գնած ասեղներդ,
եկէք իմ վաճառատունս, ուր պիտի գտնէք սուրճի,
թէյի սպասներ, ապակեղէն, լամպ, ջուրի, օգիի
գաւաթներ, և խոհանոցի ամէն տեսակ կազմածներ:

Ձեր շահուն մեջ կը փնտռեմ իմ շահս

ՀԱՅ ՅԱՃՆԱԼՈՐԴՆԵՐՈՒՄ
ԲԱՅԱՌԻԿ ԶԵՂՁ Կ'ԸՆՆԵՄ

Հանդեսներու, հարսնիքներու, պէտք եղած սպաս-
ներ վարձու կուսամ փոքր վարձով մը:

Դիմեցէք ինձի և համոզուեցէք ըստմանքս:

Նամակատան փողոցի վերի
անկիւնը, բանջարեղէնի դոց
պաղարին դէմ

Դ Ե Ո Ր Դ
ՍՅԱԳԱՆԵԱՆ

— Ինչո՞ւ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
սիկարէթները այսքան ապառուժ

ու ն ի ն:

— Որովհետեւ ՄԱՆՈՒԿ-
ԵԱՆ գործարանը բուրժու
ընկեր է և ծխախոտի կը
գործածէ:

ՀԱՅՐԵՆԱՍԵՐԸ!

Այսպէս կը կոչէինք զինքը, որովհետեւ ամէն տա-
րի իր ճշմարիտ սիրոյն ապացոյցը կու տար զինուոր մը
պարգեւելով իր հայրենիքին:

— Մեր սիրեցեալ խեղճ, աւերակ հայրենիքը ա-
մենէն աւելի վերաշինող ձեռքերու պէտք ունի, կ'ըսէր
ան՝ զինքը շրջապատող բարեկամներուն: Մենք մեր
բոլոր կարելի միջոցներովը պէտք ենք աշխատիլ այդ
ամաշուժիւնը լեցնելու համար...

Երանելի՛ մարդ, որ կը կարծէր թէ հայրենիքը
բազմացնելու հոգը իրեն ինկած է...

Ու ան՝ գիշեր ցորեկ անդուլ անդադար կ'աշխատէր
իր հայրենասիրական պարտականութիւնը լիուլի
կատարելու համար:

— Սա հարուստները ի՞նչ ծոյլ մարդիկ են, կ'ը-
սէր երբեմն զինքը շնորհաւորող բարեկամներուն: Հա-
կառակ որ իրենց նիւթականը կը ներէ, ձեռքերնին
ծալլած՝ ծոյլ ծոյլ կը նստին...: Խա՛չ վկայ, եթէ մեր

ԽՆԴԱՆՔ

ԴԱՍԱՏՈՒՆ.— Ի՞նչ ըսել է պէտք:

ԱՇԱԿԵՐՏԸ.— Մեծ ըսել է, եւ բարգուժիւններ շինելու ալ կը
գործածուի:

ԴԱՍԱՏՈՒՆ.— Օրինակի համար...

ԱՇԱԿԵՐՏԸ.— Խոհարարապետ (խոհարարներուն մեծը) վար-
չապետ (վարչութեան պետը), միւսիւլպետ (միւսիւլներուն պետը):

հայրենիքը այդ մարդոց ձեռքը մնացած ըլլայ, անսուղութենէ տառապող հիւանդի մը պէս՝ մէկ օրէն միւսը կը հիւծի, կը հիւծի ու կը մեռնի: Բայց փա՛ռք Տիրոջ որ կենսունակութեան ոգին դեռ չէ մեռած մեր մէջ...:

Ու այս հաւատքով զինուած՝ տիւ եւ զիշեր կ'աշխատէր ո՛չ միայն մեռնողներուն պակասը լեցնելու, այլ եւ ծոյլերուն պակաս թողածը ամբողջացնելու:

II

Բայց դիւրին գործ չէ ամէնտարի ծնող զաւակները մեծցնելը, խնամելը, հագուեցնելը, կրթելը, դաստիարակելը, վերջապէս «մարդ» ընելը:

Գրաբոս աղա հետզհետէ զգալով յարաճուն ծախքերուն ծանրութիւնը՝ պահ մը կանգ առած էր տեսնելու համար իր կտրած ճամբան:

Տասներկու հատ պատանիներ հեռագրական ձողերու պէս կարգաւ շարուած էին իր անցած ճամբուն վրայ: Քիչ ճամբայ չէ որ քալած էր: Ու Գրաբոս աղայի կուրծքը հպարտութեամբ կ'ուռէր ի տես այս արդիւնքին: Ան տակաւին կրնար տասներկուք մը եւս աւելցնել այդ թիւին վրայ, եւ սակայն պէտք էր

ԽԱՍՏՑՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅԾԵՐ

Շատ մը բաներու յաջողութիւնը կախում ունի գիտնալէն թէ ո՛րչափ ատենի կը կարօտի այդ յաջողութիւնը:

ՄՕՆԹԵՍԲԻԷՕ

Մարդիկ չկրնալով դարմանել մահը, թշուառութիւնը, տգիտութիւնը, երջանիկ ըլլալու համար մտադրեցին բնաւ ատոնց մասին չխորհիլ:

ԲԱՍՔԱԼ

կանգ առնել:

Օր մը Գրաբոս աղա ինծի եկած՝ այս մասին խորհուրդ կը հարցնէր: Խուլլու խուլլուցան վազ կեչմեզ, կ'ըսեն:

— Այո՛, կը կռահեմ քու մտահոգութիւնդ, ըսի՛մէկ կողմէն ծախքերը ծանր կը ճնշեն վրադ, միւս կողմէ չես կրնար վարժուած սովորութիւնէդ վազ անցնիլ...: Ասոր մէկ ճարը կայ, աւելցուցի ձեռքս բարեկամիս ուսին վրայ դնելով:

— Մէկ ճա՛րը, ըսաւ Գրաբոս աղա, յոյսով մը աչքիս մէջ նայելով:

— Այո՛, եւ շատ դիւրին է: Հիմա քեզի դեղագիր մը կը գրեմ, դնա՛ այդ դեղը գնէ ու ամէն գիշեր գործածէ:

Այս ըսելով գրպանէս կը հանէի թուղթ մը ու Սօրպօնէ վկայեալ բժիշկի մը պէս վրան գրելով քանի մը բառեր, կը յանձնէի իրեն՝ աւելցնելով:

— Ձեր դերձակը եկած է դրամ կ'ուղէ:
— Շատ լաւ...: Ըսէ թող հրամմէ:

— Լաստիկ է... չի կլլես, դուրսէն դործածելի է:

III

Ես գրեթէ մոռցած էի այս դէպքը: Անկէ ի վեր գրեթէ իննը ամիս անցած էր: Անցեալ օր փողոցէն անցնելու ատեն յանկարծ Գրաբոս աղա դիմացս ելաւ:

Խեղճ բարեկամս չափազանց ընկճուած, երեւոյթ մը ունէր:

— Խե՛ր է, Գրաբոս աղա, ըսի, այս ի՞նչ վիճակ է:

— Նորէն տղայ մը ունեցայ, ըսաւ Գրաբոս աղա, այս անգամ տխրութեամբ գլուխը օրօրելով:

— Իրա՞ւ... բայց քեզի բան մը յանձնարարած էի, անիկա չգործածեցի՞ր:

— Գործածեցի...:

— Ուրե՞մն...:

— Շատ երկար էր... քիչ մը ծայրէն կտրած էի...:

Վ. ՏԱՏՐԵԱՆ

— Զին հայոց պատմութեան մէջ ամենէն աւելի ի՞նչ աչքիդ զարկած է:

— Ոչքէն ամենէն աւելի զարկածը առ է թէ՛ Դաւոյց չէին երթար:

ԼՍԱՑՆԵՐԷՍ...

Քրիզ կայ...:

Աղբար Բէնի, հայր բազմաճիւղի ընտանիքի, այդ օր չէ կրցած օրապահիկը շահիլ ու նստած է պատի մը կողքին. կը զանգատի վիճակէն:

«Տէր Աստուած, եթէ չպիտի կրնամ ապրեցնել զաւակներս, ի՞նչ կ'ըլլայ, սա պատը փլցո՛ւր վրաս ե հոգիս ա՛ն որ ես ալ, ընտանիքս ալ, խալսինք այս անտանելի վիճակէն...»

Այս միջոցին ճաթոտութի ձայներ կը հասնին աղբար Բէնիին ականջին. կը սթափի, կը դառնայ ետին ու ի՞նչ տեսնէ, պատը ծռե՛ր՝ պիտի փլի իր վրայ:

Հօ՛փ, ոստումով մը կ'անցնի դիմացի կողմը, ու մինչ պատը կը փլէր մեծ աղմուկով, ինք բերանը երկընքին ուղղած կ'ըսէ՝

«Հա՛, ասանկ հէ՞, իրա՞ւ կարծեցիր, այսքան ատեն աղերսեցի որ ինծի գործ կամ հաց կամ դրամ հայթայթես, մտիկ չըրիր, խուլ-համր ձեւացար չե՞, մեռնելու խնդրա՞նքս միայն ականջիդ հասաւ, բայց ես տակաւին առ քեզ ձամբորդելու միտք չունիմ, ետևութի՛...»

* * * Նազար, ամուսնութեան տարիքը թեւակոխած

ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅԾԵՐ

Մարդկանց փառքը պէտք է միշտ չափուի այն միջոցներով զորս կիրարկած են անոնք՝ զանոնք ձեռք բերելու համար:

ԼԱ ՐՕՇԼՅՈՒՔՈՒ

բարեմիտ զաւակ մըն է :

— Նազար, հոգ մի ընե՛ր, թօսպաղին ծառը ելլէ նէ պիտի կարգենք քեզ, կ'ըսեն իրեն միշտ հայրն ու մայրը :

Նազար, տարի մը, երկուք, կը սպասէ որ կրեան ծառը ելլէ : Անօգուտ սպասում սակայն : Յուսահատ՝ օր մը այգին բանելու ժամանակ, կրեայ մը կը բռնէ, երկայն ձող մըն ալ կը տնկէ գետին ու անոր ծայրէն կը ցցէ խեղճ կենդանին :

Կէսօրուան մօտ հայրն ու մայրը պաշար պիտի բերեն : Կը սպասէ անոնց ճամբան ու զանոնք տեսնելուն պէս՝

— Հալլօ՛, հա՛յր, մայրի՛կ, շո՛ւտ շո՛ւտ եկէ՛ք նայեցէ՛ք, թօսպաղին ծառն է ելեր, կ'ըսէ :

Ծնողքը հասկնալով որ կրեային հետ Նազարին ալ համբերութիւնը ծառն է ելեր, շաբթուն մէջն իսկ կը կարգեն զինքը :

* * * Զենոբ հօճա Ալեքսան հօճային աղան է : Ալեքսան հօճան ճերմակ, սիրուն ու զարդարուն է շմուռի, որու վրայ կը գուրգուրան բոլոր իրենները : Բախտաւոր այս արկադեան սոխակը Կիւլլիւ օղլույին բաքլաւայէն, շաքարէն ու անուշեղէններէն բաժին ունի :

Օր մը Զենոբ հօճան կիրակնօրեայ դպրոցին մէջ կը քարոզէ՝ բնաբան ունենալով Յիսուսին՝ «Ընկերդ անձիդ պէս սիրէ» պատուէրը :

Քարոզի ընթացքին հօճան այնքան կը յեղյեղէ այս խօսքը որ իր դրացիներէն Աւօ ոտքի ելլելով՝

— Հօճա՛, հօճա՛, զիս անձիդ պէս մի՛ սիրեր. հայ-

րեկիդ էշը Երածիդ չափ զիս ալ սիրես նէ նորէն գոհ կ'ըլլամ, կ'ըսէ ու կը նստի տեղը՝ ընդհանուրի ծածաղին մէջ :

* * * Երկու մտերիմ ընկերներ կ'ամուսնանան : Մին լաւ ընտանիք կը կազմէ, իսկ միւսին տան մէջ խըռկիւռ պակաս չ'ըլլար : Օր մը, այս վերջինը իր տէրքը կը հասկցնէ իր ընկերոջը որ՝ խաղաղ կենացութեան դաս մը տալու մտօք, յաջորդ օր ճաշի կը հրաւիրէ գանգատող իր տիկնոջ հետ :

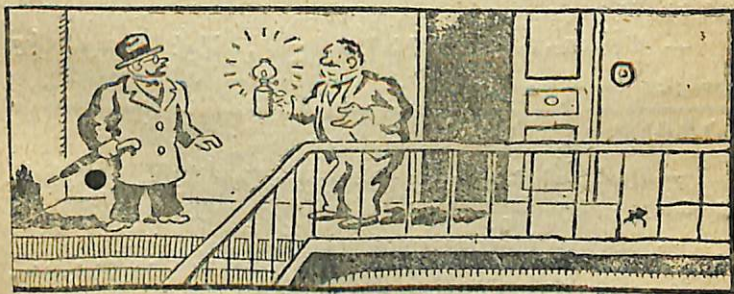
Սեղանէն վերջ,

— Կի՛ն, իջիր մառանը և ձմերուկ բե՛ր, կը հրահայէ իր կնկան :

Կինը կ'երթայ և հոն գտնուող միակ ձմերուկը կը բերէ :

— Այս աղուոր չէ, գնա՛ միւսը բե՛ր, կ'ըսէ ամուսինը :

Նւայի այս խելօք և հեղաբարոյ թոռնուհին կ'երթայ ու կը վերադառնայ անութիւն տակ նոյն ձմերու-

— Սանդուխները մութ են, Աւօ աս կանթեղը, չիյնա... Վաք իշխալէդ վերջ կանթեղը վեր բեր, կ'աղաչեմ :

կը բռնած :

— Օհօ՞, կ'ըսէ նորէն ամուսինը, աղուորս, այս ալ լաւ չերեւիր, գնա՛ ուրիշ մը բեր :

Կինը լռիկ մնջիկ կ'երթայ ու կը վերադառնայ նոյն ձմերուկը բերելով :

— Հա՛, ասի լաւ է եղեր, կ'ըսէ վերջապէս Ադամ աղբար, ու կը կտրէ ձմերուկը :

Օրեր վերջ, գանգատող ընկերը կը հրաւիրէ այս սիրալիւր զոյգը: Նոյն տեսարանը կը կրկնուի հոս ալ. բայց էրկան առաջինիս խօսքին թէ «գնա ուրիշ ձմերուկ մը բեր» կինը բերանը բանալով կը պատասխանէ:

— Կր'ող, ուրիշ կա՞յ որ բերեմ :

* * * Պուպուշ Մէրքօ կատակախօս մարդ է: Մարաշի վերջին ողբերգութենէն յետոյ շուկայ իջած է քեցնիքի մը գնելու: Խանութի մը տոջեւ՝ գնել ուզած առարկան ձեռքին մէջ ասդին կը դարձնէ, անդին կը դարձնէ, բայց չի կրնար որոշում մը կայացնել: Այս միջոցին կը տեսնէ որ իր դրացի Մէհմէտ աղան կ'անցնի հոնկէ:

— Մէհմէտ աղա՛, Մէհմէտ աղա՛, հէլէ եկուր, կը կանչէ Պուպուշ:

ԽՆԴԱՆՔ

— Արա՛մ, անցեալ օր ի՞նչ սակարկութիւն կ'ընէիր դերձակի մը հետ:

— Ապառիկ հագուստ մը ապսպրեցի:

— Դրամը վճարելու չես որ այդքան սեղմ սակարկութիւն կ'ընէիր:

— Հոգ չէ՛, չեմ ուզեր որ շատ դրամ կորսնցնէ:

— Ի՞նչ կայ նորէն, Պուպուշ, կը հարցնէ Մէհմէտ աղա՛ մօտենալով:

— Եկո՛ւր սա քեցնիքիին նայէ՛ անգամ մը, հաւնիս նէ պիտի գնեմ:

— Է՛հ, իմ ինչո՞ւն պէտք, կը յարէ Մէհմէտ աղան զարմացած:

— Ի՞նչպէս թէ ինչուդ պէտք, աղա՛, կ'ըսէ Պուպուշ Սերքօ. չես հաւնիր կոր նէ ինչո՞ւ գնեմ,, չէ՞ որ ան նորէն ձեզի պիտի ըլլայ... հէլէ նայէ մէյ մը...:

Դամասկոս

ԱՅ—ԱՅ

ԾՅԹԵՕՐՆԵՐՈՒՆ ԵՐԳԸ

Ծօծկօր ենք մեք, կ'ուսեմք խաւք.
Ճէպիլիմե... խոսք մաւք,
Կը դարձունեմք զխաւք քաւք.
Հիւզիմ սեղը կ'առնեմք քաւք:

Ծօծկօր ենք մեք, քօւն'ն, իկի'ս,
Մեր արեւիմ' nsf, բերան, քիք
Չեմ դիմանար կ'իյնան գեթիմ,
Մեք Ծօծկօր ենք, քանըլ', մեքիմ:

Ծօծկօրներն եմք հայրենիքիմ.
Այժմը կ'ընեմք կանանց քիքիմ.
Նազ, քիզ, պչրանք, սօնը սօնը,
Չեմք կու քանք քիքիմ քիքիմ:

Ծօծկօր ենք մեք, սիրեմք փառք,
Մեր օրօյիմ գիտեմք յարք,
Շիւ մը քիզով հանեմք կառք
Աբարդմանիմ չորրորդ... յարկը:

ԷՇՇԷԿ ՍԻՄՕՆ ՊԷՑ

Ախորժեցէր խորհուրդ եւ ոչ թէ գովեստ լսելէ: ՊՈՒԱԼՕ
Ժամանակնիդ լաւ գործածեցէր եւ ժամ մը մի՛ կորսնցնէք,
որովհետեւ վայրկեանի մը մասին ապահով չէք: ՅՐԱՆՔԼԷՆ

— Մարկոս ախպար, գիւնին աս տարի շաւ պիտի ըլլա՞յ:
— Հրամանեցե՛ք, տիկին, համը նայեցէ՛ք:

ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՒՍԱԽԱՐՈՒԹԻՒՆՍ

1908ի Ռամազանի նախօրեակին էր: Մնակեան
խումբը Գատը գիւղի իր թատրոնին մէջ փորձեր կ'ը-
նէր Ռամազանի խաղացանկը պատրաստելու համար:
Ես գիտէի ատիկա եւ սիրտս կը թրթռար անօրինակ
յուզումներով: Ա'ուզէի թեւեր ունենալ եւ Սկիտարէն
թռչիլ Գատը գիւղ՝ ուր երազներուս իրականացումը
պիտի գտնէի: Օրերը կ'անցնէին, ես կը մաշէի ու կը
հալէի ծնողքս համոզելու համար, երազներուս ետե-
ւէն վաղելու բոլոր ճիգերս կը ջախջախուէին ծնողքիս
յամառ դիմադրութեան բաղխելով: Բայց համբերու-
թիւնն ալ սահման մը ունէր: Եւ ահա անձրեւոտ առ-
տու մը մը փախիմ տունէն, եւ շունչս կ'առնեմ չիտակ
Գատը գիւղի թատրոնը: Խումբին մէկ մասը ղբազած
էր դեր սորվելով, միւս մասն ալ Փասուլիա բլաֆիսի
ուտելով: Տասնըվեց տարեկան պչրասէր աղջկան մը
պէս երեսս կը նայէր ու կը խնդար Փասուլիային քե-
նիքն, որուն մէջէն լուբիայի հատիկները իրենց պայ-
ծառ ու զգլխի ժպիտով flirt կ'ընէին...: Բայց սիր-
տըս տարբեր ուրաւներու մէջ կը թափառէր...:

Վախկոտ ու անհամարձակ քայլերով կը մօտենամ
Ալեքսանեանին: Թոթով լեզուիս կապերը կ'արձակ-
ուին ու սիրտս կը բանամ: Վերջապէս կը խօսիմ նա-

եւ Պէննէմէճեանի եւ Մ. Մնակեանի հետ, Սիրտս ուժ-
գին կը բաբախէ. ի՞նչպէս չբաբախէ երբ իմ յիմել քե-
զիմելու հարցս է գրուած մէջտեղը: Կը սարսափիմ ըս-
տանալիք պատասխանէս, մանաւանդ երբ կը լսեմ
Մնակեանը որ գաղտնաբար կ'ըսէ Ալեքսանեանին.

—Աս չէլիխ-Չուժախը ի՞նչ պիտի ընենք, ախպար:
Երանի թէ տասը ապտակ ստանայի, կամ գաւա-
զանի հարիւր հարուած մարմնիս ամենէն փափուկ մա-
սին վրայ, քան թէ լոէի այս շանթահարիչ խօսքերը:
Ձեմ գիտեր թէ ինչ որոշում կու տան. միայն, ուրա-
խութիւնս անսահման կ'ըլլայ երբ յարգելի դերասա-
նապետ Մ. Մնակեան կ'ըսէ որ Ռամազանին առաջին
օրը Շահադատէ պաշիի Ֆէրահ թատրոնը դադարեալ ժա-
մը չորսին:

Ելեկտրական լուսարձակի պէս ճառագայթ մը փայ-
լեցաւ դէմքիս վրայ. Շնորհալուծութիւնս յայտնելով

- Կարսօ՛ն, աս խեցեգետինը թարմ չէ:
- Ձարմանալի՛ բան, պարոն...: Տակաւին հիւսիս՝ եկաւ:
- Ըսել է՝ քաշելով եկած է:

ճամբայ ելայ դէպի Սկիւտար, այս յաջողութենէն ո՞-
գեւորուած եւ ապագային գեղեցիկ երազներ հիւսե-
լով, Ալ չեմ գիտեր թէ ե՞լ Տէյիրմէնիէն անցած միջո-
ցիս քանի՞ հոգիի զարնուեցայ. Միայն գիտեմ որ
հրեայ աղջիկ մը, որուն երեսը անգամ չէի տեսած,
կ'ըսէր.

—Mais vous êtes fou!

Կը կարծէի որ ինձմէ զատ բան մը գոյութիւն չու-
նէր աշխարհի վրայ ու այդպէս հասայ շողեկառքի դի-
ժը, որուն երկաթներուն վրայէն ոստոստելով յառա-
ջացայ չեմ գիտեր թէ ո՞ւր. Միայն մեծ եղաւ զար-
մանքս երբ զգացի որ զոյգ մը պողպատեայ բազուկ-
ներ դիւ կը գրկեն եւ շողեկառքի գծէն դուրս կը նե-
տեն: Գլխարկս ինկաւ գլխէս եւ քովէս սուրացող շո-
գեկառքին անիւներուն տակ կտոր կտոր եղաւ:

Այդ րոպէին մտածեցի.

—Խեղճ հայ թատրոն, ինչ մեծ կորուստ մը ունեցած
պիտի ըլլայիր եթէ զլխարկիս տեղը ե՛ս ըլլայի շողե-
կառքին տակ մնացողը:

Խնդացի այդ յաւակնոտ ապուշութեանս վրայ,
ու շարունակեցի ճամբաս ինքնիրենս խօսելով.

— Արդեօք ապագային արթիսթ մը պիտի ըլլա՞մ:

ՄՏՔԻ ՑՈՒՔԵՐ

Ինչ որ փեթակին բնաւ օգտակար չէ, իսկապէս օգտակար չէ
մեզուն:

Խօսքին իրական գործածութիւնը՝ ճշմարտութիւն խօսիլն է:
ՕՐ. ՏԸ ՍՔԻՏԵՐԻ

Բայց ինչո՞ւ չըլլամ. հայրս արթիսթ մըն էր, Հոգիս ալ արթիսթի հոգի է, պէտք է որ մարմինս ալ... արթիսթի մարմին ըլլայ:

Եւ այս տեսակ ցնդաբանութիւններ դուրս տալով յառաջացայ: Չեմ գիտեր, Սէյիտ-Ահմէտ տէրէսիէն քաւելով անցայ թէ նոճիներուն վրայէն թռչելով հասայ Սէլամսըղ:

Ուրախութիւնս անսահման էր, միայն չէի ուզեր ծնողքիս իմացնել պատահածը, վախնալով որ նոր արգելքներու կը հանդիպիմ:

Ամէն ժամ կ'երազէի Ռամազանի առաջին օրը, որ սիրտս կը հատցնէր ու չէր դար, չէ՛ր գար...:

Վերջապէս հասաւ երանելի օրը, ու ես իւրեւ ընտանիքիս բարեխիղճ զաւակը, կամացուկ մը հեռացայ տունէն՝ ձգելով հետեւեալ զգայացունց երկտողը:

Մայրիկ,

Այ ինչ որ ընեմ, ի գուր ե: Ես քանի մը օրե ի վեր դիտասան եմ եղած: Ինձի մի՛ փնտռեմ, ես այս պահուս կը գտնուիմ Եսեգասէ պաշի Մնակեան խումբին մէջ:

Կը ցաւիմ ձեր կամքին հակառակ վարուած ըլլալու համար: Բայց ի՞նչ կրնամ ընել, ճակատագիր... բնութեան ճայնը անկարելի է խեղդել:

Մի՛ յուզուի՛ր. անուշիկ մայրիկս, օր մը մեծ դերասան մը

ՄՏՔԻ ՅՈՒՔԵՐ

Ճամբայ ելլելէ առաջ գիտցէր թէ ո՛ւր երթալ կ'ուզէր եւ զայն մի մոռնար ճամբան:

Փոխանակ ուրիշին յաջողութեան ցանկանալու, ջանանք մենք ալ յաջողիլ:

Վհատութիւնն է՝ որ ոչ մէկ բանով կը դարմանուի:

Բ. Ժ. ՍԹԱՀԼ

Կ'ըլլամ եւ այն ժամանակ կը ներես իմ այս անհնազանդութիւնս:
Հանդիպումներ
Երուսաղէմ

Կէսօրէն բաւական առաջ հասեր էի թատրոն, ուր մա՛րդ չկար: Քանի մը բեռնակիրներ անկողին կը կըրէին: Եւ ալ ապուշ-ապուշ, անոնց կը նայէի: Լեղիս պատուեցաւ երբ յանկարծ թատրոնին տէրը անեղադր-դորդ ձայնով մը պոռաց երեսիս.

— Ի՞նչ կ'ուզես, տղայ...

Ձայն չկրցայ հանել: Կարծես Աստուծոյ ձայնն էր որ կը պոռար խեղճ Ադամի երեսին.

— Դրախտէն դո՛ւրս...:

Սրտաբեկ ու յուսահատ դուրս ելայ այդ դրախտէն, զարմանալով թատրոնին տիրոջ վրայ որ չէր իմացեր իմ գերասան ըլլալս: Ժամերով թափառեցայ փողոցները, մինչեւ որ դերասանները սկսան կամաց-կամաց հաւաքուիլ: Անոնց հետ ես ալ՝ իւրեւ նոյն խումբին

— Կը յուսամ թէ բերնի համով ճաշեցիր:

— Այո՛...: Բայց մե՛ղք որ գինին հաւուն չափ հին եւ ճաշը գինին չափ նոր չէր:

գերասան՝ ներս մտայ, անցնելով թատրոնին տիրոջ առջեւէն, այս հպարտ ու յաղթական:

Ժամերը սահեցան: Դերասանները բեմի վրայ են: Կը սկսին փորձի, որուն կէտ առ կէտ կը հետեւի մեծ ոգեւորութեամբ, եւ երբ Մ. Մնակեան սիրտ կը հատ-ցընէր գերակատարներէն մէկուն բան մը հասկցնելու համար, կը զայրանայի եւ ինքնիրենս կ'ըսէի.

— Հը՛, ապուշ, ա՛տ ալ չկրնալ ընելիք բա՛ն մը ըլլար... սանկ ըրէ եւ վերջացաւ...

Այս գեղեցիկ երազներուս մէջ էի, երբ յանկարծ մայրս, մօրաքոյրս եւ իր ամուսինը, հոգեառ հրեշ-տակներու պէս թատրոնին դուռնէն ներս մտան:

Ով որ երազին մէջ բարձր տեղէ մը վար ինկած եւ ընդոստ արթնցած է, կրնայ հասկնալ թէ ի՞նչ կը նըշանակէ երազներու այդ եօթերորդ երկնքէն վար իջնալ:

Կը կարծէի որ դաւաճանութեան մը զոհ էի գացած եւ մատնուած էի, առանց անգրագաւանալու որ ես... ինքզինքս մատնած էի, զգայացունց նամակիս մէջ հասցէս գրելով: Սարսափահար փախայ եւ պահուեցայ օթեակներու հտելը: Հոգեառներս բեմ յառաջացան, փորձը դադրեցաւ, եւ քանի մը վայրկեան տեւող սի-րալիւր խօսակցութենէ մը յետոյ՝ վերջապէս զիս գտան եւ դասարանը խանգարող յանցաւոր տղեկի մը պէս ակտնշէս բռնելով դուրս հանեցին զիս երազներուս դրախտէն օյն պահուն երբ ինքզինքս անձեռնմխելի կը կարծէի:

Այս եղաւ իմ առաջին քայլս եւ առաջին յուսախա-բութիւնս բեմական կեանքիս մէջ:

Պէյրուս, 8 դեկտ. 928

Ե. ՉԱՓՐԱՍՏ

ՊԵՅՐՈՒԹԷՆ ՆԻԻ—ԵՕՐԲ 18 ՕՐԸ

ՊԱՅՐԷ ԼԱՅՆ

Ընկերու եան հօկայ ե շքեղ անգրատան-տիաններով Պէյրուսի ե Նիւ—Եօրբի միջեւ շատ արագ ե կանոնաւոր գիծ:

ԱՄԷՆ ԱՄԻՍ ՄԵԿԵՆՈՒՄ ՊԵՅՐՈՒԹԷՆ

25—22,000 թօն կարողութեամբ հանգստա-ւէտ շոգենաւերով:

Աւելի մանրամասնութեանց համար գիմել ա-րեւելքի ընդհ. գործակալ Ժ. ՏԵՏԵՕՂԼՈՒԻ Պէյրուսի, Ֆօշ փողոց (նամակատուփ՝ 806, հեռաձայն՝ 8-45): Հեռագրական հասցէ՝ **Columbus-Beyrouth.**

Մեր բնական գեղեցկութեան յիշատակը

պահելու միակ միջոցը լուսանկար-

ուիլն է, պայմանաւ որ այդ լու-

սանկարը կրէ համբաւաւոր

արուեստագէտ - լուսա-

նկարչին անունը՝

ԱՊԵՆ

Լ ՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ
ԵՐ. ՌԻՇԱՆԵԱՆ
ՍԵՐՆԵՆԵ աշխատանոց

Պէյրուս, Պուրճ, Կուրօ փողոց, Թիւ 29
Սինեմա Ամբիրի կից

Կը պատրաստուին ամենե խոսապահանջ յանա-
խորդները գոհացնող շատ մաքուր լուսանկարներ գե-
ղարուեստական լոյսերով:

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ ԵՒ ՃՇԴԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՐԳԻՍ ԹԱՇՃԵԱՆ

ՁինկՕԿՐԱՅ

Պէյրուս, Ժօրժ Բիֆօ փողոց, 98

Շատ մաքուր և յստակ ամէն տեսակ կլիշէներ
կը պատրաստուին զինկօի և պղինձի վրայ, արհեստին
վերջին կատարելագործութեանց համաձայն:

Ուրիշ ֆաղաֆներէ եկած ապսպրանքները եւս շատ
խղճօրէն կը պատրաստուին:

ՏԵՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ Ժ. ԱՏԱՄԻՍ

ՊԵՅՐՈՒԹ, ԺՕՐԺ ՀԱՏՏԱՏ ՓՈՂՈՑ, ԳԻՒ 14,

Շատ խնամքով կը կտրէ բարիզեան վերջին նորա-
ձեւութեան համաձայն կանացի ամէն տեսակ հագուստ
և ձերմակեղէն: Կը գտնուի նաեւ պատրաստ մթերք:
Օժիտի մասնաւոր և բացառիկ պայմաններ:

Բոլոր գիները միշտ չափաւոր:

ԹՐԲՈՒՅԻՆ ԱՆԵԾՔԸ

Մի Թրքուհի նրբահասակ գեղատես,
— Ճիշդ Դուրեանի նըկարագրածն էր կարծես, —
Կը գանգատէր իր ետեմաքէն անթափանց
Որ շընորհներն իր կը ծածկէր գերազանց:

«Բարի բնութիւնը չի պահեց քողի տակ
Շուշան ծաղկին գեղեցկութիւնն սպիտակ,
Ոչ ալ վարդին զրկեց տեսքէն գեղեցիկ
Անցորդներու զիտող աչերն հիացիկ:

«Մեր, կիներու», արդեօք ո՞ր սիրտ մարմարէ,
— Անշուշտ ո՛չ դուն, ո՛վ իսլամի Մարգարէ, —
Օրէնք դրաւ ազատութիւնը կապտել,
Գեղեցկութիւնը պատանքի մէջ փաթթել:

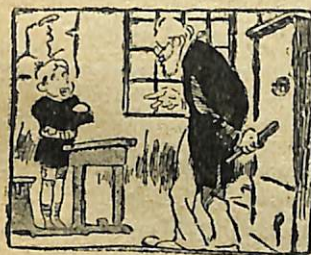
«Քաղցրահայեաց արեւուն լոյսը մենէ
Բոպէ մը լոկ ամպ մը կու գայ կ'խափանէ,
Ու գիշերուան մէգն ալ երբեմն հազիւ թէ
Մենէ կ'ծածկէ դէմքը լուսնին արծաթէ...

«Իսկ մենք ինչո՞ւ դատապարտուինք ծածկելու
Արեւ
Պէտքն աչքէն մարդերու...
Ինչ... ք լոյս աշխարհին անծանօթ...

Օր մ'ալ գրկէ շընճեր մը մեզ վաւաչող...
«Անէ՛ք քեզի, ո՛վ վարչամակ տրտմաշուք,
Բու շուքիդ տակ՝ հերի՛ք ո՛րչափ սրտաշուք

Կրքեցի ես. հերի՛ք ո՛րչափ ես լացի
 Իմ փափկութիւնս, հմայքներս իմ կանացի...
 «Իմ երազներս մէկիկ մէկիկ ցնդեցան,
 Յոյսերս եղան չորս հովերուն ցիր ու գան...
 Քանի՛ դարեր՝ ծալքերուդ տակ՝ ո՛հ, քանի՛
 Հառաչեցին ինձ պէս քոյրերս իմ գաղանի,
 «Քիչ մը լոյսի, քիչ մը կեանքի կարօտով
 Հիւծախտ եղան կամ ծերացան խիստ շուտով...
 Դաժան լուծի՞ք ներքեւ ե՞ս ալ պէտք է որ
 Անոնց նըման մեռնիմ քիչ քիչ օրէ օր...
 «Ո՛հ, ո՛հ. գիտեմ ես ընելիքս ա՛լ հիմակ.
 Ես ի՛մ ձեռքով պիտի պատռեմ իմ դիմակ...
 Կորի՛ր, կորի՛ր, ո՛վ կեղծիքի ապարօշ,
 Ազատութեան պիտի պարզեմ ես զըրօշ...»
 — Ըսաւ, քաշեց լաչակն, իսկոյն պատըռտեց,
 Անարգանքով նեոնց գետին, կոխկըռտեց...
 Ու քիչ մը վերջ՝ տեսան զինք դուռ-դրացի
 Որ կը ճեմէր մայթին վրայ փողոցի,
 Դեղձան մազերը՝ զերդ մետաքս՝ արձըկած,
 Ուսերը մերկ, հրեշտակային գէմքը բաց,
 Արծաթածղի թեւերն ի սպառ հոլանի,
 Ըզգեստը կարճ փակած մարմնոյն գեղանի:
 «Ա՛յ, մեր Փաթման խենթեցե՛ր է» — գոչեցին.
 Առին բերին տուն, խըրատել փորձեցին.
 Բայց մեր Փաթման վճռական էր, կամակոր,
 Օգուտ չըրին սաստ ու խըրատ եւ յորդոր...

Ի զո՛ւր խոճան վրան կարդաց, աղօթեց,
 Ի զո՛ւր ջատուկը կախարդեց ու դիւթեց.
 Օգուտ չըրին աղօթք, նամազ կամ ճուղա,
 Աղջիկը մնաց անզըրգուելի, անուղղայ,
 Զինք՝ ճարահատ՝ փոխադրեցին խենթանոց,
 Տան մէջ տիրեց ամօթ, խոր սուգ, լաց ու կոծ:
 Ասոր վըրայ անցաւ տարի մը՝ երկու,
 Աղջիկը հէգ նըչան չէր տար բուժուելու...:
 Օր մ'ալ ահա՝ թնդանօթին ի հարուած՝
 Նո՛ր դար, նո՛ր բարք հռչակուեցաւ յեղակարծ...
 — Զի ամէն բան՝ նոյն երկրի մէջ ու ցեղի՝
 Թնդանօթ ո՛վ կ'ուղղուի կամ... կը չեղի:
 Թրքուհիներն եղան յանկարծ ձերբազատ՝
 Եւրոպացի կարծես կիներ հարազատ.

Ուսուցիչը. — Ըսէ տես-
 նեմ, երբեանդ, աստղերուն
 մէջ ամենէն ծանօթները
 որո՞նք են:
 Աշակերտը. — Սինէմայի
 աստղերը:

ՄՏՔԻ ՅՈՒՔԵՐ

Բարեկամի յաջողութեան
 խնդակցելու՝ քան անոր վշտին
 արգահատելու համար՝ աւելի
 բարձր հօգի պէտք է:

ՏԿՆ. ՔԱԶԱԼԻ

Ընդհանրապէս քիչ բնական
 է լոկ ուրիշին համար մտած-
 ուած բանը:

ՎՕՎԸՆԱՐԿ

Սգատ մարդը այն է որ բա-
 բերը կը բաղձայ ուղղակի եւ
 կ'ապրի բանականութեան խոր-
 հուրդներուն համաձայն միայն:

ՄԲԻՆՕՅԱ

Փշրուեցան արգելանոց ու վանդակ,
Պատուեցան Ֆերանհենկին ու Էստիմաֆ...:

Խենթանոցէն գուրս հանուեցաւ հէզ Ֆաթման,
Իր նախընտրած տարազով արդ կու գայ ման,
Ու վանդակէն զերթ գուրս թռած մի թռչուն՝
Երգ ի բերան՝ հմայք կ'ազդէ ամէնուն:

Սակայն, ափսո՛ս, չէ՛ խենթանոցն արդ դատարկ.
Խենթենալու ուրիշներո՛ւն եկաւ կարգ...
Օրինազեղծ այս նորոյթին ցնցման տակ՝
Խեղճ ծընողներն հոն տարուեցան չի՛փ չիտակ...:

Ու քիչեր չե՛ն որ խելքն իրենց կորուսին,
— Պառաւ կընդիկ կամ նախանձոտ ամուսին...
Իսկ Օրէնքին մոլի պաշտպանը՝ խօճան
Բա՛նտն է հիմա... Իբրեւ ըմբոստ, դաւաճան:

Պէյրուք, 1926

Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ԽՆԴԱՆՔ

Մ. Բիկչ կոյր ամերիկացի մըն է ու պատմութեան բրոֆէսէօր՝
Կ. Թ. զօլէճին մէջ:

Զարածի տղաք դասերու միջոցին ձեռքերնին անութներուն
տակ առած «անութնին կը խօսեցնեն»:

Մ. Բիկչ ծայրը ուրիշ բան կարծելով միշտ «Բարտօն, Բարտօն»
կը յեղեղէ եղեր: Օր մը սակայն այս խաղը այնքան կը կրկնուի որ
բրոֆէսէօրը ճարահատ՝

— Զօճուրա՛ր, սլու թալիի տէյէլ տիր... կը զոչէ սրտնեղած:

ԳՐՈՍԱՆԽՈՅՁԸ

(Կասկերգութիւն մէկ արար)

(Տեսարանը կ'անցնի դասասրահի մը մէջ: Զգայա-
ցունց դասավարութեան մը առքիւ բազմութիւնը խրո-
նուած է. Ներսը նստելու տեղ չգտնողները դուրսը նը-
բանցներուն մէջ կը սպասեն: Երկու ոսիկաններու
հսկողութեան ներքեւ անբասանեալը ներս կը մտնէ:
Գլուխները դէպի առաջին՝ օրուան հերոսը տեսնելու:
Շուկ մը կը տարածուի ներկաներուն մէջ, քիչ յետոյ
դասաւորը մը կոխէ զանգակին ու մեռելային լու-
սեան մէջ կը լսուի իր ցուրտ եւ կտրուկ ձայնը:)

Դասաւորը. — Ամբաստանեա՛լ ոտքի ե՛լ...

(Ամբասանեալը ոտքի կ'ելլէ՝ իր վրան զգալով ներ-
կաներուն նմեիչ ակնարկներուն ծանրութիւնը: Ամօթա-
հաւ գլուխը կախ կը կենայ, ձեռքերը բոյլ վիճակի մէջ
երկու կողմէն կախուած:)

Դասաւորը դառնալով փառնուղարին. — Կարդա՛
մամբաստանագիրը:

Փառնուղարը (թղթածասներուն մէջէն կը վերցնէ
հինցած բուղբ մը ու կը սկսի կարդալ):

— Ներկայ տարւոյս հոկտեմբեր ամսոյն 29րդ. օր-

ՄՏՅՐԻ ՑՈՒՔԵՐ

Կեանքը կը սիրե՞ս: Ուրեմն ի զուր մի՛ վատներ ժամանակը՝
որովհետեւ անիկա այն կերպսն է՝ ուսկից շինուած է կեանքը:

Ոչ մէկ բան կը բաւէ անոր՝ որ քիչ կը նկատէ այն բանը որ
բաւ է:

ԵՊԻԿՈՒՐՈՍ

ուան զուգադիպող երկուշաբթի օրը, ժամը կէսօրէն ետք երկուք ու կէսի ատենները, Թագսիմ ալսինչ փողոցը, Թիւ ալսինչ տունը բնակող մատամ Բատիքա՝ մականուանեալն Տուտիքա, Պոլսոյ կողմը կարգ մը գնումներ կատարելէ ետք, Էմինէօնիւլէն Փաթիհաարպիյէ գծին պատկանող Թիւ 567 հանրակառքը կը մտնէ, Թագսիմ իր բնակարանը դառնալու համար։ Հանրակառքը կամուրջէն անցնելու ատեն՝ ինքնութիւնը անծանօթ անձ մը, որուն՝ յետոյ ամբաստանեալը ըլլալը հասկցուած է, ներս կը մտնէ ու կը տեղադրուի վերոյիշեալ տիկինին քովի պարապ նստարանին վրայ։ Ճամբորդութիւնը կանոնաւոր կը շարունակուի ու կառքը Թագսիմի կայարանին մօտենալու միջոցին՝ ինքնութիւնը անծանօթ յիշեալ պարօնը որ ճամբու ընթացքին ո՛չ մէկ կասկած հրաւիրած էր իր վրայ, յանկարծ ոտքի ելլելով տիկնոջ ձեռքի պաշտակը կը յափշտակէ ու խոյս տալու միջոցին վերոյիշեալ մատամ Բատիքայի մականուանեալն Տուտիքայի՝ յարուցած աղմուկին վրայ կը ձերբակալուի հոս պահակ սպասող ոստիկաններուն կողմէ։ Մատամ Բատիքայի՝ մականուանեալն Տուտիքայի՝ յայտ սրարութեանց համաձայն։

ԽՆԴԱՆՔ

— Եթէ կը հաւատար խօսքիս, Ռուսաստանի մէջ պօլշէվիքները զիս երեք անգամ մահուան դատապարտեցին։

— Կը յուսամ թէ այդ դատապարտութիւնները չգործադրուեցան։

Դասաւորը (ընդմիջելով ընթերցումը ու ամբաստանեալին դառնալով)՝ Ի՜նչ կ'ըսէք... Կ'ընդունի՞ք ձեզի վերագրուած այս ամբաստանութեանց վաւերականութիւնը։

Ամբաստանեալը. — Փաստաբան բռնած եմ...

II

Փաստաբանը. — (Ասեանքին առձեռ խոնարհելով) Տէր դատաւոր եւ յարգելի խորհրդականք։ Քանի մը անգամ կը հազայ ու ձայնը աւելի յսակացնելով կը վերապահ՝ Երեւունհինգ տարուան փորձառութեանս ընթացքին առաջին անգամն է որ կը հանդիպիմ ամբաստանութեան մը՝ որուն նմանը երբեք արձանագրուած ըլլայ մեր դատական ատենագրութեանց մէջ։ Երկու անգամ կը հազայ։ Դժբախտութիւն մըն է որ այսպիսի անհիմն ամբաստանութեան մը զոհ կ'երթայ մեր ամէնուս պատուական տիար Հանած Վարածեանի

Բժիշկը. — Ժամանակին ես այլ այս հիւանդութիւնը չէնցայ։ Կը տեսնէք որ ողջ եմ։

— Ընէ՛ք կ'աղաչեմ, որ Բժիշկը ձեզ դարմանեց...

ՄՏՔԻ ՑՈՒՔԵՐ

Կիները իրենց նկատողութեանց մէջ խորութիւն, ո՛չ ալ իրենց գաղափարներուն մէջ հաստատամտութիւն ունենալուն համար՝ հանճար չեն կրօնար ունենալ։

ՏԿՆ. ՏՔ ՍԹԱՆ

Մարդիկ առանց իրարու ո՛չ կրնան ապրիլ, ո՛չ լաւ ապրիլ, ո՛չ մտրդ ըլլալ, ո՛չ ալ երջանիկ ըլլալ։

մը նման ծանօթ անձնաւորութիւն մը...

Դասաւորը.— Այո՛, ծանօթ անձնաւորութիւն մըն է բանտերու, դատարաններու եւ ոստիկանական կեդրոններու մէջ՝ իբրեւ հռչակաւոր գող, աւազակ:

Փասաբանը.— (ընդմիջելով) Խնդրեմ, տէ՛ր դատաւոր, իմ պաշտպանեալս՝ տիար Հանած-Վարածեան, երբեք իր կեանքին մէջ մըջիւնի վրայ չէ կոխած... եւ ո՛չ մէկ ատեն ոստիկաններու հետ գործ ունեցած է: Ան՝ ճակատաբաց այսօր արար աշխարհի առջեւ կրնայ յայտարարել թէ՛ ինք անմեղ է...: Դողութեան, աւազակութեան նման՝ իր անձին հանդէպ եղած վարկաբեկիչ ամբաստանութիւնները մերժելով կը մերժեմ...:

Դասաւորը.— Դուք կը մերժէք, բայց մեր ձեռքին տակ ունեցած թղթածրարները ատոր բոլորովին հակառակը կ'ապացուցանեն: Յեշտ Հանած-Վարածեանը եօթը տարուան մէջ 1740 յա աղջիկ պղծած է, 27 անգամ գողութիւն ըրած է, 37 անգամ բանտար-

ԽՆԴԱՆՔ

Հայրիկը նոր ժաքէթ մը հագած է՝ մոխրագոյն կերպասէ: Տղան, որ համագոյն շուն մը տեսած է այդ օր, խօսքը հայրիկին ուղղելով՝ կ'ըսէ.

— Պապա՛, պապա՛, ճիշդ քեզի պէս շուն մը տեսայ այսօր:

— Կարսօ՛ն, սխալ չըլլայ աս տուած հաշիւդ:

— Ի՛նչպէս սխալ կ'ըլլայ...: Երկու անգամես հաշիւ կ'ընեմ:

— Ատոր համար կրկին է հաշիւդ:

կուած, 47 անգամ մաքդ կ'ըղոպտած, 57 անգամ դրամական հատուցման դատապարտուած, 67 անգամ կիներու պայո սահները յափշտակած, այդ իր մասնագիտութիւնն է, 77 անգամ ոստիկանական դէպքերու տեղի տուած, 87 անգամ...

Ներկաներուն վրայից սարսուռ մը կ'անցնի:

Փասաբանը.— Կը ներէք, տէ՛ր նախագահ, այս ամբաստանութեանց ո՛րչափ անհիմն եւ զրպարտութեանց ու թիւրիմացութեանց արդիւնք ըլլալը ի պահանջին հարկին ապացուցանելու իրաւունքը ինծի վերապահելով՝ բարձր ատեանիդ ուշադրութեան կը յանձնեմ պարագայ մը...: Ընդունինք թէ՛ պաշտպանեալս, աղնուաչուք տիար Հանած-Վարածեան, վերոյիշեալ արարքներու մեղսակիցը կամ ուղղակի հեղինակը եղած ըլլայ: Այդ կը նշանակէ՞ թէ՛ ան

— Կիսն, առտու իրիկուն հետո կը կռուի, ինծմէ առաջ ունեցած ամուսինին հետ զին համեմատելով:

— Բեզմէ նուազ բախտաւոր եմ...: Իմ կիսն անդադար՝ ինծմէ վերջ ունենալիք ամուսինի մասին կը խօսի...

յանցաւոր է այս վերջին պարագային մէջ: Տեսէք թէ ի՞նչպէս պատահած է խնդրոյ առարկայ դէպքը: Դատախազ՝ մատամ Տուտիքա մականուանեալն Րատիքա

Դասաւորը. — (նշելով) մատամ Րատիքա մականանուանեալն Տուտիքա...

Փասաբանը. — Ինչեւիցէ, իր անունը խնդրոյ առարկայ չէ՞... մատամ Րատիքա մականուանեալն Տուտիքա՝ նախ էմէնէօնիւյէն հանրակառք չէ նրստած...: Ես 97 վկաներով, որոնց ցանկը ահաւասիկ գրպանս է, կրնամ հաստատել թէ՛ յիշեալ տիկինը Սիրքէճիյէն հանրակառք մտած է եւ տոմսակալաճառը խաբելով միայն էմէնէօնիւյէն Թագսիմի համար տոմսակի գինը վճարած:

Դասաւորը. — Ասիկա ուրէ առնչութիւն չունի մեր դատին հետ:

Փասաբանը. — Ի՞նչպէս թէ կապակցութիւն չունի. այս պարագան շատ յստակ կերպով երեւան կը հանէ նկարագիրը մատամ Տուտիքայի մականուանեալն Րատիքա:

Դասաւորը. — ձեզելով մատամ Րատիքա մականուանեալն Տուտիքա:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅԾԵՐ

Անաւ չարիք չգործելը դէպի բարիք առնուած առաջին քայլն է:

Ժ. Ժ. ԲՈՒՍՕ

Մենք, ամենքնիս, ըստ բաւականի ոյժ ունինք ուրիշներուն վիշտերը տանելու չափ:

Մեծ հոգիները միայն գիտեն թէ ի՞նչ փառք կայ բարի ըլլալու մէջ:

ՍՈՓՈՒԼԷՍ

Փասաբանը. — Այդ կինը՝ որուն անցեալին մասին հաւաքած տեղեկութիւններս ի պահանջել հարկին դատարանին առջեւ պիտի պարզեմ, մեծ զրպարտիչ մը եւ ստախօս մըն է միեւնոյն ատեն: Ես 117 վկաներով կրնամ ձեզ հաւաստել թէ՛ պաշտպանեալս, վրսեմաշուք տիար Հանած. Վարածեան, կատարեալ քաղաքավարութեամբ եւ կնամեծութեամբ վարուած է յիշեալ տիկինին հետ: Ահա թէ ինչպէս պատահած է իբր թէ յափշտակելու՝ դէպքը: Մատամ Տուտիքա մականուանեալն Րատիքա:

Դասաւորը. — (նշելով) մատամ Րատիքա մականանուանեալն Տուտիքա:

Փասաբանը. — (շարունակելով) ...որ միեւնոյն ատեն մտադրադ կին մըն է, 117 մասնագէտ բժիշկներով կրնամ հաստատել այս պարագան Թագսիմի իշնաւու ատեն թրամվային մէջ կը մոռնայ պայուսակը: Պաշտպանեալս մեծ քաղաքավարութեամբ պայուսակը առած իր ետեւէն կը վազէր տիրոջը յանձնելու համար՝ երբ ոստիկաններու կողմէ կը ձերբակալուի:

III

Դասաւորը. — Դուք կը չարափոխէք դէպքերը Պն. փաստաբան: Եթէ ձեր պաշտպանեալին նպատակը պայուսակը իր տիրոջ յանձնել էր. ինչո՞ւ ուրիշն ետեւի դռնէն խոյս կու տար, երբ մատամ Րատիքա մականանուանեալն Տուտիքա կառքին առջեւի կողմէն, այսինքն կառավարին քովէն, վար կիջնէր: Դուք, պր. փաստաբան, ի զո՞ւր փորձեր կ'ընէք դէպքերը խեղա-

Թիւրքերու համար: Ամբաստանեալը արդէն իր բերնով խոստովանած է ամէն ինչ...

Փաստաբանը. — Կ'այլալի խոստովանած է. ինքզինքը ժողովելով՝ Այո՛, խոստովանած է ծեծէ ազատելու համար:

Դաւաւորը. — Իրեն ծեծ քաշող չէ՛ եղած: Ամբաստանեալին դառնալով: Շիտակ խօսէ՛, քեզի ծեծեցի՞ն ոստիկանաւոր մէջ:

Ամբաստանեալը. — Ո՛չ:

Դաւաւորը. — Սպառնացի՞ն:

Ամբաստանեալը. — Ո՛չ:

Դաւաւորը. — Ուրեմն ինչո՞ւ խոստովանեցար գողութիւնդ:

Ամբաստանեալը. — Գողցայ, որովհետեւ անօթի էի:

Դաւաւորը. — Տեսա՞ք, պն. փաստաբան...: Ամբաստանեալը կ'ընդունի իր յանցանքը եւ դեռ դուք հազար կտոր կ'ըլլաք խնդիրը ալլափոխելու, եւ ձեր

ԽՆԴԱՆՔ

Ձոր տարեկան է Արամ: Զինքը կը յանդիմանեն: Արամ կուլայ յուսահատ է:

— Եթէ այսպէս լացնէք, ես ալ կը մտնեմ այն զամբիւղը որուն մէջէն աշխարհ եկայ:

— Քանի՞ է այս հագուստին զինը:

— Քսանհինգ սուրի: Կանխիկ:

— Եթէ մասնավճարով վճարեմ:

— Այն ատեն երեսուն սուրի կ'ըլլայ: Քսանհինգը կանխիկ, իսկ մնացորդը չորս ամսուան ընթացքին վճարելի:

վսեմաշուք ծանօթ անձնաւորութիւնը ձերմակերես հանելու համար:

Փաստաբանը. — Կը ներէք, տէ՛ր դատաւոր, եւ սա կայն կ'ազգեմ պարագայ մը ձեր ներողամտութեան յանձնել: Անօթութեան պատճառաւ միթէ մեղմացուցիչ պարագայ մը չէ՞...

Դաւաւորը. — Կրնայ ըլլալ... եւ արդէն մենք ալ այդ պարագան նկատի առնելով զինքը հարիւր ոսկի դրամական հատուցման կը դատապարտենք:

Փաստաբանը. — Հարիւր ոսկի... բայց ուրկէ՞ պիտի առնէ այդքան մեծ գումար մը, երբ պաշտպանեալիս անօթի ըլլալը դուք իսկ կ'ընդունիք:

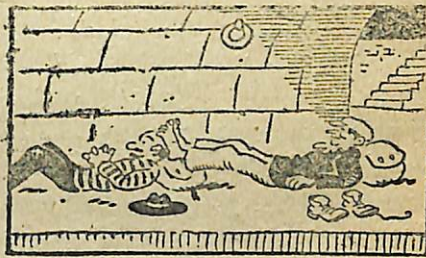
Դաւաւորը. — Ուրեմն հարիւր օր թող բանտը պառկի:

Փաստաբանը. — Հարիւր օր բանտ...: Մէկ ոսկիի համար մէկ օր բանտարկութիւն...: Բայց խնդրեմ մեզքցէք պաշտպանեալիս, ան՝ օրը տասը ոսկիէն ա-

— Բնաւոր չեմ կրնար...
զուլա կրակի մէջ է:

— Իմ ալ ոտքերս սառած են...

Բարեբախտաբար, միշտ մարդ կրնայ գործը յաւմարցնել:

ւելի կը շահի. զայն հարիւր օր բանտարկութեան
դատաւարտելով ահագին կորուստի կ'ենթարկէք:

Դատաւոր. — Ուրեմն թող վճարէ.

Փասաբան. — Բայց ինչպէ՞ս կրնայ, երբ քովը
հազիւ 30 ոսկի կայ եւ որուն քսանհինգը ինծի կը
պարտի իր դատը ստանձնելու համար: Արդեօք քնա-
ցեալ 95 ոսկիին համար չէ՞ք կրնար յետաձգում մը ընել:

Դատաւոր. — Անկարելի' է:

Փասաբան. — Ուրեմն վերջին խնդրանք մը, տէր
նախագահ, այդ հարիւր ոսկին ամբողջովին վճարման
համար գոնէ չէ՞ք կրնար պաշտպանեալս կէս ժամուան
համար ազատ թողուլ սա բաղմութեան մէջ:

Դատաւանին վնիւր դեռ չի լսուած խուճապ մը կը
ծագի ունկնդիրներուն մէջ, կարծես գազան մը պիտի
արձակեն վանդակէն... բոլոր սարսափի դուրս կը
փախչին. վարագոյրը կ'իջնէ:

Գառը գիւղ

ՎԱՀՐԱՄ ՏԱՏՐԵԱՆ

ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅՐԵՐ

Թիմարները միշտ բաւական գիտեն: Իմաստունները բնաւ:

Կիրքեր չունենալը կախում չունի մեզմէ, սակայն անոր իշխե-
լը մեզմէ կախուած է:

Ժ. Ժ. ԻՌԻՍՅՈ

Ուրիշներուն համար անցւցած ժամանակի վրայ երբեք չեմ
ցաւած:

ՏԻՏԵՐՈ

Գերագոյն գիտութիւնը՝ կատարելագործելն է մարդը, այսին-
քէն մարդկային հոգին, եւ անոր ապահովելն է իր բոլոր կարողու-
թեանց լիովին զարգացումը:

ԼԱՊՈՒԼԱՅ

Բոլոր գեղիւթիւններէն ամենէն այսպէս ժամանակի
գեղիւթիւնն է:

ՏԵՍԱԿՅՈՒԹԵՐՆՍ

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿԻ

ՀԵՏ

Ձգիտեմ, լաւ չեմ յիշում, կարծեմ թէ 1902 կամ
1903 թուականին էր, հռչակաւոր դերասանուհի Տի-
կին Սիրանոյշի խմբին հետ գնացել էի Էջմիածին՝ տես-
նելու Վահագնին:

Վահագնի դոների մօտ կանգնած էր մեր հայ
ազգի սիրուած երաժշտագէտ Կոմիտաս վարդապետը:
Դերասանները երկու-երկու ներս մտցրեց: Մնացինք
երկու դերասաններ, ես եւ Բերդեան: Մտնելու հեր-
թը մերն էր: Մեր երկուսի սիրտը սկսեց բաբախել նա-
պաստակի պէս, երբ որ Կոմիտաս հայր սուրբը մեզ
հրեց ներս՝ ըսելով.

— Ձոքեցէք եւ չոքեչոք պիտի երթաք եւ Վահա-
գիտի աջը համբուրէք:

Այս ասելուն չոքեցինք: Մենք վարժ չէինք այդ
մարմնամարզութեան, բայց ինչեւէ՝ սկսեցինք առաջ
շարժուել: Մէկ էլ վեր նայեցինք տեսանք որ գնալու
տեղ շատ ունենք. մօտաւորապէս 8 մէթր կար: Եւ
ի՞նչ տեսնենք. դահի վրայ նստած էր մի ալեգարդ
մարդ. գլխին ֆէս էւ նարդիլէ էր ծխում... Երբ որ
այդ տեսանք ծիծաղներս բռնեց, սկսեցինք ծիծաղել եւ
առաջ շարժուել աչքերնիս յատակին: Խնդացինք մին-
չեւ լալու աստիճան: Վերջապէս հասանք եւ մոռա-
ցել էինք թէ ի՞նչ պիտի ասէինք: Ընկերս, դերասան

Բերոյեանը, վրացախօս էր, լաւ հայերէն չգիտէր այն
ժամանակ: Դարձաւ խնդալով եւ ասաց.

— Տէր հայր...

Իմ խնդալս աւելի բռնեց եւ երկուսս սկսեցինք էլ
ազատ խնդալ. վերջապէս ես դարձայ եւ ըսի շատ
խուլ ձայնով.

— Վեհափառ տէր, մենք հայ դերասաններ ենք:

Եւ աջը համբուրեցինք:

Խրիմեանը պատասխանեց խնդալով.

— Խնդալնէդ կ'երեւայ որ դերասաններ էք:

Եւ սկսեց փոքրիկ հայրական խրատ տալ՝ ըսե-
լով.

— Ես Բարիլդ եղած ժամանակս մէկ փողոցէն անց-
նելու ատենս տեսայ որ փոքրիկ բուտկաներ կային
(kiosque) եւ այդ բուտկաններու մէջ ծեր մարդիկ
կային երկար մազերով, Հարցրի թէ ասոնք ովքե՞ր
են: Պատասխանեցին թէ ասոնք ժամանակին յայտնի
ողբերգու-դերասաններ եղած են, բայց այժմ լրագիր
են ծախում: Սիրելի ձագուկներս, դուք ալ շատ դրամ
կը շահիք եւ շատ ալ կը վատնէք, այնպէս ըրէք որ
լրագիր չծախէք:

Այս ըսելով վեր կացանք ոտքի եւ շուտ փախանք:
Փախչելու ժամանակ ոտքս կպաւ խալիին եւ երեսիս
վրայ փռուեցի դռների մէջ: Դուրս գալու ատեն,
Գոմիտաս հայր սուրբը խնդալէն ճաթել էր:

— Տօ՛, դուք իսկական դերասաններ էք եղել, ես
չգիտէի:

Այսպէս եղաւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հետ
մեր տեսակցութիւնը:

Բ. ԱՅՈՎԵԱՆ

Ա.ԼԹՈՒՆԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՀԱԼԷՊ

ALTOUNYAN HOSPITAL

ALEP

Յ. ՊՈՅԱՃԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻԲ

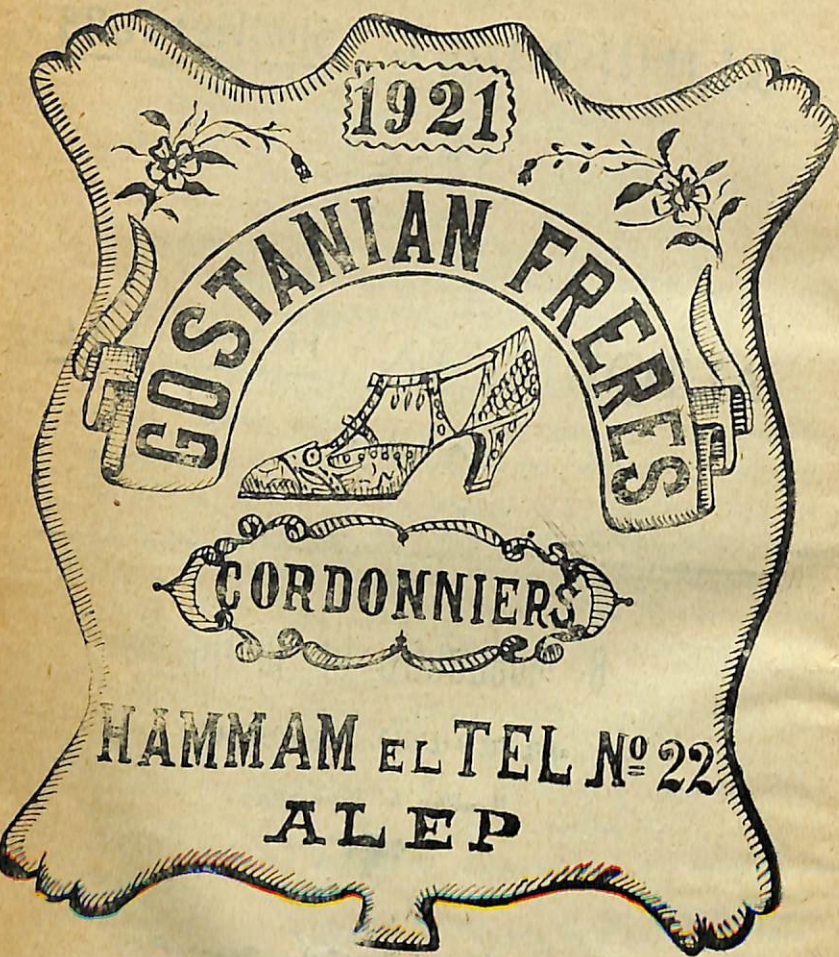
ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ—ԴԵՐՁԱԿ

Արանց և Կանանց

60, Ավրցիւ սե Ծրանսէ, Պէյրուս

Զեր հագուստները կարել տուէք սոյն գերձակա-
տելը և շատ գոհ պիտի ըլլաք:

ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
 ՀԱՄԱՄ ԵՒ ԹԵԼ, ԹԻԻ 22 ՀԱԼԵՊ
 Ուր՝ ներածական եւ տկուճ ամեն տեսակ կոշիկ կը շինուի:
 Դիմեցե՛ք, եւս գոն պիտի ըլլաք:

Ջ Ո Ւ Թ Ա Կ Ը

Ինք ալ կը խոստովանէր թէ՛ իրմէ աւելի կը գընահատէին իր ջութակը, զոր ժառանգած էր իր մեծ մօրը մեծ հօրմէն:

Երուանդ Նարոյեան, տաղանդաւոր ջութակահարներու ցանկին մէջ մտած էր, իր Սթրավինսկիի ջութակով... ու հազուադէպ էր որ տեղի ունենար հայ լայնի երեկոյթ մը, ուր ներկայ չըլլար Երուանդ իր ջութակով...:

* *

Այդ օր հրաւիրուած էր երեւելի ջոջերէն Ալքիսանեանի երեկոյթին, որուն վրայ կը խօսէին արդէն ամիսներէ ի վեր... հացագործը ու դիմացի նպարտվածաբ:

Մութը կը կոխէր... Ու Երուանդ վերջինակնարկ մը նետելով հայելին, երբ վստահ եղաւ թէ խիստ վայելուչ էր ու քուլիքը անթերի, անցուց ձերմակ ձեռնոցները ու ջութակը առնելով տունէն դուրս ելաւ:

Սակայն դեռ բաւական ժամանակ կ'աւզէր, Հասկըցաւ թէ՛ ինչպէս միշտ, այս անգամ ալ, քիչ մը շատ տեւալարած էր:

— Ի՞նչ ֆլաւ ունի, խորհեցաւ, ես ալ սանկ քանի մը անգամ կը չափեմ մայթերը:

Եւ յամբօրէն սկսաւ յառաջանալ:

Յանկարծ, սա չար լանկարծները որքան ալ աղեւտարե՛ր են, վկայ ընդհանուր ազգաց պատմութիւնը,

իր ուշադրութիւնը գրաւեց իրմէ քանի մը քայլ առ-
ջեւէն քիչ մը շտապող երկու խիստ բարեձեւ սրունք-
ներ։ Ակամայ աչքերը քիչ մը վեր բարձրացուց...
Ի՞նչ տեսնէ, ջութակ մը, ջութակին վրայ թեւ մը,
թեւը կախուած իրանէ մը, իրանին վրայ զետեղուած
գլուխ մը, որ հրաշալի գեղեցկութեամբ աղջկան մը
կը պատկանէր։

— Հրաշալի գեղեցկութեամբ աղջիկ մը, եւ ջու-
թակո՛վ... մտածեց Երուանդ ու հետապնդեց զայն։
Բաւական վերջ օրիորդը հասկցաւ թէ կը հետա-
պնդուի։ Սակայն անտարբեր՝ շարունակեց իր ճամ-

— Այս ագարակը չեմայ որ երթաս
ողորմութիւն ուզելու։
— Ի՞նչ անում ես այս կայ։
— Ոչ, աշխատելու գործ կու տան։

286 ՍԸ...

Պր. Նորհարուստեան իր
առաջին երեկոյթը կը սար-
քէ։ Նուագախումբի մը պե-
տին հետ բանակցութեան
մէջէ։

— Օրրէսթը քանի՞ գոր-
ծիքէ կը բաղկանայ։

— Պիտի ունենաք հրկու
առաջին ջութակ, երկու եր-
կրորդ ջութակ...

— Ո՛չ, կը պատասխանէ
պր. Նորհարուստեան, եր-
կրորդ ջութակները չեմ ու-
զեր, միմիայն առաջին ջու-
թակ ունենալու չափ դրամ
ունիմ։

բան։ Երուանդ բոլորովին մօտեցաւ աղջկան։

— Կ'ուզէ՞ք որ լաւ ախօբանեման մը ընենք, փրս-
փսաց։

— ...

Օրիորդը արհամարհոտ նայուածքով միայն պա-
տասխանեց։

Երուանդ շարունակեց.

— Չմոռնամ ըսելու որ Սթրավինսկիի ջու-
թակս։

— Սիրով ուրեմն, պատասխանեց օրիորդը այս
անգամ սիրուն ժպիտով մը։

Սթրավինսկիի վայրկենական աղքատութիւնը
ունեցեր էր...

*
*
*

Գիտեմ թէ անհամբեր էք, ու կ'ուզէք գիտնալ թէ
ի՞նչ նուագեցին Մօցարթ թէ Պախ, Եօբէն թէ
Պէթհովէն, սակայն ես չպիտի յայտնեմ ձեզի այս
պարագան, որովհետեւ ես ալ չեմ գիտիր...։ Միայն
կարծեմ թէ բան մըն ալ չնուագեցին, քանի որ՝ ահա
ջութակի երկու տուփերը քով քովի հանդչած են ա-
թուակի մը վրայ, մինչ իրենց տէրերը՝ ուժգնօրէն
զիրար գրկած՝ պառկած են լայն մահճակալին մէջ...

ՄՏՔԻ ՅՈՒՔԵՐ

Գործի մատդ մը չի կրնար աւաղել իր գործունեութիւնը կա-
սեցնող պատահարի մը առջեւ. զայն կ'ընդունի իր ճորտեան մը
այն հարցին՝ զոր յուծել կը պարտի։

Անգործ կեանքը կանխահաւ մահ մըն է։

ՊԵՌՆԱՐ ԿՐԱՍՍԵ
ԿԵՕԹԷ

Ժամեր վերջ երբ Երուանդ աչքերը բացաւ,
չփոթեցաւ տեսնելով թէ շատ ուշ մնացած էր Աչքըդ-
հանեմեանի երեկոյթէն, սակայն խորհեցաւ.

— Ուշ լինի, նուշ լինի... :

Եւ աճապարանքով հագուելով՝ ինքզինքը դուրս
նետեց այդ rendez-vous-ի տունէն, դռնապանին
ձեռքը ոսկի մը դնելով:

Խուռներամ բազմութիւն մը իրեն կը սպասեն, եւ
հիացիկ նայուածքներ կ'ուղղուին իր ջութակի տուօ
փին... :

Եւ ան՝ ձգտալի վարպետը, Երուանդ, մէկ ժեսթով
բացաւ տուփին կափարիչը, սակա՛յն...

...Սակայն ջութակը չկար տուփին մէջ... Կա-
նացի երկու գուլպայ ու անդրավարտիք մը միայն
կային... :

Ջութակի տուփերը փոխանակուեր էին... ու
Սթրավինսկու տուփերը թռչեր էր միւս թռչունին հետ... :

Հիմայ համոզուեցա՛ք որ ո՛չ Պալա ու ո՛չ Մօցարթ,
ո՛չ Պէթիթովէն ու ո՛չ Շոփէն նուազեցին... :

Կ. Պոլիս Սկիւտար

ՍԻՏ-ԵԻԱ

ԽՆԴԱՆՔ

— Դժուար էր տասներկու աղջիկ ունեցող ընտանիքէ
մը աղջիկ կ'առնես:

— Որպէսզի զորանջ տանելու բաժինը տասներկուրէն մէկ
ինծի ինչայ:

* * * Կ'ըսես թէ աշխատութիւնը կը սիրես եւ ինչպէս կ'ըլլա՞յ
որ գործ չես գտներ ու այսպէս կը մոլրաս:

— Դիտէ՛ք, տիկին, որ սէրը կոյր է:

ՀԱՅ ԱՂԶԱՆ

Ինչո՞ւ արդեօք ամեն վայրկեան

Բաբախումներ արթա մեջ կան.

Սիրքս կարծես տունկ մ'իրական

ձիւղաւորուիլ կ'ուզե երկան.

ձիւղաւորուիլ որչափ որ կան

Մաղկունք բեղուն ու տեսական,

Ու կոկոններ նուրբ դիւրական,

Միանալու այդ բնական

Բուրասանին ո՞հ, սիրական,

Բուրասանին սիրուն մարդկան... ,

Յեղակցուհւոյս իմ սեփական,

Սիրոյ ջաղեր ենթոդական

Փսփսալու յաւերժական,

...Յետոյ խամբիլ ա՛յ վերջնական,

Թաղարին մեջ հայ աղջկան... :

Թ. Ա.

ԽՆԴԱՆՔ

— Տօթօտ, երեկ չեմ գիտեր ո՛ւր էի, յանկարծ բան մը եղայ,
չեմ գիտեր ի՛նչպէս. հիմա աղեկ չեմ զգար ինձիս, բայց թե
ի՛նչպէս՝ չեմ կրնար ձեզի շնորհ:

Բժիշկը հետեւեալ դեղագիրը գրեց... :

— Կ'երթաք դեղագործին, կ'ընէք չեմ գիտեր ի՛նչ, չեմ
գիտեր քանի՛ անգամ օրական կը խմէք, եւ այսպէսով կ'ա-
ռողջանաք չեմ գիտեր ե՛րբ:

ՄԱՍԻԿԻՍ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

(ԱՆՎԱԽԵՐԱԿԱՆ ՀԻՆ ԿՏԱԿԱՐԱՆԷՆ)

Մամիկո կը պատմէր թէ՛ Ադամն ու Եւան արգիւնալ պտուղէն ճաշակած ըլլալու յանցանքով Եդեմի դրախտի սահմաններէն դուրս վճռուեցան, «ավերքը ցրելով» անցադիրներով: Իսկ աւելի յետոյ Կայէնը իր եղբայրը Աբէլը սպաննած ըլլալուն, Աստուծոյ բարկութիւնը կրկնապատկուեցաւ, հետեւաբար Ան որոշեց բաժնել ամէնքը իրարմէ:

Եւ այսպէս, ծառէն կախուած արգիւնալ պտուղէն մէյմըն ալ չուտելու համար, Եւան աքսորեց արեւին մէջ, որպէսզի անոր հրաշէկ բոցերը տանջեն զինքը, եւ ստիպուի ապաշխարել անոր համար որ՝ մեղքը. ուստի եւ չարիքը, նոյնինքն Եւան էր յղացած: Եւ

— Հայրի՛կ, ի՞նչ տարբերութիւն կայ խնայութեան եւ ագահութեան միջեւ:

— Սպասէ՛, օրինակ մը տամ քեզի: Իմ հագուստ-կապուստիս վրայ երբ ծախքս նուագեցնեմ՝ մայրիկդ կ'ըսէ թէ խնայութիւն է՝ իսկ երբ իրեններուն վրայ պակսեցնեմ՝ ագահութիւն է կ'ըսէ:

այս է պատճառը որ արեւն իր կնոջական պշտօնութեան ցուցամով հանգամանքը կը տարածէ անհունէն առդին, հերարձակօրէն շողողելով իր ոսկի վարսերը՝ հրապուրիչ ժպիտով մը՝ թէ աշխարհն իրմով գոյուած թիւն ունի, եւ չի խնայեր տալու մարգոց՝ կեանք, բանաստեղծին՝ ոգի, սիրահարին՝ յոյս, յուսահատին՝ լոյս:

Եթէ Եւան հոն աքսորուած չըլլար, ո՛չ ոք արեւը պիտի սիրէր, ու արեւը պիտի սիրէր միայն բարին, չի ճանչնալով չարին գոյութիւնը:

Ու նախախնամութեան այդ որոշում, արեւը կը ծագի՝ հաւասարապէս բարիին ու չարին համար, ուստի չարերն իրենց գոյութիւնը կը պարտին Մայր Եւայի գթասիրտ ցուցամօլութեան, որ չգիտցաւ զանազանել բարին ու չարը, ինքն իսկ ըլլալով ծնունդ եւ չարին ու բարիին:

Արեւն ալ՝ իր կարգին որ բարիին համար էր ծնած, չէ՛ր սիրեր Եւան ուր ան եկած էր եղծանել իր անմեղութիւն: Սակայն ի՞նչ կրնար ընել, Աստուծոյ բացարձակ կարգադրութիւնը այդպէս էր:

Գալով Ադամին, Աստուած զայն աքսորեց լուսնին մէջ, որ ճաշատ գլխով դուրս կու գայ գիշեր ատեն՝ յանցաւորի մը նման տաաամսոտ քայլերով ու վերապահ ակնածանքով, եւ որ սակայն առաւօտեան արշալոյսին խոյս կու տայ՝ չերեւալու համար Եւայի. որ պատճառ եղած էր Աստուածային ցասումին:

Հուսկ յետոյ Աստուած, Կայէնի զօ՛ր՝ Աբէլը՝ տառաւ բնակեցնել Հրատին մէջ՝ զերծ պահելու զինքն

աշխարհի փորձութիւններէն: Իսկ Կայէնը լքեց այս երկրագունեալն վրայ, անիծելով զայն՝ որ հանգիստ օր մը չվայելէ, ո՛չ ինք, ո՛չ ալ իր սերունդը. ո՛չ երկնից արքայութիւնը տեսնէ, եւ ո՛չ ալ յարաբերութիւն օւնենայ միւս մոլորակներուն հետ:

Ու մասիկս, կը շարունակէր, թէ Եղիա Մարգարէն խրաչելով Կայէնի սերունդին չարութիւններէն, եւ անսաստելով Տիրոջը բացարձակ հրամանին՝ երկնից արքայութիւնը ժառանգելու յամառ մտադրութեամբ՝ փորձեց, եւ առանց մէկուն բան մը ըսելու, ըրաւ չըրաւ երկինք ելաւ եւ ուզեց արեւին մէջ ընակիլ: Բայց լուսինը նախանձելով իր կնաջմէն՝ գնաց արեւին դէմ կեցաւ, որմէ յառաջ եկաւ արեւին խաւարումը:

Մարգարէն արեւին այս անժամանակ խաւարումէն հասկցաւ՝ թէ մերժուած էր անկէ: Ուստի գնաց Հրատի գթասրտութիւնը հայցելու, բայց Աբէլն ալ գոցեց անոր առջեւ իր սահմանները, Կայէնի երկրէն եկող կասկածելի անհատ մը ըլլալուն համար, իր բռնակած մոլորակի անմեղ մարդոց խաղաղութիւնը վախնալով որ կը վրդովէ:

Մարգարէն այս անակնկալ մերժումէն սրտմտած, աւացիկ ուղղուեցաւ դէպի լուսին. թախանձագին

ԽՆԴԱՆՔ

Ուսուցիչը.— Հաշիւ եղած է որ ամէն անգամուն որ դուն կը ջնջես՝ մարդ մը կը մեռնի աշխարհիս երեսը:

Աշակերտը.— Սակայն ես ինչ ընեմ, պարոն: Եթէ չջնջեմ ե՞ս կը մեռնիմ:

պաղատանքով մը, որ զինքն ընդունի իր անգործ երկրին մէջ, քանի որ ինքը չարերու երկրէն խոյս կու տար,— Աստուծոյ այդ անիծեալ երկրէն:

Լուսինն ալ իր կարգին համեստօրէն պատասխանեց թէ՝ չէր կարող զինքը ընդունիլ՝ առանց Տիրոջը հրամանին, հետեւաբար, խնդրեց Մարգարէն՝ երթալ Անեղէն հրաման առնել:

— Թափառական Մարգարէն, այս վերջին ու անսպասելի մերժումէն յուսալքուած, որ Նանսէնեան անօցողի մ'իսկ չունէր գրպանը, գնաց Կիլիկիոյ Սահակ կաթողիկոսին պէս Տէրը փնտռելու բայց չգտաւ որովհետեւ Աստուած փախած էր իմանալով որ Կայէնի ա-

— Հայրի՛կ, երիտասարդ մը կ'ուզէ հետս ամուսնանալ:

— Յարմար, բարեկիրթ տղա՞յ մըն է:

— Այո, ...: Մինչեւ իսկ վարը քեզի կը սպասէ օղի խմցնելու համար:

նիծուած աշխարհէն մէկը զինքը կը փնտռէ :

Այս անգամ Եղիա Մարգարէ բոլորովին զայրացած ու վշտացած՝ յուսահատօրէն շառաչեց իր խարազանը, Խրիմեան հայրիկի նման թափ տալով իր նոյն գնեցողութեան քառասմբակ արշաւին...

Ու մամիկս վերջացնելով իր պատմութիւնը սապէս եզրակացուց.

— Այս է պատճառը որ Եղիա Մարգարէին խարազանը փայլակներ կ'արձակէ երկնքին վրայ, որոտալով հրեղէն կառքի անիւները ամենի ամպերուն մէջէն և իր արցունքները Սահակ կաթողիկոսին արցունքներուն պէս կ'ողողեն աշխարհի բոլոր ցամաքները, եւ որոպական մարտանաւերը բարձրացնելու համար Նոյ Նահապետի տապանին տեղը՝ Արարատի գագաթը :

ԱՐՄԷՆ ՍԷՋԱ

Ս ՏՔԻ ՑՈՒՔԵՐ

Մարդու մը օգուտ տեսած յանդիմանութիւնները միայն անոնք են՝ զորոնք մէկը կ'ընէ ինքնիրեն:

ԲԱՎԻՑՆԱՆ

Ուրիշին համար աշխատած ատեննիդ աշխատեցէք այն եռանդով՝ ինչպէս պիտի աշխատէիք դուք ծեղի համար: ԿՈՆՖԻԴԵՆՏ

Աշխարհ լի է բարի դիտաւորութիւններով, սակայն միացած բոլոր բարի դիտաւորութիւնները մէկ կամք չեն արժեք: Կ'ուզէիսն ոչ մէկ արդիւնք կու տայ: Կ'ուզեմք միայն արդիւնաւոր է:

ՎԻՎԷ

Կարծուածէն աւելի երջանկութեան տարրերը կը գտնուին ընդ-Պանրապէս իւրաքանչիւր յարկի տակ:

ՏԿՆ. ՓԱՋԱԼԻՍ

ԼՍԱՍՆԵՐԵՍ...

— Օր մը, կը պատմէ Նազար աղան, որ Բագոսի հանգստեան կոչուած քուրմերն է, Գինեատունը նստած զլուխները կը տաքցնէինք: Հէիհե ու շնչասպառ ներս մտաւ կուզիկ Թորոս որ թաղին նշանաւոր օթլախճին էր:

— Ան ի՞նչ է, կուզի՛կ, ի՞նչ ունիս որ շնչատեղես, հարցուցինք,

— Ոչի՛նչ, պատասխանեց Թորոս, գաւաթ մը օղի գլտորելով: Տուն էի գացեր, տեսայ որ Օհանինց չուր ներս է մտեր, սըւոր խաղ մը խաղամ ըսի, ու դուռը վրան գոցելով վազեցի եկայ հոս, թող երթայ անօթի սառիկ անպիտանը ու հասկնայ թէ անպատիժ կարելի է՝ մտնել կուզիկինց սեմէն ներս:

* Կարաւան մը Մ. էն Ատանա կ'երթար: Ծիհունի սեպ մէկ անցքին վրայ ջորեպան Աւագին ջորին կը տահի ու կ'իյնայ բեռան տակ: Կացութիւնը վտանգաւոր է: Աւագ աղբար կը փակի տքացող ջորիին պոչին ու կ'օգնէ խեղճ անասունին կանգնելու ճիգերուն օգնութեան կանչելով Մ, և Ա, ինչ Անօգուտ սաւայն: Մէյ մ'ալ սա մեր Սուրբերը կանչեմ նայիմ կը մտածէ Աւագ ու

— Ե՛ւա Ս. Սարգիս դուն հասիր, կը պոռայ լիաթոք որ ատեն ջորին գերագոյն ճիգով մը և օգնութեամբն իր տիրոջը կը կանգնի ոտքերուն վրայ:

— Տեսար, եա, կը գոչէ Աւագ, խարպին ըլլամ, Սուրբ ըսածդ նորէն մեր Սուրբն է, եկ'ուր ծօ՛ Ս. Սար-

գիտ, սա Մ. են ԼԱ. Կիսն ու աղջիկը հալալ ըլլան քեզի:

* * * Խաթուն նէնէ կը կարգէ իր մէկ հատիկը եղող Խաչատուրը: Շատ չանցած հարս ու կեսուրի խրոջ կը օկօի տան մէջ՝ հետեւեալ պարագաներու տակ:

Կերակուրի ժամանակ Խաթուն նէնէ խօսքը հարսին ուղղելով.

— Աղջի, ելի՛ հաց բեր որ ճաշենք. կ'ըսէ:

— Եթէ պարեա՛ հաց կը բերեմ, կը պատասխառէ հարսը:

Վիճարանութիւնը այսպէս կ'երկարի ու կեսուրը

— Խղճացէ՛ք, ողորմեցէ՛ք, անկար փոյրի մը, որ տեսողութիւնը կորսնցուցած է եւ չի կրնար վերագտնել՝ աչքը լաւ չտեսնելուն համար:

ճարահատ կ'ելլէ կը պարէ: Իւրաքանչիւր սեղանին այս թեսարանը կը կրկնուի:

Ճարահատ Խաթուն նէնէն եղելութիւնը կը պատմէ իր զաւկին որ նախ չի հաւատար, բայց մայրիկին պնդումներուն վրայ կ'որոշուի որ այդ օր Խաչատուր գործի չէր թայ, ու ճաշէն առաջ պահուի եիւլիւքին տակ. կէս օրէն առաջ այս այսպէս կը կարգադրուի:

Սեղան դնելէ յետոյ Խաթուն նէնէ հարսին՝

— Աղջի՛, ելի՛ հաց բեր որ ճաշենք, կ'ըսէ:

— Ուր է, չպարեցիր որ բերեմ, կ'ըլլայ պատասխանը:

Խաթուն նէնէն, աղաչանքէ ու պաղատանքէ վերջ կ'ելլէ պարի ու հակառակ իր 60 տարիներուն կը կաքաւէ երգելով՝

Եիւլ արքնսա Խաչատուր

Կիւնսե հալըմ պիօյլե տուր

Կեյիմ պեմի օյնատուր

Անսէմ հիմեֆ չեյնեսուր:

Խաչատուրին տփոցը աղանդերի տեղ կը ծառայէ այդ օր այս քմայքոտ հարսին...

* * — Հէ՛յ, մեր եկեղեցին վանք եղաւ այսօր կը գոչէ տէր Զաքար դիմացը ելլողին:

ԽՆԴԱՆՔ

Ուսուցիչը. = Երուանդ, ըսէ՛ տեսնեմ որոնցմէ՞ յաղթուեցան փղշտացիները:

Աշակերտը. = Ձեմ գիտեր պարոն, «Մարգաշխարհի» վերջին քիւր տակաւին չկարդացի:

— Ի՞նչպէս, կը հարցնեն հաւատացեալները՝ զարմացած:

— Ի՞նչ գիտնամ, առտուն վաճճ վաճճ կ'ընէր կոր, կը պատասխանէ տէր Զաքար, ժողովուրդին բացակայութիւնը դիտել տալ ուզելով:

* * — Տէր Զաքար սովորութիւն ունէր առտուն արարողութիւնը քիչ մը ուշ սկսելու:

— Պէտք է աւելի կանուխ սկսիս արարողութեանց,

— Տիկին Բերուզ շանդ արա՞նք ի՞նչպէս է մուկերուն հետ:

— Շատ լաւ է... մուկերը Պօպիիս ամանին մէջէն հետը կ'ուտեն:

Լաւ վճարող մը ուրիշներուն քսակին տէրն է:

Հոգին մարմնոյն մէջ այն է՝ ինչ որ է նաւուղիովը նաւու մը վրայ:

ԱՐԻՍՏՈՏ

Տունը կենալ չգիտնալուն մարդ կը պարտի իր դժբախտութեանց մեծ մասը:

ԱՍՍՔԱԼ

Մարդը երջանկութեան կը բաղձայ եւ միակ էակն է որ զայն չի կրնար ձեռք ձգել:

ՇԱԹՕՊՐԻԱՆ

Կարծիքը աշխարհի թագուհին է, բայց ուժը անոր բռնաւորը:

ԱՍՍՔԱԼ

Կիները ժամացոյցներ են որ 25 տարիէն վերջ կը սկըսին ետ մնալ:

ՇԱՐԼ ԿՕՂԷ

գիտել կը տրուի իրեն թաղականութեան կողմանէ:

— Յաջորդ կիրակի, տէր Զաքար արաղաղի առաջին իսկ խօսելուն կ'երթայ Եկեղեցի, կը կատարէ աւարարողութիւն ու պատարագ ու դեռ չլուսցած կը վերադառնայ տուն՝ կէս մնացած քունը ամբողջացնելու:

Առտուն Եկեղեցւոյ դուռը փակ գտնող թաղականութեան ատենապետը կը դիմէն տէր Զաքարին առունը ու սրտնեղած՝

— Տէր հայր, Եկեղեցի չե՞ս գար, կը հարցնէ:

— Օհօ... , կը պատասխանէ տէր Զաքար, ես չատնեց արարողութիւնը կատարեցի, լմացցի: Զէ՛ որ պատուիրեցիք որ արարողութիւնները կանուխ սկսիմ:

— Լա՛ւ, բայց ճիշտը ի բարձունսդի ժամանակ ժողովուրդ կա՛ր (նաչհամբոյրի սովորութիւն կայ եղեր եւ գոյացած դրամը տէրտէրին կ'ըլլայ եղեր):

— Զէ՛, կը պաւասխանէ տէր Զաքար:

— Հապա դրա՛մ...

— Ես փարա չառի նէ՝ գանձապետ Գարաօղլանն ալ պիտեմ հեմհեմը առաւ, հո՛, կը յարէ տէր հայրը:

ԽՆԴԱՆՔ

— Աշխէն, քեզ այնքան կը սիրեմ որ պիտի բաղձայի քու ենթարկուելիք բոլոր ցաւերուդ ենթա կըլիլ, ակոյայի ցաւ, ստամոքսի հիւանդութիւն...:

— Եւ եթէ ճակատս գրուած է որ որբեւայրի մընամ...

— Քու տեղդ ե՛ս ըլլամ այրի...:

ու վերմակը կը քաշէ գլուխն ի վեր՝ խռկալու սկսե-
լով:

* * Տէր Զաքար ոստայնանկ ալ է ու ալանա կը
բանի: Տրեզինը բլմիւ ընելու ժամանակ կը պատահի
որ թեւերը խառնուին երբեմն, ու յոգնութիւն կը
զոտնառեն աշխատողին: Տէր Հայրը այս տեսակ խան-
գարումներու միջոցին սրտնեղած՝ կուզէ հայհոյանքներ
ընել, բայց այս բանը մեղք կը համարէ ու մանաւանդ
չվայելեցներ իր կարգին: Ուստի այս «մեղք»ը չգոր-
ծելու համար հետեւեալ միջոցը կը հնարէ:

Աշակերտ մը կը վարձէ ու տրեզինը բլմիւ ընելու
միջոցին քովը կը սպասեցնէ դայն ու կը պատուիրէ
անոր հետեւեալը.

— Ծ.՝. ինծի նայէ՛ խանգարումներու ժամանակ
երբես բարկանամ ու ըսեմ՝

— Բեզ ցանողին բեր... , դուն ամբողջացո՛ւր,

— Բեզ մանողին կ... , դուն ամբողջացո՛ւր,

— Բեզ ծախողին օխ... , դուն ամբողջացո՛ւր:

Յետ այնու տէր Զաքար, այլեւս առանց «մեղք»
գործելու սիրտը կը «պաղշակեցնէ» ուղածին պէս...:

ԱՅ—ԱՅ

ԽՆԴԱՆՔ

- Հայրը եւ պզտիկ Տիրանը՝
- Տիրան, 1 եւ 2 քանի՛ր կ'ընէ:
- Յ:
- Ապրի՛ս, երեք շաբար պիտի տամ:
- Եթէ գիտնայի՝ 12 կ'ըսէի:

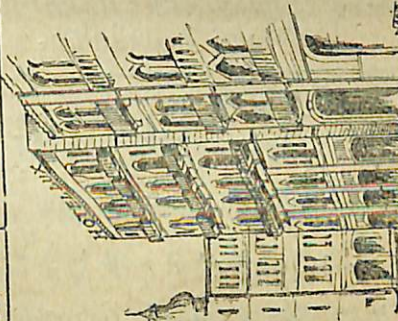
HOTEL LUX

لوكسوتول

HOTEL LUX

RUE ALEBY

Directeur-Propriétaire M. TOURIGUÏAN

BEYROUTH.

Հոր Շէք,
մաքուր և շոր կանաչորակ,
տաք և լիաշ ցուրի բաշիք
Սուրճ և թէյ,
Ճաշ և ընթրիք
փափաքորշներուն.
Խնամուած Սղոսարգոյի
Ռիւսամարչէն գիշ.

لوكسوتول

Datment neuf,
Meubles neufs et propres,
Bain froid et chaud,
Déjeuner,
dîner et souper
au gré des clients.
SERVICE SOIGNÉ.
PRIX MODÈRE.

شماره اللبني

06 F L

L H R P U

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ

Ձ Ա Հ Լ Է

Կորուստ մը քրած կ'ըլլա՛մ, եթէ Չահլէ
երթա՛մ ու ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ
շուսանկար մը յիսնե՛մ: ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԼՈՒՍԱՆԿ-
ԱՐՉԱՏՈՒՆ կը պատահասէ գեղարուեստական
հիանալի գլուխ գործոցներ, որոնք ամենեւեմ
նշանաւոր վարպետներու գործերուն հետ կը
մրցին իսկապէս:

Տ.ՔԹ. Մ. ՔԷՇԻՇԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԱԶՔԻ, ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ
Հ Ի Ի Ա Ն Դ Ո Ւ Ք Ե Ա Ն Յ

Կուրօ փողոց, քրամվա յի ընկ. եան մօտ:

ԵՐԵՒԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՊԱՐԹԵՒ ԱՆԱՆԵԱՆ

ՊԷՅՐՈՒԹ ՎՐԱՃԱՐԱՊԱՐ (Փօսթ-արկ 724)

Դպրոցական եւ ամէն տեսակ հայերէն ու հայատառ
գրքեր կը վաճառուին շատ յարմար գիներով:

Գրենական եւ դպրոցական պիտոյքներ:

Վաճառում բոլոր տեղական եւ արտասահմանեան հայ թեր-
թերուն:

Ընթերցանութեան կուտանք ընտիր գիրքեր
վարձքով:

ԻԾԽԱՆ ՔՈՒՍՔՈՒՍԻ

ԵՒ ԽՈՐԱՄԱՆԿ ՈՒԱՐՏԱՅԻ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Ո՛վ Դուն, որ աչքիդ մէկը կը քթթես ինծի նա-
յած առնել, լսէ՛ իշխան Քուսքուսի նաշխարհիկ
պատմութիւնը:

Այս երիտասարդը պատիւ կը բերէր իր հօրը եւ
մօրը, որովհետեւ մարմնոյն իւրաքանչիւր մասը կը
հասնէր կատարելութեան սահմաններուն:

Կիները անոր վրայ անվերապահօրէն կը հիանա-
յին եւ երջանկութիւն կը զգային անոր անկողին
ժառանկցելու: Պէն Քուսքուսի զգլխած բոլոր աղջիկ-
ներուն հայրերը եթէ միանային, կարծեմ թէ կրնային
կազմել բանակ մը, որ իվիճակի կ'ըլլար կռուելու Մէս-
սաուտ թագաւորին զինուորներուն հետ, որ թագա-
ւորութեան մէջ կարգապահութիւնը պահպանելու
պաշտօն ունէին:

Թագաւորը, նախ ներողամտութեամբ դիտեց իր
զաւկին ընթացքը, յուսալով որ լրջութիւնը եւ ժա-
մանակը պիտի խաղաղէին իր զահաժառանգին երի-
տասարդական խանդը: Սակայն Պէն Քուսքուս, հայ-
րական օրինակին հետեւող չէր երեւալ: Մէսսաուտ

գալով որ իր ոյժը կը նուազի, քովը կանչել տուաւ զիւր գաւազը եւ գոչեց.

«Ո՛վ աչքիս բիրը, ստանձնելիք ծանր բեռերուդ մասին խորհեցա՞ր երբեք: Հպարտեմ քեզի պէս աղ-
ետոր գաւազ մը աշխարհ բերած ըլլալուն, սակայն կը
բաղձամ որ մեր ցեղը յարատեւ է: Ետք է որ կին առ-
նես եւ անոր յայտնես քու սէրդ:»

Իշխանը համբուրեց հօրը ուսը եւ միտքը պայ-
ծառացնելու համար եօթ անգամ խնջելէ վերջ, մըր-
մընջեց.

«Ո՛վ ամենախիմաստուն, քաղցր էր ինձ համար
անձիդ նմանիլ, բայց դանկս շատ նեղ է բովանդակե-
լու համար քու խորհուրդներդ, եւ որովհետեւ դուն

— 500 սօկի եթէ տան օդանաւ չեմ նստիր: Ոտքին տակը
հաստատուն դետին օւնենալու է մարդ:

կ'ուզես զիս հարցափորձել, պարզեմ քեզի այն պատ-
ճառը որ զիս ցոփութեան կը մղէ: Սիրելու հասակի
մէջ ըլլալէս ի վեր չա՞մ մը կիներ ունեցած եմ: Կոյ-
սեր, հարճեր, բարձրաստիճան անձնաւորութեանց
տիկիներ, մասնակցած են անկողնիս, սակայն, ա-
մէնն ալ այնպիսի ձանձրոյթ առթած են ինձի որ՝ ան-
կարելի է ինձի համար անոնց միանալ երկրորդ ան-
գամ: Հակառակ որ շատ կը բաղձամ քեզի հաճելի
ըլլալ, կնոջս հետ անցնելիք զիշերս առաջաստի միակ
զիշերը պիտի ըլլայ:»

Թագաւորը ականջը քերեց, մուճակները ոտքին
վրայ շտկեց, եւ բաւ.

«Աշխարհի վրայ պէտք է որ դառնուի էակ մը, որ
կարող ըլլայ քեզի սէր ներշնչելու. կը բաւէ որ փըշո-
տենք. ես կը ստանձնեմ այդ գործը:»

ՐժԻՇԿԸ. — Կ'ըսես թե
կօշիկներս նորագուէլ չար-
ժեր եւ մեկ սօկի կ'ուզես:

ԿՕՇԿԱԿԱՐԸ. — Անցեալ օր
դուն սօկի մը շառի՞ր զիս
քննելու եւ որան մը չա-
ղիս: Ըսելու համար:

Յաջորդ օր, Թագաւորութեան ամէն կողմը կը
յայտարարուէր թէ իշխան Քուսքուս պիտի ամուս-
նանայ այն կնոջ հետ որ յաջորդաբար երկու գիշեր
պիտի կարենայ անցնել անոր թեւերուն մէջ:

Փորձը կատարելու համար գիւղի կիներուն թիւը
այնքան շատեղաւ որ ստիպուեցան փողոցները լայն
ցընել եւ ել թեւեկը կանոնաւորել: Խուժեցին Արեւ-
ելքէն, Արեւմուտքէն, մանկամարդուհիներ, պա-
սաւներ, մինչեւ իսկ աղջնակներ, որ ճամբուեցան:

Ամենէն գեղեցիկները եւ կոյս ըլլալին յայտնող-
ները, բաղնիք զրկուեցան, որովհետեւ ջուրը եւ հո-
տեղէնը մարմինը շատ հաճելի կը դարձնեն:

Պէն-Քուսքուս վայրկեան մը պարապ չանցուց և իր
աշխատութիւնը աշխարհի ամենէն հաճելին թուեցաւ
իրեն, սակայն, բա՛րէ, ո՛չ մէկը գիշերուէն մը աւելի
կրցաւ երկարել տեսակցութիւնը: Ա՛լ վհատած, որո-
շու ֆտուալ ինչքը եւ գոյքը ձգել, արմաւի կողով մը և
սըմուլի պարկ մը իշուռ վրայ բեռցնել, մէջտեղը հեծ-
նալ եւ հօրմէն հրաժեշտ առնելով երթալ իր սրտին
սիրածը փնտռելու: Հազարաւոր դէպքեր տեղի ունե-
ցան մինչեւ այն օրը ուր բախտը հասցուց վայր մը,

ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՑՄԵՐ

Ընկերովի ապրելու համար ծնած ենք. մեր ընկերութիւնը
իրարու յենած քարերով շինուած կամար մըն է, որ կը փախ ե-
թէ մէկը միւսը չը բռնէ:

ՍԵՆԵԿԱ

Գիները կը ժպտին յօժարակամ, երբ աղուք ահապ օւնին
թ. ԿՕԹԻԷ

Երբ մարդ բան չի գիտեր, նոր գաղափարներու շատ դիւ-
բաւ կը հաւատայ:

ՏՈՒՏԱՆ

ուր չէր յուսար թէ իր համբերութիւնը պիտի վարձա-
տուէր:

Այն մանկամարդուհին որ դէպի իշխանը կու գայ,
կատարեա՛լ է արդեօք: Պէն-Քուսքուս աւելի չկրցաւ
սպասել: Ետեւէն ինկաւ, սակայն Ուարտա խուսա-
փեցաւ, անցան ցերեկներ ու գիշերներ, սպասուովը
երջանկութեան մը՝ որ իրեն խոստացուեցաւ հազար
դարձուածքներէ, հազար ծեքծեքումներէ յետոյ:

Ժամադրութեան պահուն Ուալ տա գտաւ իշխանը եւ
եղաւ այն՝ որ կ'անցնի մտքերնէդ... Կո՛յս էր իսկա-
պէս... Կո՛յս, այնպէս՝ ինչպէս կ'ըլլայ մայրիներու
արմատներուն մէջէն բխող ակին ջուրը... :

Ուարտա, դրախտային ձայնով մը մրմնջեց.

«Ո՛վ մարդոց մէջ ամենէն սիրուածը, կը տեսնեմ
որ սուտ չխօսեցայ. նոր լուսինին ամուսնացած եմ, և
ամուսինս երբեք կոնակ չէ դարձուցած ինծմէ. ընդ-
հակառակը. ասով մէկտեղ չեմ կրնար մեկնել վի-
ճակս, որովհետեւ կուսութիւնս կը վերանորոգուի
անմիջապէս որ զոհաբերուի: Այս վայրկեանիս իսկ՝
ըսածիս կրնայի՜ր հաւատալ՝ եթէ չվախնայի որ ա-
մուսինս վրայ կը հասնի: Վաղը կու գամ եւ հետաքը-
քութիւնդ կը գոհանայ:»

Աս եղաւ առաջին գիշերը:

Յաջորդ օր, երբ ուղտի բուրդէ շինուած վրանը
գոցուեցաւ իրենց վրայէն եւ... Պէն-Քուսքուս ունե-
նալով Ուարտան չհանդիպեցաւ նախորդ օրուան դըժ-
ուարութիւններուն, ոտքի ելլելով գոչեց.

«Ես Ալլա՛հ, դուն վրա՞ս խնդացիր, կի՛ն, աս
ի՛նչ է»:

Այն ատեն, Ուարտա՝ իշխանին առջեւ դետնաւա-
րած հետեւեալ խօսքերը արտասանեց.

«Խոնարհ աղախինիդ խօսած սուտը ներքէ՛, ո՛վ տէր:
Ո՛չ ամուսին, ո՛չ ալ սիրահար ունեցած եմ: Թագա-
ւորութեանդ աղջիկներէն մէկն եմ, որ թէեւ ուրիշ-
ներուն կատարածը փորձելու չափ գեղեցիկ չեմ, սա-
կայն բաւական խելացի եղայ՝ քու կողմէդ տաանց
նշմարուելու՝ քեզի հետեւելու համար: Այսպէս՝ բաղ-
ձանքովդ երկու գիշեր մասնակցեցայ անկողնիդ: Եր-
ջանկութեան առաջնորդող ամէն միջոց ներքի է:
Ներքէ՛ ինծի եւ մեր սէրը թող բուրումնաւէն ըլլայ:»

Իշխանը, այսքան խիզախութեան առջեւ չմած,
եօթը անգամ խնջեց առանց միտքը կարենալ պայծա-
ռացնելու, եւ պատասխան չգտնելով՝ էլը քեց, մի-
ասին հեծան, ու հեշտագին դադարներէ յետոյ՝ Պէն-
Քուսքուս եւ Ուարտա ամուսնացան եւ շատ մը զա-
ւակներ ունեցան անշուշտ.

Աս անոնց մասին:

Ո՛վ դուն, որ մէկ աչքդ քթթելով լսեցիր, գիտցի՛ր
որ գեղեցկութիւնը անկարեւոր պատմութեան մըն է եւ
վերջին խօսքը միշտ խորամանկ կնոջը կ'ըլլայ այսպի-
սի պատմութեան մէջ՝ զոր սէր կը կոչեն եւ որ հա-
ւասարակչութեան մէջ կը պահէ սուտը, լոյսը եւ
ճակատագիրը:

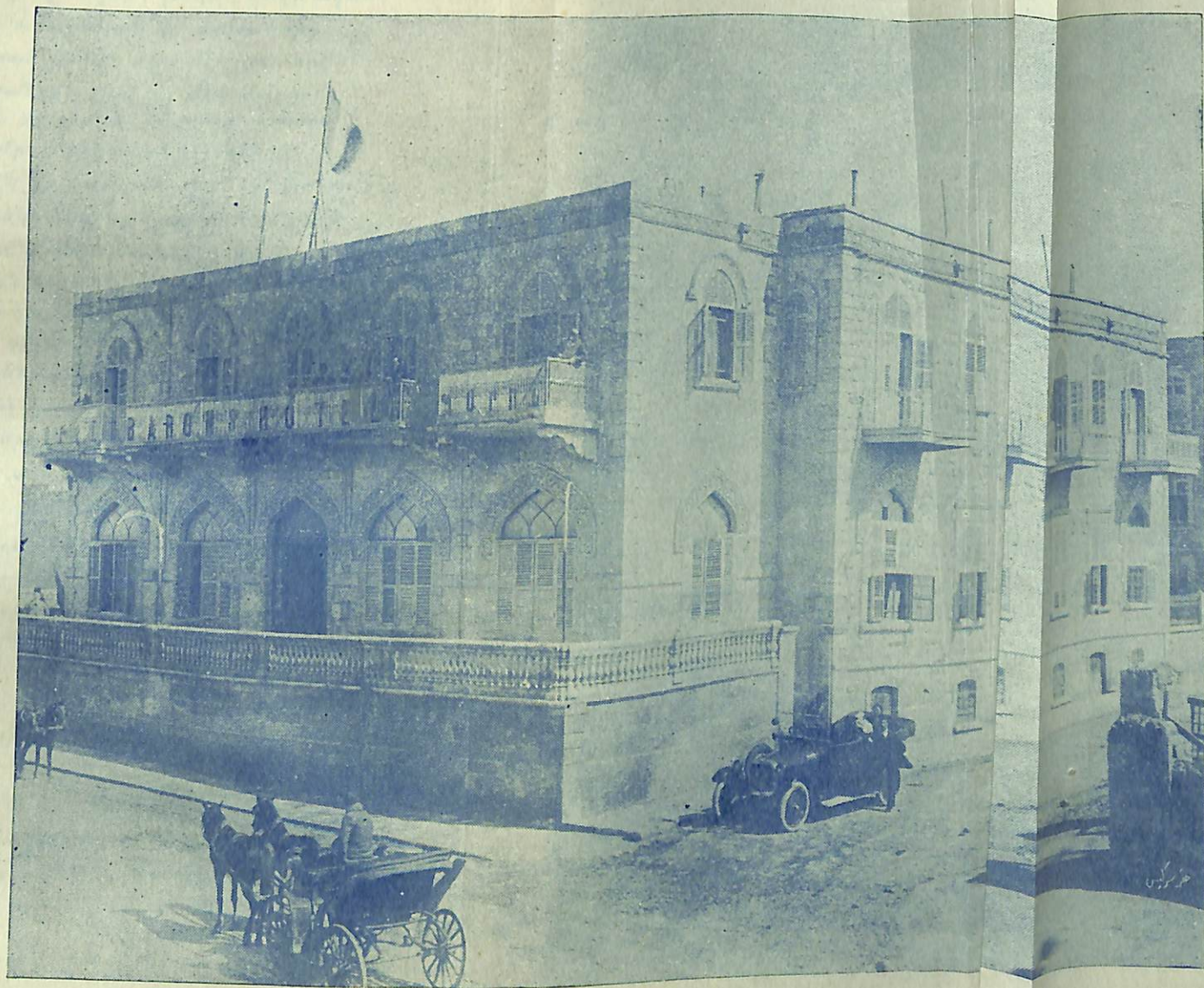
ՀԱՐՈՒՆ ԷԼ ԲԱՇԻՏ

ՊՈԼՍԷՆ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ (1919)

Չէի գիտեր գլխուս գալիք,
թէ պիտ' կտրեմ ծով ու ալիք,
Ու պիտ' լսեմ անոնց, ա՛հ, լիք
Հառաչանքներն, անվերջ լալիք...
Ու կեանքիս մէջ, կ'ըսեմ, բնա՛ւ
Չէի նստած ասանկ խեղճ նաւ,
Որ ժամը՝ հինգ կ'առնէր մզոն
Բայց մենք՝ ուր որ էինք՝ միշտ հո՛ն...
Նաւուն կ'ըսենք, «Քալէ՛», քալէ՛...
Օրէ մ'հասանք Չանագ գալէ,
Պատերազմին անդուսդ կրակ՝
Գիւղերն ըրած էր աւերակ...
Նեղուցէն դուրս ալ, իրաւ որ
Ընկղմած կար զրահաւոր,
Շողեհաւներ, փոխադրանաւ
Աչքովըդ տես, ըսի, Մանա՛ւ:
Ապա օրէ մ'հասանք Իզմիր,
Աւելցած էր փայլն ու գեղն իր,
Հոն ամէն ինչ արդ յուսական,
Կաղանդն ըրինք հոն պառուական:
Լուսափողփող Իզմիրին խոր
Խարսխեցինք ճիշտ երեք օր

O
P
E
R
A
T
I
O
N
S

H
O
T
E
L

B
A
R
O
N

Կարգ մը հայեր, խեղճ. դաղթական,
 Մեր առաջնորդն ու փոխանորդ
 Նստած չունին ժամ մէկ քառորդ:
 Կաղանդէն վերջ ոչ մէկ մարդու
 Բան մը չըսած, ուրբաթ առտու
 Ճամբայ ինկաւ մեր շողեւաւ
 Ծովն էր կատղած, իսկ օդ՝ խոնաւ:
 Կարծես երկինքն ալ չուներ գութ
 Վերէն տեղար սաստիկ կարկուտ.
 Ճեխն ու անձրեւն Պոլսոյ մոռցանք
 Հոս կարկուտի գտանք փորձանք:
 Կէս գիշեր էր խոր մութ, խաւար
 Շողեւաւնիս քրս քրս հեւար,
 Մինչ կառաղի ծովն ալեկոծ,
 Նաւերնուս մէջ ցանէր ողբ, կոծ,
 Խեռ ալիքներ փրփրադէզ
 Կը սպառնային ընկղմել մեզ
 Կ'աղերսէինք.

— Խնայէ՛, տէ՛ր,

Պատերազմէն նոր պրծանք դեռ:
 Ովկեաններէն սրացանք կեանքին
 Հո՞ս ընկղմի մեր կեանքն անգին,
 Տէ՛ր, խնայէ Սարկաւազին
 Որ պանդուխտ է եւ դեռ անկինո:
 Այս պահուն քովըս հայ մը կար
 Որ կը խնդրէր ինծմէ... երկառ.
 — Պէ մարդ ըսի, խեղճի՞դ եկաւ
 Աղօթէ՛, տե՛ս, կ'ընկղմի նաւ...

Մահուան դուռը դացինք եկանք
 Թիւոս կղզւոյն խորշն առինք կանգ,
 Բամին փչէր չեռ տակաւին,
 Եւ էութիւնն շարժէր նաւին:
 Բըսանուչորս ժամ ճիշտ այնտեղ...
 Մենք անբժիշկ, նաեւ անդեղ,
 Ճակատագրին թաղուած անյոյս
 Խաղաղութեան խնդրէինք լոյս:
 Առաւօտուն, որ կիրակի,
 Ճամբայ ինկանք մենք կրկնակի,
 Չէր խաղաղած բայց դեռ ծովն հոս
 Այս անգամ ալ փչէր լոտոս:
 Նաւուն կ'ըսենք. «Հայտէ', քալէ»
 Բայց նաւ չէ որ կովի սա՞յլ է...
 Թըս քըս քըս քըս, քըս քըս քըս քըս...
 Ըսի այս է եղեր բաղդըս:
 Ժիշտ երեք օր երեք գիշեր,
 Ինչպէս դացինք, ալ չեմ յիշեր...
 Բայց պէրեքեք կ'ըսեմ քամին
 Մերթ ետեւէն փչէր նաւին:
 Աչքըս ծովուն միշտ սեւեռուն

Տ. քթ. Բ... բարեկամի մը հետ արկածի վայրէ
 մը կ'անցնէր:

Տ. քթ. Ը կը մօտենայ եւ վիրաւոր մը տեսնելով կը
 բացազանչէ.

— Շո՛ւտ, բժիշկ մը բերէք.

— Հապա դո՛ւք ի՞նչ էք, կը հարցնէ բարեկամը.

— Մոռցայ...:

Տեսանք մէյ մալ անդին՝ հեռո՛ւն
 Շողենաւ մը ուղղած իր քիթ
 Կ'երթար շիտակ զէ՛պ Բօրտ Սայիտ:
 Յանկարծ մեզի դարձուց ցոռկ
 Քովըս կեցած էր մէկ ծերուկ
 — Կուգե՛ս, ըսի, որ այս նաւն արդ
 Մեր վրայ բերէ պօլշեւիկ մարդ:
 Նաւը տե՛ս պարզեց դրօշ
 Հարցու մն է իր պարզ ու որոշ
 Մեզ տոթելու կու դայ, տեսա՞ք
 Պատրաստեցէք, օ՛ն, ձեր քսակ...:
 Մինչ նաւապետն մարդ մը բարի,
 Դրօշակներով կը բարբառի
 Նաւապետին մեր՝ որ ծօթի,
 — Շողենաւնիդ է՛ր կը ճօծի:
 Ըսէք, ինչո՞ւ առած էք կանդ
 Վտա՛նդ մը կայ. օգնութեան դա՞նք...

— Գլխարկդ ինչո՞ւ ասանկ մէկ կողմ կը դնես միշտ:

— Կեանքիս մէջ մէկ կողմ դրած միակ բանս աւ է:

Ինչո՞ւ համար արդեօք բնաւ

Ձի քալիւր կոր ձեր շոգեհաւ ւ»

Մեր նաւապետ, վարպետ ու փորձ

Որ տեսած էր այնքան մեծ դործ,

Փրկելով մեզ ստոյգ մահէ

Պատասխանէր սա՛պէս նայէ՛.

— Աճապարանք չունինք բնաւ

Կամաց կամաց քչենք մեր նաւ

Խնայելով մեր հանքածուխ

Որ չէ՞ք գիտեր որքան է սուղ... ւ»

Ապա ուղին փոխեց այդ նաւ

— Չպիտի մոռնամ այս դէպք բնաւ—

Մինչ մերն առնէր երեք մղոն

Կը մնայինք ուր էինք՝ հո՛ն... ւ»

Երեք օրէն որ պիտի՝ դար հո՛ւ... ւ»

Մէկ մ'ալ ճամբան տեսանք փարոս,

Չայն մէր փրթաւ խիստ բարբարոս

Ալեքսանդրիոյ ահա փարոս:

Մեր նաւն իր քիթ ուղղեց անոր,

Կրկին սխալ գործեց այն օր.

Նշմարուածն էր իսկ Տիմիէթ *

Հայտնի՝ դարձանք, կրկին մենք ետ... ւ»

Ծովուն վրայ մեր նաւ մոլոր,

Յուսակտուր ճամբորդք բոլոր,

Թէ՛ նաւապետ թէ՛ նաւաստի

Չեն տար մեզի լուր մ'հաւաստի:

Պոլսէն մինչեւ Ալեքսանդրիա,

Մեր նաւ քալեց զերթ ծեր կրեայ

Ու տասնութէկ օրէն այսպէս

Ալեքսանդրիոյ տեսանք երես... ւ»

Ալեքսանդրիա

* Ուրիշ ծովագետաց ֆաղսֆ մը:

ՍԱՐԿԱԻԱՅ

ԳՐԻՐ ԸՆԵՆՈՒ ԶԱՄԱՐ

Ե Ր Կ Ո Ն Ի Ն Պ Ե Տ Ի Է...

Համբօ եւ Նուպար երկու ընկերներ էին եւ դարձ
մանալի բան, իրարու հետ բնաւ կոիւ չէին ըրած:

Համբօ չկրնալով այլեւս հանդուրժել այս կողու
թեան, որ իր բնութեան հակառակ էր, կ'առաջար-
կէ Նուպարի՝ օր մը գոնէ կատակի համար կոիւ ը-
նել:

— Ի՞նչպէս կոիւ ընենք, կը հարցնէ Նուպար:

— Ատկէ դիւրին ի՞նչ կայ, դուն աւ ծառին վրայ
եւրի, ես քեզի վար կանչեմ, դուն ալ մ'իջնար, ես
ալ վեր կ'ելլեմ եւ լաւ կոիւ մը կ'ընենք:

— Շատ լաւ, կը պատասխանէ Նուպարեւ ծառին
վրայ կ'ելլէ:

— Վար իջիր, կը հրամայէ Համբօ:

Նուպար ծառէն կ'իջնէ:

— Չեղաւ, դուն կոիւ ընել չես գիտեր: Կեցի՛ր,
տե՛ս թէ ես ինչպէս կ'ընեմ: Ես ծառին վրայ կ'ելլամ,
դուն կը կանչես վար, ես չեմ իջնար, դուն վեր կ'ել-
լես եւ կը կոռւինք:

Եւ խօսքը գործին միացնելով կը սկսի շուրջու-
ծառն ի վեր: Համբօ թէեւ ճարպիկ չէր բայց կոռւի
սիրոյն դժուարութիւն յանձն կ'առնէր:

— Վար իջիր, ըսէ ինծի, կը պոռայ Համբօ ծառին
վրայէն:

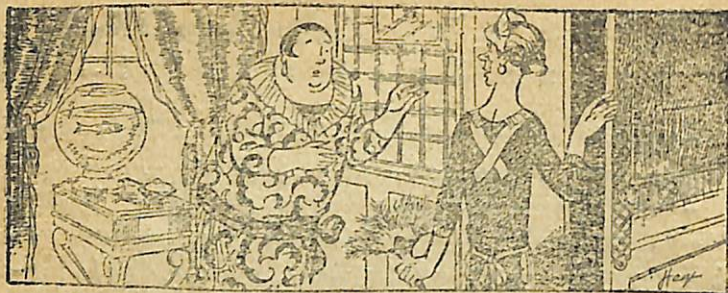
— Վար իջիր, կը պոռայ Նուպար:

— Չեմ իջնար, կը պատասխանէ Համբօ:

— Եթէ կ'ուզես՝ հոտ կեցիր կը պատասխանէ Նու-
պար ու կը հեռանայ:

Եւ այսպէսով Համբօ չի կրնար կոռւիլ:

Ն. Ա.

— Հոռուփ, ծուկերուն ջուր լեցւցի՞ր:
— Տակաւին ջուր ունին ծուկերը, տիկին:

ԼՆԱՔԵԶՆԵՐ

ՈՐՈՆՅ ՎՐԱՅ ԽՆԴԱՅԱՄ ԵՆ

Այսօր այն համոզումին եկած ենք թէ աշխարհի վրայ անկարելի բան չկայ, եւ ուսերնիս չենք ցընցեր երբ հնարիչ մը նոր գիւտ կը հրամցնէ:

Սակայն, շատ հին չէ այն թուականը՝ ուր հնարիչները ծաղրանքի առարկայ կ'ըլլային իրենց ժամանակակիցներուն կողմէ եւ յաճախ խենդի տեղ կը դրուէին:

1797ին, Ֆիլիպ Լըպօն անուն ֆրանսացի մը, որ օգային կազը հնարած է, Ֆրանսայի մէջ չկրցաւ գտնել մէկը որ հարկ եղած շահագրգռութիւնը ցոյց տար իր գիւտին, զոր Անգլիա տարաւ, իր հայրենակիցներուն հեգնանքին հետ:

Պորնեցէք անգամ մը, առանց պատրոյգի լամբար կ'ըլլայ... Յիմարութիւն չէ...:

Ֆրանքլէն անծանօթ մըն էր, երբ Լոնտոնի մէջ գիտուններու հաւաքոյթի մը առջեւ իր շանթարգեւ լին փորձը ըրաւ: Ներկաներուն բերնէն կատակ եւ ծաղրանք միայն լսուեցաւ: Իրեն արգիլուեցաւ հրատարակել իր փորձերուն տեղեկագրութիւնը եւ զանոնք ուրիշ հանդիսատեսներու առջեւ կատարելը:

1878ին, Մօնսէլ անուն ճարտարագէտ (ingénieur) մը, Ֆրանսայի ակադեմիային կը ներկայացնէ էփսըն ձայնագիրը: Ներկաները գործիքը լսելէ վերջ խնդուք մը միայն ունեցան եւ նախապահը Մօնսէլի գտնաւորով ըսաւ. «Ամէնալու էք, պարոն, որ մեր հաւաքոյթը կու գաք խաբել օրովայնախօսի մը միջոցով»:

Ներկայիս որ օգանաւերը ովկիանոսները կը ճեղքեն կ'անցնին, կ'արժէ յիշել այն պատասխանը, զոր 1890ին գիւտերու սեպհականատիրութեան (brevet) Պերլինի գրասենեակը, որ այսօր ալ գոյութիւն ունի, տուաւ հնարիչի մը, որ թեւաւոր, եւ շարժող մեքենայով թռչող գործիքի մը համար սեպհականատիրութեան իրաւունք կը խնդրէր:

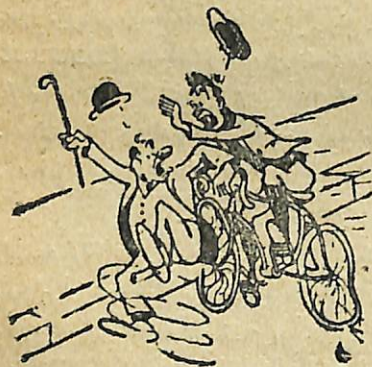
— Օգէն աւելի ծանր եղող այդպիսի գործիք մը արհեստական անկարելիութիւն մըն է: Անկարելիութեան մը համար չենք կրնար սեպհականատիրութեան իրաւունք տալ:

Գերմանիոյ Բիլ քաղսքը, զարուս սկիզբը գումարուած ճաշտարագէտներու համաժողովին, տարիքոտ մարդ մը ամենուրեւ ուշադրութիւնը վրան կը հրաւիւրէր իր անհանգարտ շարժուձեւերովը: Երբ նախա-

գաւին գիմուեցաւ հասկընալու համար անծանօթին ինքնութիւնը, նախագահը պատասխանեց.

— Անվնաս խենդ մըն է, զոր չենք կրնար ճամբել իր հին ազնուականութեանը պատճառաւ: Կ'ենթադրէ թէ թռչելու եւ օդապարիկներուն ուղղութիւն տալու հարցը լուծած է: Մեզմէ աջակցութիւն կը խնդրէ իր ցուցմունքներուն վրայ օդապարիկ մը շինելու համար: Այս ծերուկը անդարմանելի յիմար մըն է: Անվնաս է բարեբախտաբար: Կոմս Յէրլին կը կոչուի...:

- Տակաւին չեմ կրնար վճարել քեզմէ փոխ առած տասը ոսկիս:
- Բայց ատիկա ինծի երկու ամիս առաջ ըսիր:
- Կը տեսնե՞ս որ խօսքիս տէրն եմ: Ըսածէս ետ չեմ դառնար:

— Ապր'ւշ, փողը չե՞ս գիտեր հըն-
չեցնել:

— Փողը հնչեցնել գիտեմ, բայց
հեծանիւ նստել չեմ գիտեր:

ԿԱՅՏՈՒՆ

Երբ պարտականութիւնդ
կատարած ես, պարտա-
կանութիւն ունիս դարձեալ՝
ըրաժիդ համար ուրախ ը-
լալու: ԿՕԹԻԷ

Կարծիքները ժամացոյց-
ներուն կը նմանին, ոչ մէկը
համընթաց է եւ ամէն մարդ
իրենին հաւատք կ'ընծայէ:
ԲՕԲ

Անոնք որ կ'ըսեն. «Կեան-
քէն բան մի՛ յուսաք, յոռ-
տախար կ'ըլլաք», լաւ
կ'ընէին նաեւ եթէ քարո-
զէին. մի՛ ջնչէք որպէսզի
մանրէ չլլուք:

ՄԱՐԿՐԻԹ ԿՐԷՅՈՆ

Խնայութիւնը, երջանկութեան զլիաւոր ազդակ-
ներէն մեկն է, եւ կեանքի ապահովագրութիւնը խնայու-
թիւն ընելու ամէնէն ապահով ձեւն է: — Ձեր եւ ձե-
րիցներուն կեանքը ապահովագրեցէ՛ք

ISTITUTO NAZIONALE DELLE ASSICURAZIONI

Ապահովագրական ընկերութեան (զբաժնագրութիւն՝ 9 միլիառ
լիրէթ), որուն բաշխները երաշխաւորուած են

ՈՒՂՂԱԿԻ ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Անմիջեղի եւ շտեմարած նպատակաւ պայմաններ:

Սուրբոյ եւ Լիբանանի ընդհ. գործակալ՝

Լ. Գ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ

Ելտա ռէ Մարթի (հեռաձայն՝ 6 - 17) Պէյրութ

Ա. ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ

(Յաջորդ՝ Լ. ՊՕՆՈՒՍԻ)

Ժօրժ Փիքօ փողոց, Թիւ 98, Պէյրութ

Տարիներու բնութագրին հոշակ շահած Պէյրութի միակ
լուսանկարչասունը, ուր լուսանկարչական ամեն օե-
սակ գործեր կը պատրաստուին շատ խնամով ու գե-
ղարուեստեցեմ:

Հաւաքածոյ ամբողջ Արեւելքի, Եգիպտոսի, Պա-
ղեստինի, Սուրբոյ, Յունաստանի, Պօլսոյ, Փոքր Ա-
սիոյ տեսարաններու:

ՄԻՍԱՔ ՎԵՅՈՒՆԻ

Վ.Ա.ՅԱՌԱԿԱՆ — ԴԵՐՁԱԿ

ՊԵՅՐՈՒԹ ՊԱՊ ԻՑՐԻՍ

Ճոխ միջերը անգլիական ամեն տեսակ հաշակաւոր եւ նո-

րածեւ կերպրաներու:

ՇԱՏ ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ԱՆՔԵՐԻ ԿԱՐՈՒՅԵՒ

Մէկ անգամ հազուատ կարել տուողը տեսական յաճախող կ'ըլլայ

ՄԻՍԱՔ ՎԵՅՈՒՆԻ Ի

Grands Magasins

NAJJAR BROS. & Co

Rue Weygand, coin Allenby
BEYROUT

Articles de Nouveauté.~ Bonnetterie.~
Parfumerie.~ Cravates.~ Chemiserie (soie-po-
peline - tricolore - zéphir).~ Sous-vêtements
(laine et coton).~ Pullover.~ Couvertures en
laine.~ Robes de chambre.~ Imperméables.~
Chaussurerie (pour ville et tennis, marque
STANDARD).

Machines à écrire (Arabe & Français).

Prix modiques

ՄՐԱՄԻՏ ՕԹԼԱԽՃԻՈՒԹԻՒՆ

Գորգի վաճառական Թորոս աղան իր խանութին մէջ երբ հաշելու կը պատրաստուի, իրեն ծանօթ Տօնիկ աղա կը մտնէ եւ առանց հրամցուելու դէմը կ'անցնի ու կը սկսի Թաւքէպապիէն օրլամիւ ըլլալ:

Թորոս աղա, այս անկոյ հիւրին սիրտը տակնուվրայ բնելու համար, կամացուկ մը գլուխէն մազ մը կը փրցընէ, եւ պատահաբար ծայրը փաթկելով՝

— Ի՛նչ ապուշ մարդ է մեր խոհարարը, եղբայր, հազար անգամ պատուիրած եմ որ գգուութիւն բնէ, անա դարձեալ մազ մը ելաւ, ըսելով կը ցուցունէ բա-
րեկամին:

— Փէջ մազի չի նմանիր, Թորոս աղա, անկասկած խալը խռոփընթըսը ըլլալու է, կ'ըսէ Տօնիկ աղա, ամենայն պաղարիւնութեամբ եւ կը շարունակէ լիբոն զրկել:

— Եթէ միայն մազ ըլլայ՝ վնաս չունի, Տօնիկ աղա, քիչ առաջ 8—10 հաւս ալ ձուկի փուլեր հանցի մէջէն:

— Միտդ մի պղտորէ, Թորոս աղա, ձեր ծառան կերակուրդ մեր տուն բերած ասեմ ոսկիս մասերէն կը տրած եղունգներս պատուհանէն վար կը քափի...

Այսպէսով Տօնիկ աղբար երկու խաղի դէմ մէկ մասով կը վերջացնէ, վերջացնելով նաեւ Թորոս աղայի կերակուրները:

Դժուղակ պարագաներու մէջ երբ մէկը կը շրջէ փոխանակ Դործելու, Դրապէտ մըն է անկա՝ ուրիշ ոչինչ: Օ. ՖԵՕՅԷ

ՏԷՐ ՀՕՐ ՅՈՒՌԱՆ

Ներկում իդիոյ չըջանի Տ. գիւղի քահանան, դեռ երիտասարդ ու արժանաւոր կղերական մը, շատ կը փափաքէր Քրիստոսի տաքեւտըններուն թիւին չափ մանչ զաւակ ունենալ: Տէր պապան Աստուածամօր պատկերին առջեւ խոնարհեալ ու երկիւղիւ ուխտ ըրած էր երկոտասան աշակերտներուն ալ անուններով մկրտել զանոնք՝ եթէ Սուրբ Խնդրակատարը լսէր ու կատարէր իր այս «Հայցեմք ի քէն»ը:

Տէր հօր խնդրանքը ջերմ ընդունելութիւն կը գտնէ «Խնդրեցէք եւ տացի ձեզ» ըսող Երկնաւորէն: Ու անա տարին նոր, զաւակը նոր, յաջորդ տարին ալ նոր մը, միւսին չիմք մը, իսկ միւսին քեֆ մը, ու

— Տուած շոգեկաւքիս հետ այլեւս չեմ խաղար: — Ո՛հ, մեծ եմ հիմա. մեծ հայրիկիս տուի որ աղուոր մը խաղայ:

— Աղաւնի միշտ ասանկ նախանձոտ պիտի ըլլաս: Նորէն մազերը կը համրես՝ տեսնելու համար թէ փունջ մը մէկուն տուած եմ ցերեկը:

այսպէս յաջորդաբար 7—8 տարիէն թոմարու թոմարու 11 հատ մանչ զաւակներու հայրը կ'ըլլայ:

Կարծես «Աճեցէք բազմացէք քան զաւազ ծովուն» միայն մեր Տէր Սեղբոսին համար սահմանուած ըլլար:

«Պօղոսն ու Պետրոսը, Յակոբոսն ու Անդրէասը, Օհանն ու Փիլիպոսը, Թովմասն ու Սիմոնը, Մատթէոսն ու Բարթողմէոսը տուող Աստծոյն ղուրպան ըլլամ, հարկաւ Յուդան ալ կու տայ պէ երեցիկին...» ըսելով կը մխիթարէր ինքզինքը, երբ գիշերը երազին մէջ կը տեսնէ Գաբրիէլ հրեշտակապետը որ իրեն կը տեղեկացնէր Տիրոջ հրամանաւ թէ դժբախտաբար չպիտի կրնար ճիւղիման լրացնել:

Անմիջապէս պառկած տեղէն վեր կը ցատկէ խեղճ Տէր Սեղբոս, «մուրաւիկըս փորիկըս մնաց» ըսելով: Ժիւբբէն ուսերուն վրայ կը քաշէ ու հազարումէկ մեկնութիւններ կու տայ այս տարօրինակ երազին: Յետոյ նախապաշարեալ «հին նինէ»ական բաներու վերագրելով, դարձեալ կը սկսի ըստ առաջնոյն, հաճաքա սեփիզ կիւնեօ soգուզ աշխատիլ, մինչև որ առաքեալները քրքրեալ լրանան:

Իրիկուն մը երբ տէր հայրը շուկայէն տուն կը վերադառնար, սիրունիկ, սեւ մազերով չափ լակոտի մը հանդիպելով, կը գրկէ, տուն կը բերէ ու կը պատուիրէ երեցիկինին որ լաւ խնամէ, անունն ալ Յուդա դնէ:

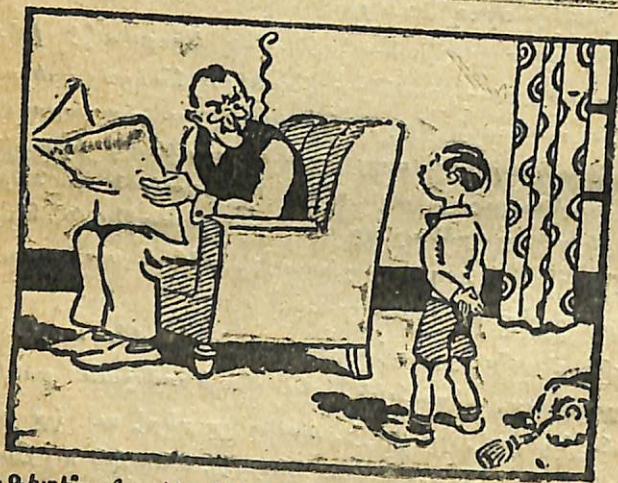
— Յուդա՛... Յուդա՛... , քեզի՛, թշուառակա՛ն, աղուորի՛կ Յուդա՛... սեւուլի՛կ, նոնալիկ Յուդա՛ն... Վա՛յ, նզովեա՛լ, համբուրելով՝ կ'ուզես մատնել զիս:

հա՞... կ'ըսէ երբ Յուդան տէր հօր գգուանքէն չըփա-
ցած, կ'ուզէ մօրուքն ու երեսը լըզուըռտըկել:

Հետեւեալ օրը կիրակի է, եկեղեցին սովորականէն
աւելի բազմութիւն կայ: Տէր Սեդրոս, բազկատարած
աճւ տուր մեզ համարձակածայն բարբառով... Եւ կ'ա-
ղօթէ...

Նոյն միջոցին դուրսէն իր սիրելի Յուդային պոռ-
չըտուքը լսելով կը սկսի պոռալ:

— Երեցկի՛ն... փըրթի՛ր, շնորք Յուդան կը դը-
գեն ար:

— Գիտե՞ս, հայրիկ, մեծ մայրիկիս հետ պիտի ամուսնանամ
երբ մեծնամ:

— Ի՞նչ կարծես թէ կը ձգե՞մ որ մայրիկիս հետ ամուսնանաս:

— Հապա դուն իմ մայրիկիս հետ ամուսնացա՞ր...

ԿԱՐԾՈՒԱԾ ՍԵՐԸ...

Գիտե՛ք անունը եւ ծանօթ է ձեզի պատմու-
թիւնը՝ երկար մազերով, թախճոտ դէմքով, հագուս-
տը եւ փողկապը միշտ սեւ, շուրջ երեսուն տարե-
կան այն թափառաշրջիկին, զոր՝ խոր մտածումներով
վերացած՝ փողոցը միշտ կը տեսնէք:

Անիկա կը կոչուի Հրանդ Տէրտէրեան, և երկար ա-
տեն Բարիկ բնակած է:

* * *

Մօնէթ՝ դռնապանունին խցիկը ուղղուեցաւ եւ
հարցուց:

— Տկն. Բլիւշ, ինծի բան մը չեկա՞ւ:

— Այո՛, օրիորդ ծաղկեփունջ մը եւ նամակ մը
բերին:

Եւ դռնապանունին մանկամարդ կնոջ յանձնեց
ծաղկեփունջը եւ նամակը, որուն վրայ Մօնէթ ճանչ-
ցաւ Հրանդի գիրը:

— Աս ծաղկեփունջը ի՞նչ պիտի ըլլայ... տօնս չէ
այսօր...

Ծաղիկները դրաւ աթոռի մը վրայ, բացաւ նա-
մակը և կարդաց:

«Միտէ՛ի Մօնէթ, գիտես որ ես անկեղծ եմ: Հարկադրուած
եմ հայրենիքէն մեկնելու՝ հոն ամուսնանալու համար հօրս ընտ-
րած մէկ աղջկան հետ: Եթէ հակառակ իմ հօրս կամքին եւ վաղը
չմեկնիմ, ժառանգութենէ զիս պիտի զրկէ: Ներքէ օր քեզի վիշտ
կը պատճառեմ այս ընթացքով: Առանց քեզի ապրելու ինծի հա-
մար ցաւ է սակայն ստիպուած եմ դժբախտաբար կը համ-
բուրեմ քեզ: Մնաս բարով!»

ՀՐԱՆԴ

Մօնէթ ցնցեց ուսերը.

— Մէկը կ'երթայ, տա՛սը կու գայ... Կը կարծէ թէ պիտի ցաւի՞մ... Աղտոտ օտարականին մէկն էր արդէն ... :

Ձեռքերը փորին վրայ՝ տկն. Բլիւշ ալ յայտնեց իր կարծիքը.

— Սա սեւ մագերով, սեւ պելսերով երիտասարդը չէ՞... որ սու մը նուէր չէր տար ինծի... Կորուստ մը չունիք, տկն. Մօնէթ... :

— Իրաւունք ունիք, տկն. Բլիւշ :

Եւ ուրախ զուարթ՝ հոտաւէտ բեռովը ծանրաբեռ նըռւած, սանդուխներէն վեր սկսաւ ելլել, ինքնիրեն խորհելով.

— Հրանգը այս իրիկուն չգալուն շատ լաւ ըրաւ :

ԽՆԴԱՆՔ

Օգոստոսի տաք օրերուն երկու հրեայ քաղաքէ մը ուրիշ քաղաք կ'երթային :

Մէջերէն մէկը կը կրէր ծանր մուշտակ մը որ զինքը քրտինքի մէջ լողալ կու տար :

— Ինծի հինգ ոսկի կրնա՞ս փոխ տալ, հարցունք ընկերովը :

— Մի՛ նեղանար, Սամուէլ, կու տամ հինգ ոսկին բայց զրաւ մը եթէ տաս :

— Մուշտակս քեզի գրաւ տամ :

— Շատ լաւ :

Սամուէլ կ'առնէ հինգ ոսկին, իսկ ընկերը՝ մուշտակը եւ երբ քաղաք կը հասնին՝ Սամուէլ կ'ըսէ.

— Ա՛ն, հինգ ոսկիդ՝ տուր մուշտակս :

Հեռաձայնեմ Ալֆրէտին որ գայ... Բայց ո՛չ, այս գիշեր ազատ գիշեր մը թող ունենամ... :

Իր սենեակին դրան առջեւ խորհեցաւ :

— Ամէն պարագայի՝ փափկանկատութիւն մըն է ծաղկեփունջ դրկելը... Լաւ կ'ըլլար եթէ փոխանայ ծաղկեփունջին՝ Բիւ տը լա Բէ հայ գոհարավաճառին քով տեսած մանեակս զրկէր իր մեկնումին առթիւ... Ինչ որ է, ամէն ուզուած բան ձեռք չի ձգուիր... :

Ներս մտաւ, իր պզտիկ խոհանոցին օդային կաղը վառեց իւղի մէջ հաւկիթ եփելու, որ՝ դուրս չելած իրիկունները իր ընթրիքը կը կազմէր դաւաթ մը շոգոլայի հետ: Յետոյ վարագոյրները գոցեց, գիմացի ծեր պարոնին պահանջներէն խուսափելու համար, ինչպէս ինքը կ'ըսէր, եւ հանուիլ սկսաւ :

Ակնթարթի մը մէջ ծիւրք, պլուզը. բանքալօնը հանեց վրայէն եւ մետաքս գլշերանոց մը ուսերէն վար ձգեց:

— Մարդ ո՞րչափ հանգիստ է իր տան մէջ... խորհեցաւ :

Շաապեց փունջը ծաղկամանի մը մէջ տեղաւորելու: Յետոյ իր համեստ ընթրիքը ընելու նստաւ :

— Ո՞րչափ տուաւ արդեօք այս ծաղիկներուն... Առնուաղն 15-20 ֆրանք տուած ըլլալու է: Ո՛ր էր թէ չթարչամէին մինչեւ հինգշաբթի իրիկուն եւ Ալֆրէտ եկած ատեն՝ ըսէի թէ իրեն համար գնած եմ :

Աչքերը գոցեց եւ երեւակայութեան առջեւ բերաւ, իր նոր սիրրահարին, Ալֆրէտի, ուրուականը, լայն ուսերովը, լիալուսնի գէմքովը... :

— Հապա անոր չրթունքները:

Յիշեց այն համբոյրը, զոր Ալթրէտ կորզած էր նախընթաց օր, տոփոտ Շալսթոն մը պարելէ յետոյ պարասրահէն ելած ատենին եւ սարսուռ մը անցաւ իր ամբողջ էութեան մէջէն:

Պահ մը վերջ, պատառաքողը, դգալը եւ պնակը մէկ ձեռքը, գաւաթը եւ շոգոլային եփիչը միւս ձեռքը, խոհանոց մտաւ:

— Կա՛ղս կը վառի:

Բոլոր ուժովը փչեց ու կազը մարեցաւ:

— Հիմա կը գոցեմ կազս:

Աղտոտ ամանները մարմարիոնէ լուացարանին մէջ դրաւ ու շտապեց լուալու:

Կարագի տուփին եւ աղամանին մէջտեղը դիրք մը կար. նոր սկսած վէպն էր. առաւ եւ ուղղութեամբ դէպի անկողին:

Կը մսէր, մտաւ անկողինն սպիտակ ու մաքուր սաւաններուն մէջ, վերմակը վրան քաշեց եւ սկսաւ կարգաւ ելեքտրական լոյսին լոյսովը: Քանի մը վայրօ կեան վերջ ընթերցումը թողուց:

— Ո՛րչափ քուն ունիմ եղեր...

Յօրանջեց:

— Քնանա՛մ ա՛լ եւս...

Դարձուց ելեկտրականութեան կոճակը, գիրքը ձգեց գորգին վրայ եւ քնացաւ:

Խոհանոցին մէջ, օդային կազը դանգաղօրէն կը սուլէր, կազի անտեսանելի սփռոցը կը տարածուէր դէօ պի առաստաղը, պատերը, կը հասնէր ծաղիկներուն վերի մասերը, որ պահ մը մարտնչելէ յետոյ՝ պար-

տըւտած՝ դուխնին կը խոնարհէին: Հետզհետէ իր շնչառութիւնը աւելի կարճ, աւելի շեշտուած, քիչ մը շնչող կը դառնար:

Բազուկներու շարժումներ ունեցաւ, ուրուակաւնի մը դէմ պայքարելու պէս, և անորոշ, անբաժանելի մը մը:

— Հրանդ... Ալթրէտ... ծաղիկները...

Կազի ամպը պատեց զինքը, իր ալիքին մէջ խեղդելով անոր սե մագերը, փափուկ բազուկները, և Մանէթ, դիպուածով, յաւիտենականութեան մէջ մտաւ...

Տիկ. Բիւլշ, առտուն սանդուխները աւլած ատեն օդային կազի հոտ մը եկաւ քթին. կարգ մը տատամսումներէ վերջ, վերի յարկը բնակող դարբինն լուր տուաւ և դուռը բացին:

— Ապուշութիւն է երիտասարդի մը համար այսպէս անձնասպան ըլլալ... ըսաւ տիկին Բիւլշ:

Սեղանին վրայ գտաւ նամակը և հասցէն կար-

Գեղագործը (կէս գիշերին արթննալով) — Զանգակը զարկի՞ր պատրաստուելիք դե՞ղ ունիք:

— Պիտի կշռուիմ:

ԿԱԹՈՒԱԾԱՅԱՐԸ !

II

Եթէ չիմացաք այդ վայնասունը, կը զարմանամ ձեր լսողութեան վրայ: Ես՝ իմ կարգիս, կեանքիս մէջ չէի լսած այդպիսի վայնասուն մը՝ որ տմբողջ թաղը ոտքի հանեց առտուն կանուխ:

Երեւակայեցէք մէյ մը, առտուն դէմ սրտակեղեք աղաղակ մը, սուր և խռպոտ ձայն մը, խոր լռութեան մէջ... Կարծես մարդ մը կը մեռցնէին մթութեան մէջ ու կինը օգնութիւն կը կանչէր:

Ի՞նչպէս անկողինէս դուրս նետուած եմ, ես ալ չեմ դիտեր...

Մեր դրացի Փանոս աղային ձայնն էր... Ամբողջ թաղը ոտքի ելած՝ լազմութիւնը խռնուած էր դրան առջեւ... Կիներ, աղջիկներ, տղաքներ տակաւին գիւղերանոցներով՝ մինչև իրենց կէս մէջքը պատուհաններէն կախուած՝ սարսափով իրար կը նայէին...

ԽՆԴԱՆՔ

Պզտիկ Երուանդը շաքարագործի մը քով աչկերտ գրած են.

Դրացի մը կը հարցնէ.

— Երուանդ ո՞վ գիտէ ո՞րչափ շաքար կերար:

— Ձեմ կրնար ուտել, շաքարները համրուած են:

— Մէ՛կ հատ մըն ալ չես կրնար ուտել:

— Ո՛չ, միայն ի՛նչ շաքարները կը լղկմ ու տեղը կը գնում:

դաց: Վազեց Հրանդի բնակարանը:

— ... Ձեղ կը սիրէր, պարոն ...: Հիմակուան փրիտասարդները խիզճ չունին... մեղք...:

Տիկին Բլիւշ մեկնեցաւ: Հրանդ նստած տեղը քարացած էր:

— Ձիս կը սիրէ՛ր ուրեմն Մօնէթ, իմ անուշիկ Մօնէթս...:

Հրանդի պայուսակները պատրաստ էին և երկու փամ վերջը պիտի մեկնէր Բարիդէն:

Փողոց ցատկեց և մօտակայ հեռագրատունը երթալով հետեւեալ հեռագիրը հօրը քաշեց.

«Կը մեկնիմ այսօր»

Յետոյ վերադարձաւ սննեակը, ուր տղու պէս օկսաւ լալ հեծկլտալով: Ո՛չ մէկ բան զինքը կրնար մխիթարել:

— Կը սիրէի ես զինքը... ան ալ զիս կը սիրէ եղեր... Ինչո՞ւ պատճառ եղայ խեղճ Մօնէթիս անձնաւապանութեան...:

Հօրը քով դալէն վերջ չամուսնացաւ Հրանդ Տէրօտէրեան և Մօնէթի վիշաք սրտին մէջ՝ այսպէս կը թափառի փողոցները:

ԹՈՎՄԱՍ ԶԳԶԳԵԱՆ

ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅԾԵՐ

Վազեղ օգուտ չունի, պէտք է ժամանակին ձամբայ ելլել:

ԼԱՅՈՒԹԷՆ

Համեստութիւնը որ գովեստները մերժել կը ձեւացնէ, իրականութեան մէջ՝ աւելի քնքուշները ունենալու բաղձանք մըն է:

ԼԱ ՐՕՇԵՅՈՒՔՕԼ

Ներսը, մահամերձի անկողնին մէջ դեռ կը լսուէր հէգ Փանոս աղային հոնդիւնները...

— Օ՛ֆ, ամա՛ն, հասէ՛ք... մեռնիմ կոր... հասէ՛ք...

II

Յանկարծ պատուհանը բացուելով, Բաթիկ հանրմի սարսափած դէմքը կը նշմարուէր շրջանակին մէջ։

— Աստծոյ սիրո՛յն, բժիշկ մը կանչեցէ՛ք... բժի՛շկ մը... կը պաղատէր խելակորոյս՝ դուրս կախուելով, բժիշկ մը՝ մեռնի՛ կոր... չուտ ըրէ՛ք...

Սարսափի ալիք մը կ'անցնէր բոլորիս վրայէն։ Բազմութեան մէջ... իրարանցում մը... Քանի մը բարեհալած երիտասարդներ զանազան ուղղութեամբ

— Կը վախնամ որ վերջին ժամս պիտի հնչէ։
— Նոտար ժամացոյցդ։

կը վազէին խեղճ Փանոս աղային բժիշկ մը ճարելու համար։

— Բայց ի՞նչ կ'ըլլայ կոր... կը հարցնէին հետաքրքիրները։

— Փանոս աղան դեռ երէկ տեսանք, բան մը չուներ...

Բայց Բաթիկ հանրմայնքան ահաբեկած էր որ՝ խօսելու, բացատրելու կարողութիւն չկար վրան, և ահա ժողովուրդին մէջ փափսուք մըն էր ծայր կուտար։

— Թունաւորուած է արդեօք...

— Նոտարն կը կարծեմ որ մարդը կաթուածահար եղած է...

— Արդէն Փանոս աղային հայրն ալ կաթուածահար մեռած է...

— Բայց իրա՞ն է սր կաթուածը ժառանգական է...

— Այո՛, և որքան կը վախնար խեղճ ամուսինս, կը հառաչէր Բաթիկ հանրմ մագերը փեթթելով։ Առտուն ելաւ բան մը չուներ... երեսը լուաց, հագուստը էլ հագնէր կոր... ևս ալ վարը նախաճաշը կը պատրաստէր։

ԻՄԵԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՏՅՈՒՆ

Մեծ վտանգներուն ունեցած զեղեցիկութիւնը սա է որ՝ անձանոթներուն եղբայրակցութիւնը երեւան կը բերեն։ Վ. ՀԻԻԿՈ Համբերութիւնը արութեան ամէնէն հազուագիւտ տեսակն է։

ՏՐՈՁ

Գէտը եղածէն ո՛չ աւելի ո՛չ ալ պակաս յարգէ դրամը. բարի ծառայ մը եւ գէշ տանուտուէր մըն է։ Ա. ՏԻԻՄԱ ՈՐՈՒԻ

Գէտը չէ թոյլ տալ որ խոտ բուսնի բարեկամութեան ճամբուն վրայ։ ՏԿՆ. ՔԼԵՐՈՆ

աէի... երբ աղմուկ մը լսեցի... ինտոր վեր կը վազեմ՝
չեմ գիտեր... մէյ մըն ալ ի՞նչ տեսնամ... խեղճ
մարդը երկու խաթլըմ եղած՝ մէջքը չէր կրնար կոր
չտկել... անմիջապէս գրկեցի անկողինը պառկեցու-
ցի... մարմինը կը շփեմ բայց անօգուտ... :

III

— Բժիշկը... բժիշկը...

Խանդավառ ծափահարութեամբ մը կ'ողջունուէր
բժիշկին գալուստը, Բաթիկ հանրմ խենթի պէս հե-
ռացած պատուհանէն, քիչ յետոյ դուռը կը բացուէր,
ու բժիշկը ներս կը մտնէր, ժողովուրդը՝ դրան առջև
մնացած՝ հազար ու մէկ ենթադրութիւններով կը ջա-
նար մեկնել Փանոս աղայի յանկարծակի հիւանդու-
թեան իսկական պատճառը:

Ներսը՝ հոիւնդիւնները դադրած էին...

Մեռած էր արդեօք...

Ամէն մարդ՝ փուշ փուշ եղած, քովինն աչքին կը
նայէր հոն կարգալու դառն իրականութիւնը, Միւ-
նոյն ատեն դրան սեմին վրայ բժիշկին երևումը յոյ-

ԽՆԴԱՆԲ

Ձուկերը ինչո՞ւ համր են...: Ի՞նչ ապուշ հարցում...: Փորձեցէք
խօսիլ ջուրին տակ եղած ատեննիդ, տեսնեմ...

— Ինծի կրնամ 10 ոսկի փոխ տալ:

— 50 ոսկինոց մատնի դրեր ես մատդ: Փոխ դրամ ուզելու տեղ
ծախէ...

— Մայրիկիս յիշատակն է աս մատնին...

— Իմ դրամս ալ հայրիկիս յիշատակն է...

սինչոյլ մը կը ցոլացնէր բոլորին աչքին մէջ:

— Յոյս կ'այ, աօքթօք... հարիւրաւոր բերան-
ներէ միւնոյն հարցումն է որ կ'ելլար միւնոյն ատեն...:
Ու սիրտերը կը տրոփէին իյնալու պատիճան:

— Բան մը չկայ, անցած է...

— Իրա՞ւ կ'ըսէք... ի՞նչ էր հիւանդութիւնը...

— Պարզապէս փորհարութիւն մէ, անանկ չէ՞,
աօքթօք...:

— Ո՛չ...

— Ո՞վ գիտէ. թերեւս զլուխը դարձաւ ու գետին
իյնալով մէկ կողմը վիրաւորեց...

— Ո՛չ, ո՛չ...

— Ես հարիւրին հազար գրաւ կը դնեմ, որ պզտիկ
ապրիկա մըն էր, ուրիշ ոչինչ...

— Ո՛չ, ո՛չ... կը պատասխանէր բժիշկը բազմու-
թեան մէջէն ճամբայ բանալով. պարզապէս ԱՆՈՒՇԱ-
ԴՐՈՒԹԻՒՆ... հազուելու ատեն բաճկոնին կոճակը
բառնալուն ծակին կոճկեր է, և ատոր համար մէջ-
քը չի կրնար եղեր շտկել... Վ. ՏԱՏՐԵԱՆ

— Գոնէ հաստատուն ըլլայ աս
անկողինը. որովհետեւ հիսակուրնէ
ըսեմ որ քունս ծանր է:

ԾԻՄԱՂ

— Ո՞ր կը բնակիս:

— Ամուսնացած այրե-
րու հրապարակը:

— Առանկ փողոց լկայ
Փէյրուսի մէջ:

— Ու՛յ, Պուրճ կամ
Նահապետիկ շրապարակի
(Place des
Martyrs)

— Տրդատի յուղարկա-
ւորութիւնը 450 ոսկիի-
ն տներ է իր ընտանիքին:

— Իրա՛ւ որ կեանքը
շատ սուղ է...

ՊԱՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

Պէյրուժ, Բաֆիզ Սալլուժ փողոց, թիւ 5
(Զէյթունէ թաղ), Բիւրօսի մօտ:

— Ո՛ւ չեսն երթալը
շնք սիւրե...

— Այո, այո, մէկը
զիս կը հետապնդէ...

— Քէ՛ մը հայկեր ա.
հագցնեմ...

— Խալոյ, մաղդն ալ ա-
շագցուց հայկեր...

— Վազելէն զատ
հար չկայ...

— Վայ... ան ալ վազել
սկսաւ...

— Գողին ձեռքը բիւ-
թըն ալ դայ

— Այ չեմ դիմա-
նաւ... վերջիմ
բողէս ետաւ...

— Հրամանեցի նուազա-
ր մտցնել ձեռքը զաւազանք...

Կ'ՈՒՍՈՒՑՈՒՆ

Բլաթիք և մի-
միք արուեստը,

դ-՝ սական,

պատմական,

հնագարեան,

ֆանթասթիք,

արեւելեան,

ժո՛ սփրդական,

և և ՍՅԺՄԵՍ-

ԿՈՆ ՊԱՐԵՐԷ:

Մասնաւոր եւ
ընդհանուր դասեր
արանց, կանանց,
զպրոցականներու
համար ու ժամա-
գրութեամբ:

Պ. ՊԱՐԵՐ
ՏՆՕՒՆ

ՊԱՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

Վկայուած Սօցիալի կառավարական
բարձր, վարձ, քաղաքի քաղաքական պա-
լէի

ՄԻՍԿ ՍՐԱՀԸ

ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒ

ՀԱՄԱՐ

ԵՂԻԱ ԻՇԻԱՆԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ--ԴԵՐՁԱԿ

Սուգ Պեգիբեան, Պեյրուք

Վերջին նորաձևութեան համաձայն և շատ խնամ-
քով կը կարէ արանց և կանանց ամէն տեսակ հա-
գուսաներ:

ՉԱՓԱԿՈՐ ԳԻՆ

Գարը մարդանք է, մարդանքը առողջութիւն և առողջու-
թիւնը կեանք:

Ուրեմն պարեցէք օրպէսզի շատ ապրիք

ՀՈՍՀՈՅ ՄԱՐԳԱՐԷ

ԲՐՕՖ, ԿԱՐՊԻՍ ՆՈՒՐԻՃԱՆԵԱՆ

ՊԱՐԻ ԾԱՆՕԹ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

Լիպան փողոց (բաղ Բիրաք), Թապաւիսի կարգը

Կ'ուսուցունէ ամէն օր՝ բոլոր եւրոպական պարերը
նորագոյն մեթոտով:

ՆԵՊԻՃԱՅԻ ԵՐԱԶԸ

Գարնան իրիկուն մընէր: Նէպիհայի հայրը սովորա-
կանէն առաջ տուն եկաւ: Խոհարարին խահուէ մը՝ և տի
կինին ալ Նէպիհան իրեն ղրկել հրամայեց: Նէպիհան
ցանկապատին առջև փողոցին եռուղեքը կը դիտէր:

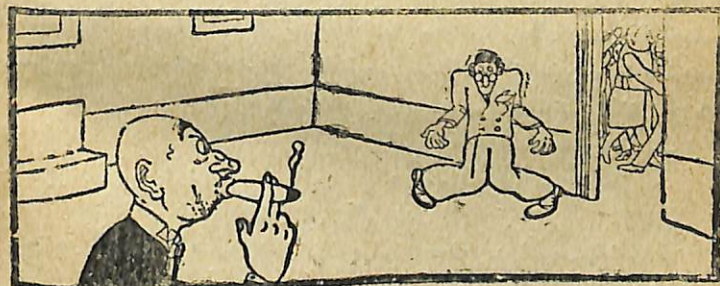
— Նէպիհա՛, Նէպիհա՛, հայրիկդ քեզ կը կանչէ:

Աղջիկը ցնցուեցաւ: Հինգ վայրկեան վերջ իր հօր
առջևն էր:

— Նստէ, աղջիկս, քեզի ըսելիքներ ունիմ այսօր

Աղջիկը ոչինչ հասկցաւ այս պաշտօնական ըն-
դունելութենէն:

— Նէպիհա, սիրելիս, շարունակեց հայրը, նայէ
սա մեր պարտեզին, որքան գեղեցկացեր է. կը տեսնե՞ս
խնձորենին, ամիր մը առաջ պառաւի կերպարանք ու-
նէր, իսկ հիմա՞, , , թուալէթի սենեակէն ելած կոյ-
սին կը նմանի: Կը լսե՞ս թռչուններուն գեղգեղանք

— Գը դողա՞ք: Հիւանդ է՞ք:

— Ո՛չ, նոր պարերէն մեկը կը փորձեմ:

ամենէն նշանաւոր երգիչներն ալկը հմայեն. կը շնչեմ ծաղիկներուն անուշ բոյրը, ո՛հ ինչ գեղեցկութիւն և ինչ ժպիտ բնութեան: Արդեօք ինչո՞ւ ասկէ առաջ չէինք վայելեր այս գեղեցկութիւնը, ըսէ, սիւրբելիս:

— Գարուն է, հայրիկ.

— Ապրիլ, զաւակս: Գարուն է, այո, բնութեան զարթօնքի եղանակը: Մարդիկ ալ ունին իրենց եղանակները: Կար ժամանակ մը, ուր ես ալ դարնանմէջ կը ծաղկէի... Իսկ հիմա՞, , , , Դուն ալ աղջիկս, բնութեան և տարիքիդ գարունը կը վայելես այժմ: Նախախնամութիւնը քիչիկ մը ուրիշներէն աւելի աշխատե՞ր է՝ քեզի գեղեցկութիւն շնորհելու համար: Քար նետողներ չատ կունենաս, , , , Մանաւանդ 18 տարեկան ես, կամ մէկ երկու ամիսէն պիտի ըլլաս. մայրիկդ ինծմէ լաւ դիտէ այդ թուականը... Մեր օրէնքը չի թոյլատրեր որ չափահաս աղջիկ մը սյուլես բաց պըտըտի: Այս վայրկեանէս սկսեալ պիտի ծածկուիս եւ առանց չաբօաձի դուրս պիտի չելլես, կիսաբաց պատուհանէն պիտի նայիս, լոյսին դէմ պիտի չնստիս, ինծի, մայրիկիդ եւ եղբօրդ միայն պիտի երեւաս:

— Հապա հօրեղբօ՞րս...

— Եւ ոչ մէկուն... *

Խեղճ Նէպիհա փակուած էր սենեակին մէջ. Տըլաբութեամբ կը նայէր վարագոյրներուն ետեւէն: Կաթօտով կը յիշէր իր անցեալ օրերը, ա՛խ կը քաշէր

պարտէզին մէջ բրած գրօսանքներուն... Ի՛նչպէս ազատ կը խօսէր, կը կատակէր դրացիին տղուն հետ: Անցան այդ բոլորը: Հիմա կանանոցին մէջ բանտարկուած կը նայէր. տխու՞ր, հաստ ճաղերու ետեւէն:

* *

Գիշեր էր: Ծուրջը լուռ ու խաղաղ: Կանանոցին բոլոր կիները ե... քնացեր էին. միմիայն Նէպիհա արթուն եւ առանձին էր: Սպասուէին ալ քե՛ք չէր. ո՛հ ո՛ւր էր թէ Մարգարէն այսպիսի օրէնք մը հաստատած չըլլար. կուլար... եւ այդ աղի կաթիլները՝ խորհրդաւոր գաւոր գիշերուան մէջ, աղամանդի հատիկներու պէս վարդ այտերէն վար կ'իջնային: Կ'ուզէր դուրս նստիլ, բայց ո՛չ... օրէնք կար...

Կէս գիշեր էր: Նէպիհա՝ յոգնած՝ գլուխը դրած բարձին վրայ ու քնացաւ:

Գիշերուան մէկ պահուն յանկարծ կանանոցի դուռը ջախջախուեցաւ ու սենեակէն ներս խոյացաւ Բ... , դրացիինց Բ... նը, եւ անուշ ժպիտով մը Նէպիհայի առջեւ տնկուեցաւ: Նէպիհա խկոյն ցատկեց Բ... ի վիզը ու փաթթուեցաւ: Թէ՛ կուլար եւ թէ՛ երկա՛ր ու երկա՛ր կը համբուրէր...

Բ... քիչիկ մը խածաւ...

Ո՛հ... Նէպիհա ընդոտ արթնցաւ, դիտեց շուրջը... Ո՛հ, երազ էր...

Խեղճ աղջիկը ամուր մը բարձը գրկած էր, իսկ անպիտան մլուկ մըն ալ խածած էր Նէպիհայի թաւիչէ կուրծքը:

ԹՈՒՐՇՈՒԾՈՒ

(ԲԻԼՔԱՆԱԳԻՆ)

Իզմիտցին իր սեփմէ քախրմ հագուստով, որուն խափախլը փանթալոնին ամէն մի փալան 35—40 սանթիմ լայնք ունէր, չիլիք տււմէի ժաքէթ ու բաճկոն, որոնց եզերքներէն մէկ մատի լայնութեամբ կարի հաստ Ֆիլաքօն ճիշտ վերմակի մը կամ մահճակալին խոտէ բարձին եզերքներուն քաշուած լայն կտրերուն տպաւորութիւնը կու տար: Դէպի վեր սօթտուած բաց աքեռ քուռա թեւեր, որոնց եզերքներէն կը փայլէր մութ կապտադդին փայլուն

—Վարժեցուցած եմ զինքը... թեւերը բաց զիս կ'ընդունի:

Թաւիշը: Յետոյ՝ կոորաձեւ երկու կարգ ակա կոճակ-
ներ, որոնք իբրեւ վերջին նորաձեւութիւն ընդունւած
էին մինչեւ 1913 —14. Տառ պէյ օղլու խալըպով ֆէսը
գլխին աջ կողմը, միշտ ականջին վրայ բադի պոչին
պէս դէպի վեր ուղորուած մազը, ֆէսին եզերքէն գը-
րեթէ մինչեւ կէսը ծածկած, ու վարդի կոկոն մըն ալ
զետեղուած հոն՝ իր նշանած ըլլալուն իբրեւ ծագկեայ
ապացոյց, Շապիկին օձիքը կոճկել գրեթէ ամօթ էր մեր
իզնիմիտցի ուջ պապաթօրիկեան դասակարգին, չը-
մոռնալով նաեւ օձիքէն վար՝ իր ծըմբին նուիրած
չկապուած պոյունցաղին, որուն երկու ծայրերը հո-
վի հոսանքին խաղալիկ՝ մէկ ուսէն միւսը եւ երբեմն
ալ վիզին կը փաթթուէին, կարծես նուիրողին թե-
ւերը կը գրկէր, կը գգուէր մեր պալըխպէյիցի ախ-
պարըմ թումամանը: Վերջապէս լուռ չանցնելու հա-
մար ոտքերու ճաշակը, սաշափ ըսեմ թէ՛ հարիւր Թի-
րէմէն վեր չկշռող եանճան տույմի խումա եմեհինե-
րուն հետ, չուխթ մը դեղին գուլպայ հագնիլը կամ

ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՑՄԵՐ

Խորհուրդի մը հետեւեղը յանձնարարեց թօն
 Ըսաւ ի յայտ կը բերէ:
 Հարստութիւնը մեր առաքինութիւնները եւ մոլորութիւնները
 ի յայտ կը բերէ այնպէս՝ ինչպէս լոյսը ցոյց կու տայ առարկաները:
 ԼԱ ՐՇԵՅՈՒԹՅՈՒՆ

«չ՝ տարբերութիւն չունի, քանի որ քիչ վերջ տնա-
կընկալ հրդեհի մը վաղելով տասը վայրկեան ուշ մը-
նալուն պատճառ պիտի ըլլար»:

Ատաբազարցին շատ քիչով միայն կը տարբերէր
«քաղքըցի»էն, Տեօֆան և Տառ պէյօղլուն հոս ալ ի-
րենց յաղթական մուտքը գործած էին թէև, «սակայն
Ասացին տարբեր յաւելումներ ըրած էր իր այրնկանի
ճաշակը աւելի բարձր մակարդակի մը հասցնելու ջան-
քովը, այն նախանձով թէ, մի գուցէ պաղնաճուկցի
կամ օվանուխցի խաչախնիններէն վար գտնուին ճա-
շակով: Հոս՝ տափառը խափախլը չէր, այլ բնական
Ֆիլաթօլունը, որուն գրպանները կը գտնուէին ճիշտ
փորին տակը՝ երկու կողմերով, ուրոնց արտաքինէն
կը յայտնուէր խըլընիներու յատուկ խոշոր պափօնէ
բապախաին քլիշէն, գիշեր ատեն՝ անծանօթներու
սրտին՝ պրավնիկի վախը ձգելու խորականկ մտածու-
մով: Զեհնց մաւղ գրեցնց հետապր գիհե եօր, իսկ շուխա
բօզլուխները, ծունկէն դէպի վար կը ծածկէին «բա-

ծայր ու ոլորուն Զեհեգ եհմենիսին, ծածկելով նաեւ
ղալիքները, որոնք Տիսին Սուրբիս ընկոյզի տերեւով
ներկուած բուրդով կը պատրաստէր: Այնպիսի ձե-
ւով գլուխին կը փաթթէին լազպալըղին որ կարծես
Տարոնի յեղափոխական առիւծը ուրիշ մը չէր այլ
մեր աջալը թանձր մօրեղբայր բօզ պիլը»:

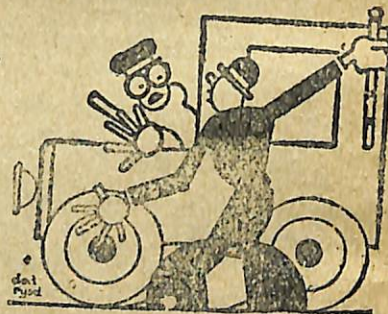
Պալով Գուրթպէլէնկցիին ու Կէյվէցիին, ճաշակ-
նին մէկդմէկէ գրեթէ չէին տարբերեր: Երկուքին ալ
ղայքան փօթուինները միեւնոյն ձեւը ունէին, սա
չնչին տարբերութեամբ միայն:

Առաջինը ելօգօւմա կտաւէն կ'ընտրէր իր կոճուկ
ապան բուրդի թելէն, որոնց ապլանները իրենց իսկ
ձեռքովը կըգործէին Շալուարն ու հօմասօնը կլեզկեով,
ուրկէ կը պատրաստուէր նաեւ ածուխի խաւարը:
Կեօթուկը մեր ճանչնած վարտիքն էր, բաց սրուն-
քաւոր, որ յետոյքէն մինչեւ ծունկոսկրին քիչ վեր
ծածկելու պաշտօնը ստանձնած էր: Իսկ ծունկէն վար
ղոլիքները՝ որ կը գոցէին ածուխի մուխէն սեփսեւ եւ
ղած սրունքները, միշտ բաց մնալու պայմանաւ ծուն-
կոսկրը: Ծումասօնը աթմու բաճկոնակներու նման ա-
ռանց օձիքի վերարկուն էր, որ մինչեւ կուրծք-
վանդակոսկրը միայն երկայնութիւն ունէր: Քեչէ
փլաւան ալ իր գեղեցկութիւնը կը վերստանար երբ
կրքսաբ իր եւեմախ էն ճանձրացած կամ անոնք հին-
ցած ըլլալով մէկ կողմ փեցեր, այս անդամ ապլիա-
ն գլխէն կը փոխադրուէր Գիբգուեք աղբուեք գլխուն,
ջալմաի կարեւոր դերը ստանձնելու:

Խազգիւղցիք կը նմանէին այս հեմիքերիից: Անոնց

— Ասկէ մինչեւ Գիւլ-
լիէ մէկ օսկի՛ կ'ուզես. ա-
ւաղակութիւն է ըրածդ...

— Օթօիս տակը պառ-
կէ, քեզ ճղմեմ, այն ատեն
ձրի կը տանին...:

քթանէ 3—4 մատնաչափ լայնութեամբ բազմագոյն գծերով՝ զըփխան աւելի «բարով կ'երթար» գունառ ու կըր յետոյքին քան ղուփքիլըկուեց ու կեյվըցուեց կուրլուկը, զոր կը նախընտրէին հագնիլ Զատիկին եւ Ծնունդին, մանաւանդ Վարդավառի բօնաիրին:

Արսլանպէկցիին ու Օվաճըզցիին տարազը ճիշտ նիկոմիթիացիներուն նմանութիւնն էր: Որքան որ աւելի նմանի քաղքցուեց skofմէին, բայց եւ այնպէս չէ կարելի զանց առնել skofմէ սիթիւրի փօնթօլին ֆիլաքօն, ու վերարկուներուն թեւերուն Այսն փիւրհանպէյիներուն յատուկ վեր սօթտուած ղօլերը:

Օվաճըզցիին իր տափառէն աւելի կարեւորութիւն կուտար ծուռկերուն թիզիկ ու ետեւը ղօլչախ անցնելու ճաշակին, որով աւելի ֆիաֆալը կը նկատուէր քան թէ էսլըմպէկցիին ֆօքթը:

Գլխարկի նորոյթը այս երկու գիւղերն ալ վարակած էր: Բայց նոյն կաղապարը մուտք չէր գործած հոս, որով ձիապաններու միջոցաւ կաղապարուելու կը ղրկուէին իզմիթ կամ Պարտիզակ, յանձն առնելով ամբողջ օր մը գլխաբաց կամ քեսթըմի մը կապելով անցունել սրածայր քառ պէյօղլուի սիրոյն:

Օվաճըզցիին աւելի եօսմա պիտի երեւար վերի կալերը կամ եազին խումը խումը վրա ե խաղացող փոթալներուն առուքնուն, իսկ Արսլանպէկցի սեվպէքը աւելի կրկնապատկած կ'ըլլար իր փայլը սրիսէսէն կամ քեսթըմէին աղպուրը պընցկալըզը խաղացող ծակ դէսիներուն առջեւ:

Պէտք է խոստովանիլ թէ Պարտիզակ երկրորդ Ստամպոլ մըն էր: Ուսումն ու քաղաքավարութիւնը Պոլսոյ հետ գրեթէ հաւասար էր: Եթէ աչքի դարնող տարբերութիւն մը կար, իրենց ձայնագրուած խօսակցութիւնն ու բազմաձայնակութիւնն էր:

Առաջին անգամ Պարտիզակ ոտքը դնող մը պիտի կործէր թէ ննջեցեալ մը կամ նոր հարս մը կը բերուի երգեցողութիւնով: Մինչդեռ Դեղնութեան Աղբուրին քով Մարիամ տունն էր որ Ծահրիկ տունն որպիսութիւնը կը հարցնէր:

— Ինչանկէ՞ս օղո՛ւլ ըռի՛նտ է՞ս:

Հոս՝ վերարկուին սեւն ու կապտագոյնը պաշտօնական էր. հող չէ թէ վրան չափուած չըլլար: «Ասօթ» է միթէ (տօ բէ մի ֆա սօլ) քիչ մը լայն քիչիճիկ մնալ երկայն, «առա՛ւմ ովորի՛», պզտիկը թող տայ»: Թեւերը 1¹)—15 սանթիմ երկայն, «Ձուրը ուտէնէ կը քաշո՛ւի՛...» կուրծքին եւ թեւերուն կոճակները տարբեր գոյներով. «Այդքանը ո՛վ չա՛խմի՛չ կ'ընէ, տո՛ւնա՛», Մէջէն դուրս դարձուած օձիքներ, «Ընընտո՛ւկ է, աղտոտ չէ եա»: Սրճագոյն կամ ճերմակ առանձին բաճկոն. «քեա՛սո՛ւմէ, եախըլըխը տեղն է»: Առաջին երկրորդ ու երբեմն ալ երրորդ անգամ սօթտուած սրունքներով տափատներ, «Ասա՛նկ՛ը մնալու հԵՄԱՍՏՈՒԹԵՍԱՆ ԿԱՅԾԵՐ

Խնայողութիւնը մարդկութեան երկրորդ նախախնամութիւնն է:

ՄԻՐԱՊՈ

Գեղեցիկ հողիի մը առաջին պէսֆերէն մէկն է երախսագիտութիւնը:

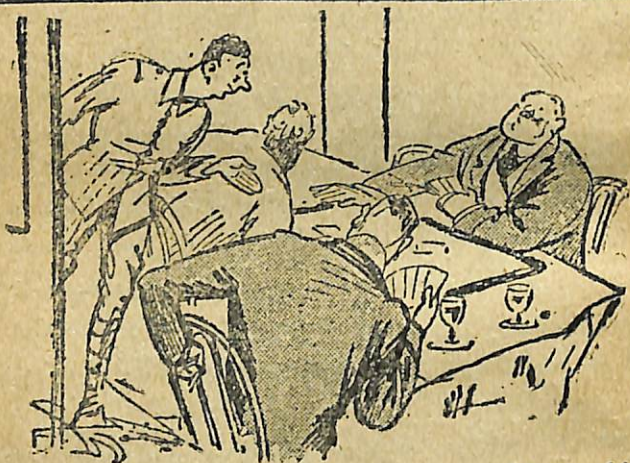
Լիվրի

չեմ եա՛, մա՛րը՛»։ Չափազանց նեղ կամ լայն մէջք,
«Մա՛, թոքան փոխել բա՛ն մըն է ի՞տը»։ Օձիքը շա-
պիկէն տարբեր գոյներով, օձիքը Վեր լո՛ւացուի՛ աշի՛։

Ամէն առարկութեան դէմ այսպէս պատշաճ պա-
տասխան մը պատրաստած՝ կը հագուէին կը շքուէին,
մինչեւ որ Պոլսէն՝ Համասփիւր տուն հօրաքաջն կամ
«մօրաք»էն նուիրուած ծրար մը եւս կօշիկ, գուլպայ ու
զգեստ գար։

Այս տեղ լուռ չանցնելու համար Իզմիթցիին թըր-
քախ սոն հայերէն խօսակցութիւնը, քանի մը նը-
մոյշներ տալ հարկէ։ Օրինակ.

Խոյինին կիւսկէին վրայ մանթար պիթմիւն կ'ըլ-

— Երուանդ, կինդ կը խնդրէ որ հեռաձայնի գործիքն
գաս։

— Կը խնդրէ... Անպատճառ ուրիշ երուանդ մը ըլլալու է։

լայ եօր։

Ինճիրին ֆիռանը խալէին վրայէն խօլ նետեր է։
Եանըխին Թագուրը մահգէմէն պէրաթ ըրեր է։

Հաճի Մարկոսին խըշլըխ պօզային իլէն, եազլըխ
տօնտուրմահին է՛ն նամըլ առնաութ ուսթա Թօսու-
նը պէլէմ շաշմիշ կ'ըլլայ եօր։

Երեկուան ֆուռթուռնան չուֆթ մը մաւռնա ի-
լէն, մէկ թէք ալ սանտալ պաթըրմիւն ըրեր է։

Աստարի փալամուտը կէսէ խըհամէթի պէս է ամա,
խալիպա մահարէպէի նշան է։

Պույտա մէյտանին համալպաշի Թումաճանին հետ
երկու ֆըշը ձուկ կը խաւրեմ եօր, ալը խօմիւն ըրէք։

Էսկիճի Կասպարին օղրամիւն էղիր տէ, նայէ սա-
լափուռեաներըս եամալամիւն ըրեր էնէ պէրապէր
առ տէ պէր պարլըխ։

Ճամըլ խսկէլէին թէփէն չէվէլա մը ձուկս տէւիրօ
միւն եղաւ։

Քոզլըդ խաչախ թիթին ունիս նէ, սախընմիւն է-
ղիր, զէրէ խօլճիներուն խըհախ թէմպէ կա քի եօխ-
լամիւն ընեն։

Օրթա ճամիին պախալ Դազարոս աղան ուճուզճի
տէյի խօլլամիւն կ'ըլլայինք ամա խօզլուխի պախալ
Դիրգորէն ալ պասխըն ելաւ։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՂԱՄԵԱՆ

ԽՄԱՍ ՅՈՒԹԵՈՆ ԿԱՏՄԵՐ

Թոյլ մի՛ տա որ քունը աշխուր փակե՛ օրուան խաւաքիւր
գործի քննելի առաջ։

ԱՅՍ ԳԻՐԵՐ ԶԵԼԼԱՐ...

— Միրելի՛ս, վերջապէս, եկար... Օ՛հ ինչ երջան-
կութիւն։ Եկար չէ՞, եկողը դուն ես, չէ՞։ Աչքերուս
չեմ կրնար հաւատալ։ Ժամէ մը ի վեր քեզի կը սպա-
ռեմ։ Ժամ մը...։ Ամբողջ մտասեւեռումս սա էր
«արդեօք պիտի գա՞յ»։ այսքան մեծ դոհողութիւն մը
չէի համարձակել յուսալ... սակայն ահա հոս ես։
Կ'ուզե՞ս ծովեզրը միանք, ո՛րքան երջանիկ եմ...։
Ափերուս մէջ ձեռքերուդ գոյութիւնը կ'ապացուցա-
նէ թէ դուն քիչ մը աւելի իմս ես։ Ինչո՞ւ կը լռես։
Միայն կը ժպտիս։ Անձնասէր մը եղած կ'ըլլամ, եթէ
այդ ժպիտը ինձ վերագրեմ։ Ո՛հ, հոգեա՛կս, քեզ ո՛ր-
քան շատ կը սիրեմ։ Երիտասարդ արիւնիս ամբողջ
եռացող ջերմութեամբը քեզ կը սիրեմ։ Ըսէ՛, ըսէ՛ դուն
ալ կը զգաս։ Տե՛ս, մատներդ ձեռքս կը սեղմեն...։

— Երկու պարագայի կը խմեմ.
ան ալ սկզբունքի համար։ Ոյսին-
քըն մէյմը անձրեւած՝ մէյմըն ալ
չանձրեւած ատեն։

— Կարսօ՛ն, մաքուր չէ
այս գաւաթը։

— Զարմանալի բան, տա-
ներկս հոգի խմեցին այդ
գաւաթով, եւ դուն ես առա-
ջին դիտողութիւնը ընողը։

* * * Տիկինը.— Երեք ըն-
տանիքի քով ծառայած եւ
ո՛չ մէկէն վկայագիր առած
ես։

Սպասուհիին.— Երեքին ալ
ծառայած եմ մինչեւ իրենց
մահը։

ու շրթունքներդ կարծես «խեղիթ» ըսել կ'ուզեն...։
Ո՛հ, ուրախութենէս, երջանկութենէս, կը սկսիմ
անընական ըլլալ...։ Դիտէ՛ լուսինը, կը տեսնես ծովն
ալ վարդազոյն շղարշով մը պատուեցաւ ու աւագին
վրայ ինկած ստուերնիս գիրար գրկեր են...։ Կարծես
մէկ մարմին ըլլային։ Կը հասկընաս, չէ՞, բնութիւնը
կ'ուզէ մեր միանալը, կը հրամայէ նոյնիսկ...։ Թե-
ւերդ ինչո՞ւ քաշեցիր, ինչո՞ւ հեռանալ կ'ուզես։ Սա-
կայն գլուխդ ինչո՞ւ անդին կը դարձնես։ Ինչո՞ւ չես
ուզեր որ շունչիդ ջերմութեամբը արեւնամ, ինչո՞ւ ին-
չո՞ւ...։ Զգէ՛ որ աչքերուդ մէջ նայիմ, անոնք «ո՛չ» չեն
ըսեր, «այո՛» ալ ըսել չեն ուզեր։ Թող տո՛ւր ուրեմն
որ շրթունքներուդ հարցնեմ զայն...։

— Այս գիշեր չըլլար։

— Այս գիշեր չըլլար...։ չըլլար ըսի՛ր այս գիշեր։
Ինչո՞ւ ինչո՞ւ սակայն...։

— Մի՛ պնդիր։

— Ո՛հ, ո՛չ գիտնալ կ'ուզեմ։ Ինչո՞ւ։ Ի՞նչ է պատ-
ճառը...։

— Որովհետեւ այս գիշեր սոխ կերած եմ ու բեր-
նըս կը հոտի, հիմայ հասկցա՞ր...։

Կ. Պոլիս Սկիւտար

ՍԻՏ.ԵՒԱ

Մկրտիչ կաթողիկոս կը սիրէ եղբր Թաւու խաղա, բայց նեղը
մնացած ատեն՝ աւելի պակաս խաղա, աւելի առնել եւայն սո-
վորութիւն ըրեր էր։

Օր մը սակայն կը բռնուի։

— Աւետարան չեմ կարդար կոր ես, կը պատասխանէ եղած
դիտողութեան. ես մեզի հետ թաւու կը խաղամ կոր, աչքերնիդ
բացէ՛ք, ու զարը կը ներե՛ս ու շեշ՝ գոչելով։

Ա Պ Ա Զ Ա Յ Ե Պ Ա Տ Մ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր Է Ն

Ապագա, Այնթապի պատրաստաբան, սրամիտ և զուարճախօս մարդ մըն էր ու պատուական հայ՝ շատ փնտռուած նոյն քաղաքի թուրք պէյ ու էֆէնտիններէն։

Օր մը հրապարակի ծանօթ սրճարաններէն մէկուն մէջ Ապագան նստած կ'ըլլակ մը կը քաշէ քանի մը պէյերու ընկերակցութեամբ։

Ծերուկ ու քոստ շուն մը կը մօտենայ խումբին։

— Հայ է, կ'ըսէ պէյերէն մին։

— Ո՛չ, կ'ըլլայ Ապագանին պատասխանը։

— Հաստատէ, կը յարեն պէյերը։

— Լա՛ւ, կը պատասխանէ Ապագան ու շուտով մօտակայ մօսվաճառի մը խանութէն կտոր մը միս առնելով կը վերադառնայ ու շան առջեւ կը նետէ։

Անօթի շունը կը յարձակի այս ինքնեկ պատասխան վրայ։

— Տեսա՞ք մի ես', կը դռչէ՛ Ապագան յաղթական քմիծաղով, պէյե՛ր այս շունը ձեզմէ է։ Եթէ հայ ըլլար միս չպիտի ուտէր, քանի որ մենք հիմայ մեծ պահքի երկրորդ շաբթուան մէջ կը գտնուինք։

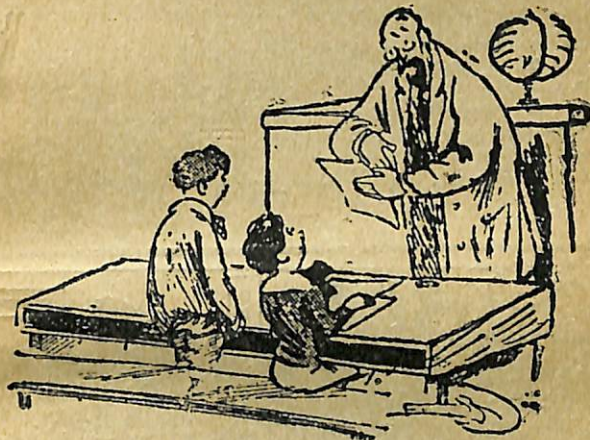
... Ու պէյերու բարկութենէն ազատելու համար բոլոր ուժովը կը սկսի փախչիլ։

* * — Օր մը, կը պատմէ Յովսէփ աղան, թաւ-

լուի բրօֆէսէօրս, քանի մը թուրք պէյեր սպառնալով կը ստիպեն Ապագան որ հայհոյէ մեծ պահքին եւ զայն պահողներուն։ Ասոր վրայ Ապագա ներկայ երկու պէյերէն կը խնդրէ 10ական օր բախել իրեն։ Խնդիրքը կը կատարուի։

— Լա՛ւ, շնորհակալ եմ, կ'ըսէ ու մնացեալ 30 օրին եւ զայն պահողներուն օխտը պորտին լիաշուքն կը քաշէ Ապագան ու ոյժը կու տայ սրունքներուն։ Ծարպիկ հայը զինք ներողներուն էր հայհոյած։

* * — Ապագան, պէյերուն հետ նստած էր շու-

— Տիրան, ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ «շուն»ին մասին գրած շարադրութիւնդ ըովդ նստող երուանդոն շարադրութեան հետ բառ առ բառ նոյն է։

— Հաւանականաբար անոր համար որ նոյն շունին վրայ գրած ենք երկուքնիս ալ։

կան. եկող գացող կիներուն հստակ ակնարկութիւններ տեսնելի կ'ուենան: Այս միջոցին նկատելիօրէն տեղեկ կնիկ մը եւս կու գայ անցնիլ:

— Հապա այս ո՞վ է կը հարցնեն պէյերը՝ Ապա-
զանին:

— Ա՛յո ալ «Մեր քիւլ տէօքէնն է» (կինս) կը պա-
տասխանէ Ապազուն:

— Է՛հ, լաւ, Ապազա՛, ի՞նչպէս «մէտէթ» կը քաշէ
համբուրերու զայն:

— Օ՛հ, շատ դիւրին. լոյսը կը մարեմ, երեսին
եազմա մը կը ձգեմ, ու ճքու կինդ, այսինչ, այն-
ինչ պէյինը միտքս բերելով, կը պատասխանէ Ապա-
զան, ու բապուճները անութն առած կը փախչի սը-
րարչաւ:

ԱՅ—ԱՅ

ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅՈՐԵՐ

Դուն ֆեզի սպասեմ. ֆեզմէ շուագոյն բարեկամ կամ ազգական
չկայ:

ԼԱՏՈՆԹԷՆ

- Աղաւնի՛, աս տղան դեւ մըն է:
- Իր գարշելի նկարագիրը ինծմէ չէ որ ժառանգած է, Տիրան:
- Այո՛, այո՛... որովհետեւ դուն քուկինդ պահած ես...:

ՀՈՒՍԿ

ԲՆՆԵՔ

Պարտքիս տէրը մարդ եմ: Եւ բո՛ւստ հաստատելու
համար, ահա բո՛ւս մը սուղ խական արժող ծանուցումի
էջերէս մէկը կը գտնեմ՝ պարտքս հաստատելու հա-
մար՝ եթէ ոչ գրամով գէթ... Խօսքով:

Խօսքով ըլլալէն վերջ՝ առկէ դիւրին ի՛նչ...
Ուստի կուգամ շնորհակալութիւն յայտնել Տարե-
գրքիս աղնիւ աշխատակիցներուն, գրաշարներէս Պ.
Նշան Նալբանդեանեանի, պր. Պարեգին Չաղմազ-
ճեան բարեկամիս՝ որ Տարեգրքիս համար այնքան հոգի
հատցուց՝ հետս, ըսլոր այն յարգելի գործի մարդոց՝ որ
իրենց ծանուցումներովը գնահատեցին Տարեգրքս, և
վերջապէս ձեզի, սիրելի՜ ընթերցողս, որ առդերս կը
կարդաք՝ պայմանաւ որ... օր լախճիութիւն չըլլայ ը՛-
րածնիդ:

Խաթրս չմնալու համար, եկէք, այս ամիս,
ձեր և իմ կողմէ շնորհակալութիւն յայտնենք նաեւ
ինծի որ այսքան կարճ ժամակամիջոցի մէջ, կարծէք
հրաշիւք իմն, այս համեղ հատորը կըցոյց հրատարա-
կել:

Շնորհաւոր նոր Տարի և ցտեսութիւն 930ին
Պէյրութ 21 Դեկտ. 928

Տարեգրքիս պարտքիս համար ամիս մեծ թէ
պատիկ սխալները հոգ չեմ ընէր, որովհետեւ վատա՛հ եմ
թէ ընթերցողներս ու՛շիմ եմ:

“ՀՈՍՀՈՍ,”
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
ՅԵՅԵԻ ու ՇԷՆՇՈՂ
ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ
Խմբագիր՝

ԿՐՏԻՉ ԿԱՊՐԱՇ

ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍԵՂ
ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

ՔԱՇԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵՐՆ

Լիբանան և Սուրիա՝ տարեկան
Արատաստան՝

250 Ս. ԴՏԿ.

3 տոլար

Հասցե՝

Journal HOSSHOS

Rue Georges Picôt, No. 98

Beyrouth (R. L.)

ՏՊԱՐԱՆ “ՀՈՍՀՈՍ”

ԺՕՐԺ ֆԻԲ ՓՈՂՈՑ, 98, ՊԵՐՈՒԹ

Միակ տպարանը, որ ՀԻՆԳ ՏԱՐՈՒԱՆ ԸՆԹԱՑ-
ՔԻՆ չափուելիք համարաւ մը ՀԻՆԳ ԱՄՍՈՒԱՆ ՄԷՋ չա-
հած է ամբողջ Սուրիոյ և Լիբանանի ուշ, որովհետեւ
էր չինած բոլոր գործերը

ՃԱՇԱԿԱՆՈՐ և ՄԱՔՈՒՐ ԵՆ, ու
ԽՈՍՏԱՑԱԾ ՕՐԸ ԿԸ ԵԱՆՁՆԷ, ԵԹԷ ՈՉ ԱՌԱՋ,

Կը ստանանէ տպագրական գումեր՝

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԵՒ ԱՄԷՆ ԼԵՋՈՒՈՎ

ԿԸ
պատրաստէ ԶԻՆԿՈ ՔԼԻՇԷՆԵՐ ԵՒ ՔԱՌԻՉՈՒԷ ԿԵԻԳԵՐ

Տպարանը կը ստանանէ տպագրանքներ՝ Սու-
րիոյ բոլոր քաղաքներէն:

20
ՕՐԻԼ ՊԱՐՈՆ

ZULEM

Grand **HÔTEL BARON**

ALEP (SYRIE)

Tout confort moderne

Centre de la ville et du commerce

EXCELLENTE CUISINE ORIENTALE
ET EUROPÉENNE

Cave renommée

JARDIN FRAIS & OMBRAGEUX

ԳԻՆ՝ 10 ՖՐԱՆ. ՖՐԱՆԲ

2001

!

0022361

2 013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0022361

